SRI MOHAN HEGDE COLLECTIONS

"ಹವ್ಯಾಕ ಸುಬೋಧಪು
ಕನ್ನಡ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆ

(1887) ONLY FEW PAPERS

SRI MOHAN HEGDE COLLECTIONS

"ಹವ್ಯಾಕ ಸುಬೋಧವು

ಕನ್ನಡ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆ

(1887) ONLY FEW PAPERS

ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್ಲೇಟರ ... ತ್ರಿ ... ರಾ. ಸಾ. ಕರಂದೀಕರರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಾದ "ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆ ಕರ್ತ..." [illegible] ... ಅವರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥ ಸಹ ... [illegible]

... ಅನ್ಯಥಾ ... ಅಭಿಪ್ರಾಯ ... [illegible] ... ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದ್ಯಾಕೆ?

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಾದ ಧಾರವಾಡ ವೃತ್ತ ಕರ್ತರು ಸಹ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾ. ಸಾ. ಕರಂದೀಕರ ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದದ್ದು ಮಾತ್ರ ಯೋಗ್ಯವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಈಗ ಸರಕಾರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಲಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ರಾ. ರಾ. ಗಂಗಾಧರ ಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ ತುರಮರಿಯವರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ದೋಷ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ, ಕನ್ನಡ ೪-೭ನೇ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಶುದ್ಧ ಶಬ್ದಗಳ ಮೇಲೆ ಟೀಕಾ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅವಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಥಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆಯ ಬೇಕಾದೀತು. ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ತಪ್ಪುಗಳು ಇರಬಾರದೆಂದು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನಿಯೂ ಕೂಡಾ ವಿಷಾದಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು ಯೋಗ್ಯವದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡ ವೃತ್ತಕರ್ತರು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಬರೆಯ ಬಹುದಿತ್ತು.

ಸ್ವಬಲವಿಷಯ.

ಮಿ. ನ್ಯಾ ಪ್ರೈಸ್ ರಾಯ್ ಲಾರ್ಡ ಡಫರಿನ್ ಥೋರೆಗಳವರು ಅಮದಾಬಾದಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರಿಗೆ ೨ ಮಾನಪತ್ರಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು. ಒಂದು ಮುನಸಿಪಾಲಟಿಯವರಿಂದಾ ಒಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ! ಅದರ ಪೈಕಿ ಮುನಸಿಪಾಲಟಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಮಾನಪತ್ರವನ್ನು ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ ಪತ್ರವನ್ನು ತಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರ ಕಾರಣವೇನೆಂದ್ರೆ; ಮುನಸಿಪಾಲಟಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಫಕ್ತ ಸಾಹೇಬರವರ ಸ್ತುತಿ ಮಾತ್ರವಿತ್ತು. ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಮಾನಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಮ್ಮ ದುಃಖಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರದ

ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನ್ಯಂತರವಿದ್ದವು. ... ಯಾವಾಗಲು ... [illegible] ... ಮಹಜನರ ... [illegible] ... ವಿಚಾರವೇನೂ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನಪತ್ರವನ್ನು ಅವರ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಗೋಸ್ಕರ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲ. ಅವರ ರಾಜ್ಯಭಾರಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣಿಸಿ ಮಾನಪತ್ರ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಮಹದುಪಕಾರವಾದರು ಏನು?

... ಹೋದೆಗೆ ರಾ. ... [illegible] ... ಯುರೋಪಿಯನ್ ಜನರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ... ಮಾಡುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಹಣವು ಇತರ ವಿನಾವರೊಂದು ... ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯು ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಪುಣ್ಯ ಸಹ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವದರಿಂದ ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲ, ಪುರುಷಾರ್ಥವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲವೂ ಒಂದು ಜಾತಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯದಿಂದ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಸುಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ಪಂಡಿತ ವೇದಧಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೇಲಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮತವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಬಾಹ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಿಜಹೇತುವನ್ನು ತೋರಿಸದೆ; ಅನ್ಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಯುಕ್ತಿ ಪ್ರಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಕಸ್ತುರಿಯ ಭರಣಿಯಂತೆಯೇ ಸರಿ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಮಾತೆಯನ್ನು ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು.

ಕನ್ನಡ ಮುಲ್ಕಿಯೊಳಗೆ ಇತ್ತಲಾಗಿ ಜಾತಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯವು ಬಹು ತರದಿಂದ ಪ್ರಬಲಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮತ್ಸರ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ತಮಗೊಂದು ವಿಧವಾದ ಲಾಭವಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಡತೆ ನಡಾವಳಿಗಳನ್ನು ನೀತಿ ಬಾಹ್ಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವದು ಅಜ್ಞಾನ ಮೂಲದ ದಿಂಕನಂತೆ ಚಮತ್ಕಾರಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಜನರ ಹಿತ ಪಡೆಯುವವರ ದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಕೆಲವರು ಹಿಂದಕ್ಕುರುವವರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆಂತಲೂ, ಕೆಲವರು ಮುಂದಿನವರಿಗಿಂತಲೂ, ತಾವು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂತಲೂ, ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಅನ್ಯರುವೃದ್ಧಿ

ಯಿಂದ ತಮಗೆ ಮಹತ್ತಾದ ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸಿ; ತೆಂತಲೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಬೇರೆಯವರು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿದರೆ ತಮ್ಮ ಲಾಭದ ಭಂಡಾರಕ್ಕೇ ಮಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋದೀತೆಂತಲೂ ಈ ರೀತಿ ಪರಸ್ಪರ ವೈರ ವೃದ್ಧಿಯು ಬೇರು ಬೇರಾಗಿ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೂ ಪಸರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಿ ಇದೆ. ಹೀಗಾದರಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ದುಂದುಭಿ ನಾದವೇ ಇರಬಹುದೇನೋ ಎಂತ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಪಮ ಈ ಜಾತಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯವು ಕೇವಲ ಪ್ರಳಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆಂತಲೂ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಜನರ ಹೆತು ಕೂಡಾ ಸಿದ್ಧಿ ಸದೆ; ಸರ್ವತ್ರ ಮಹತ್ತರ ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸೀತೆನ್ನುವದನ್ನು ಸಹ ... ಹಿಂದೂ ... [illegible] ... ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಸಹಜವೇ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಏಕೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಲಾಭವು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣಬಂದೀತೋ? ಅದರಂತೆ ದ್ವೇಷ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೂ ಶತಧಾ ಹಾನಿಯು ಬಹು ಬೇಗನೆ ಸಂಭವಿಸೀತೆನ್ನುವದರಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಇದನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಮಿತ್ರತ್ವವನ್ನು ಇಟ್ಟು ವಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಮುಂಬಯಿ.

ನಕ್ಕೆಲಾಜ ಕೋರ್ಟಿನ ರಜಿಸ್ಟ್ರರ ಕೆಲಸವನ್ನು ರಾ. ಕೃ. ಆನಂದರಾವ ಭಾಸ್ಕರಜೀ ಇವರಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದರು.

... ಯ ಪ್ಲ್ಯಾಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳದ ರಜವು ಸಲುವಾಗಿ ಬಂದ ಇರುವದು, ಈ ನವಂಬರ ... ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಕೋರ್ಟು ಪುನಃ ಶುರುವಾಯಿತು.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸರ್ವಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಲಾರ್ಡ ಡಫ್ರಿನ್ ಥೋರೆಗಳವರು ಮೊನ್ನೆ ತಾರೀಖು ೧೫ನೇ ದಿನದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ೩ಕ್ಕೆ ಘಂಟೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು ತಲಪಿದರು. ಇವರ ಆಗಮನದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕ ರಾಜರೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡಾ ಎದುರು ಹೋಗಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ವಾರದ ಸಂತಿ ವೃತ್ತಾಂತ.

ಆರ್ಚಬಾಲಿನ್ ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರು ಪರದೇಶಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಅಂಡರ್ಪೋಲಿನ ಗಿಲ್ಡ ಹಾಲಿನೊಳಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ದರ್ಶಿಸಿ ಅದೆ.

ಅಯರ್ಲಂಡದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ— ನ್ಯಾಯಪಕ್ಷ ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಆಳಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಹ್ಯಾಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ನ್ಯಾಯ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ವಿಲಾಯತಿ ಸರಕಾರದವರು ಅಯರ್ಲಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ನ್ಯಾಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸ ಬೇಕು; ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಪೋಷಿಸ ಬೇಕು.

ಈಜಿಪ್ತ— ಸರಕಾರದವರು ಇದುವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೃತ್ರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಸೈನ್ಯ ಇಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ದೇಶವು ಸುಧಾರಿಸಿದ ರೀತಿವಾದ ಕಾಲಣ ಇನ್ನು ಕ್ಷೀತಿ ಎರಡನೇ ಯಾರೂ ಡಚ್ಚಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೈನ್ಯ ಇಡುವ ಭಾಗ ಬೀಳಲಾರದು.

ರಶಿಯಾ— ಇಲ್ಲಿಯ ಜಾಮಕರಾದ ಪ್ರಿನ್ಸ ಅಲೇಕ್ಸಾಂಡರನ್ನು ಪದಚ್ಯುತ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಡಾಗೂ ರಶಿಯನ್ ಜನರು ಬಂಗೇರಿಯಗೆ ಪದ್ದತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೂಡ ಸಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು.

ಬಲಗೇರಿಯಾ— ರಶಿಯನ್ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಯವರ ಅನುಮತಿಯ ವಿನಾಯಿ ಬಲಗೇರಿಯಾ ದೇಶವನ್ನು ಪೂಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಬರ್ಲಿನ್ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗೂ ಆಸ್ಟ್ರೆಲಿಯಾ ದೇಶದವರಿಗೂ ಸರ್ವಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಮುಖ ಲ ಬಂದಂತಿರುವದೆ. ವಿಯುಮಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸರಕಾರದವರು ನಸ್ಮತಿಸ ಬೇಕು ಎಂತ—

ಈ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಪತ್ರಕರ್ತರ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನ್ ಜನರು ಕೂಡ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ವರ್ತಮಾನಸಾರ.

ಅಮೇರಿಕದೊಳಗೆ ವಾಶಿಂಗ್ಟನ ಎಂಬ ಊರಲ್ಲಿ ೧೧೦೦೦ ಗಂಡಸರೂ, ೪೦೦೦ ಹೆಂಗಸರೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರೀ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಉದ್ಯೋಗಸನಗಳು ಕೂಡಿ ಕೂಡಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೊರಗಿನ ವ್ಯೋಜನೆ ಪಕ್ವೆರೆ ಯಾವದೊಂದೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಾದರೂ ಪುರುಷರಕಿಂತಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜಕ್ಕೇ ಹುಷಾರೀ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷ ವ್ಯಾಪಾರರಲ್ಲಿ ಅವರೊಳಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಬಂಧ ವಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಅವರೇನೇನೂ ಬಾಧಕವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇವರೊಳಗೆ ಲಗ್ನವಾದವರೇ ಕಡಿಮೆ, ಹಾ ... ಇಲ್ಲದೆ ನಿರ್ವಾಹವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ದೇಶ ಅಷ್ಟು ಏಕೆ? ಹ್ಯಾಗೆ ನಡದರೂ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಜನರಲ್ಲವೋ?

ವಾಲಿಟಾನಾ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯರಾದ ಠಾಕೂರ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ಸಹೋದರರ ಸಂಗಡ ಝಗಳ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣವು ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಕೆಲವು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕರ ಮುಖಾಂತರ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಲು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಠಾಕೂರ ಸಾಹೇಬರು ಕಾಠೇವಾಡದ ಇಬ್ಬರು ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರು ಹಾಗೂ ಮಿ. ಜಸ್ಟೀಸ್ ಬರ್ಡವುಡ್ ಈ 3 ಮಂದಿಯ ಅನುಮೋದನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಠಾಕೂರ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ಸಹೋದರರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಭೂಷಣ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷ.

ಜಬಲಪುರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗ್ಯಾಣಿಗರ ಜಾತಿಯವನು ತನ್ನ ಮಗಳ ಸಂಗಡ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳಿಂದ ವ್ಯಭಿಚಾರಕನಾಗಿದ್ದನು. ಇಂಥ ಅಘೋರ ಪಾತಕವು ನಡಿಯಬಾರದೆಂದು ಇವನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ವಾಶಿ ದೇವರು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನಂದರೆ— ಈ ಉಭಯತರು ಒಂದು ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮಸ್ತಾರಾಗಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಕ್ಷೋಭೆಯಿಂದ ಈ ನರ ಕೂಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಆಯಿತು. ಉಭಯತರು ತಾವು ಇದರಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ದೈವ ಶಾಸನದ ಮುಂದೆ ಉಪಾಯ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. 3 ದಿವಸದ ನಂತರ ಪೋಲೀಸಿಗೆ ತಿಳಿದು ಡಾಕ್ಟರರ ಕರೆಸಿ ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದಲೂ ವೇದನೆಯಿಂದಲೂ ಮರಣಪಟ್ಟಳು. ಈ ನರ ಪಶುವಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಯಿತೆಂತ ಜಗದ್ಧಿತೇಚ್ಛು ಪತ್ರದ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಭರತ ಖಂಡ (ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ) ದೊಳಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳದ್ದು ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ೭೦ ಇಂಗ್ಲೀಷರು ಬಕೀಲ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತವೆ.

ಮೇ. ಎಸ್. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಾಸ್ವಾಮಿಯ್ಯಂಗಾರ ಮಾಜಿ ಅ. ಕಮಿಷನರ್ ಮೈಸೂರ ಇವರ ದ್ವಿತೀಯ ಕುಮಾರರಾದ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯ್ಯಂಗಾರರವರು ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದರೆಂತ ಕೇಳಿ ನಾವು ತುಂಬಾ ಆನಂದ ಪಡುತ್ತೇವೆ.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಈ ಸದರಿನ ಕೆಳಗಿನ ಮಜಕೂರು ಪತ್ರಕರ್ತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆಂತ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ರಾ. ರಾ. ಹಿತ್ಯಕ ಸುಬೋಧ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ.

ವಿ. ವಿ. ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರ್ ಗಾರ್ಜಿ ನೇ ಇದರ ಪರಿಗೆ ಶಾಸನಾ ನಿರಾಸಿಗ ಳಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಬುದ್ಧಿ ಇತ್ತೋ! ಅದ ಸರ್ ಗಾರ್ಜ ನೇ ಇವರಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ನಡಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದವರ ಅನುಮೋದನದ ಕೊಡ್ದು ಈ ರೀತಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಮಾಡಿಯ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆಬೇಕ್ಕೆರ ಬಿಡುವರೋ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಭೂಲೋಕ ಜನರೆಲ್ಲರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸನ್ನೇಹವೂ ಅಂದೇಶ ತೋರುವದಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತೆಯ ಮುಖ್ಯರು ಪ್ರಜೆಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ರಿತ್ತರೆಂದು ತಿಳುಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಅವರ ದುಃಖವನ್ನು ದೂರ ಪಡಿಸುವದು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತಲಾಗಿನ ಪದಂತಿ ಸಗಳನ್ನು, ಹಾಗೂ ಆ ಕಾನಡಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಟ ಟೋಪವನ್ನು ಕೂಡಾ ಬಾಜೂಬಿಟ್ಟು ಕೇಳುವಾಗ ಸನಸನಾ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಿಪ್ಪ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೂಡಾ ವಿಷ್ಣು ರಣ ಬೊಬ್ಬೆ ಇಡತಕ್ಕವರಿಂತಲೂ ಕಲೆಕ್ಟರ ವೀಜಿನ್ಸ ವಾಹ ಸತ್ಯ ಸೇನಕರಿಯಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೋ? ಏನೆಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವತ್ಸಲ್ಯೋಪಾನದ ಕಮಿಷನರ್ ಸಾಹೇಬರನ್ನು (ಮೊದಲಿಗೆ ವಿಷ್ಣು ಸಾಹೇಬರು

ಹ್ಯಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುದ್ದುಮರಿಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಅನುಲುಗಳನ್ನು ಬಜಾಯಿಸಿದರೋ? ಅದರಂತೆ) ಕರ್ನಲ್ ಪೀಟಿಸ್ ಇವರ ಪರದಾಭಿಪ್ರಪಕತಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ! ಕಾನಡಾ ಝಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟುಗಳೂ ಕೂಡಾ ಆ ಸಭೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾವೆ. ಈಗ ಕರ್ನಲ್ ಪೀಟಿಸ್ ಇವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿರಸಿಯ ಸಭೆಯವರು ಜನರಿಗೆ ಥುಲಥಾಪಿ ಕೊಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ಬೊಬ್ಬೆ ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆಂತಲೂ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ವನ ಸಂಬಂಧವಾದ ದುಃಖಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಪಸ್ಟರೆ ಬರೆದು ತನ್ನ ಕಾರಕಿರ್ದಿಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೋ? ಅದರ ನಿಜತ್ವವು ಬಹುಬೇಗ ಫಾರೆಸ್ಟ ಕಮೀಶನವು ಕಾನಡಾ ಝಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದರೆ ಸಹಜವೇ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬಂದೀತು. ಈಗ ಕ. ಪೀಟಿಸ್ ಇವರು ಕಾನಡಾ ಝಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಮೀಶನ್ ಕೂತರೆ ತಮ್ಮ ಗುಟ್ಟೆಲ್ಲ ಹೊರಬಿದ್ದೀತೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿಯೇ ಮುಂದಾಗಿ ಈ ಖಟಪಟಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವರು ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಕಾನಡಾ ಝಿಲ್ಲೆಗೆ ಕಮೀಶನ್ ಕೂಡ್ರುವದರಿಂದ ಯಾಕೆ ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಜಸ್ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಕಾನಡಾ ಝಿಲ್ಲೆಯವರ ಸುದೈವದಿಂದ ಕಮೀಶನ್ ಕೂತು ಕೂತರೆ ಈಗ ಠಾಣೆ ಕುಲಾಬಾ ಝಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಫಾರೆಸ್ಟ ಕಾಮದಾರರಿಗೆ ಬರತರ್ಫ ಆಗಿ ಅವರಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಠರಾವ ಮಾಡಿದರೋ? ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಜವೇ ಮತ್ತೊಂದು ಠರಾವ ಮಾಡಬೇಕಾದೀತೆನ್ನುವದು ನಿಜವೇ! ಇದಕ್ಕೇನೂ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಹಿಡಿಯಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸನಯಾನುಸಾರ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೀಳಬೇಕಾದೀತು. ಕ. ಪೀಟಿಸ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಬೆವರನ್ನು ಒರಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಿ ೧೦೦ ಶಿಪಾಯಿಯರು ಬೇಕಾದೀತು. ಅದರ ಮೂರ ನಿನೆ ಇಪ್ಪ ಶಿಪಾಯಿಯರೇ ಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ವತಃ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕದು ಬಿಟ್ಟೀತೇನೋ? ಇರಲಿ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ಆ ಕಾನಡಾ ಝಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೆಕ್ಟರ, ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮೊದಲಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಂಬೋಣದಂತೆಂತಲೂ ಬಿಟ್ಟು ಕ. ಪೀಟಿಸ್ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆಯಿಟ್ಟು ಕಾನಡಾ ಝಿಲ್ಲೆಗೆ ಕಮೀಶನ್ ನೇಮಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಇದೆಂಥ ದುರ್ಬಲರಾದ ಸರಕಾರವೆಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಇಟ್ಟಾರಲ್ಲವೋ? ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೇನೇ ಅಂದು ನುಣ್ಣನಿಸ್ಸಿಕೆ ಆ ಕಾಲದಂಥ ಸಮಾಧಾನ ಕಾಲವು ಬೇಕಾದವರೂ ಇದರ ಕಾರಣೆಂದು ಕಲ್ಪನ ವಿಚಾರಿಸ್ಸುವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಾರೆನ್ನುವದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು?

ಈ ಶಾ. ವ. ಡು. ನಿ. ಸಭೆಯ ಶಿರಾಜೆ ಶಾಡವು ಇದಸ್ಸಾರ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಕ್ಕಿದಾಸ್ನ್ಯಾ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಪತ್ರೆವಾನ ಪತ್ರಿಕೆಕೆಲ್ಲ "ಹೊಂಬಟ ಛಿ" ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಜಪ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ ಅವರನ್ನು ಹೊಲಿಗಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಯೂ ಬೇರೆ ಉಪಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರ ಕಳಿತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಆ. ನೂಮಹೇಶರಾನ್ನಾಡ ಇ. ಗಾ. ಸಾಹೇಬರ ಇವರು ಕಿತ್ತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಂಚಾರವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರಾಟ ಯಲ್ಲಿರತ್ತವೆ. ಈಗ ಯಾರಾದರೂ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೊಬ್ಬೆ ಇಟ್ಟರು? ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯ ಕ-ತಕೆ ಅವರಮೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ ಟೀಕೆಮಾಡ್ದಾರು! ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಅನ್ಯಾಯವಾದ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆಗಾದರೂ ಜಾಗವಿಲ್ಲ? ನ್ಯಾಯಗಳೆಲ್ಲ ಬೇಜಾರುಪಟ್ಟರು! ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಕರ್ತರೆಲ್ಲ ಥಣ್ಣಗೆ ಹೋದರು! ವಿಚಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ದುಃಖವಾದವು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಜಾರ ಬಂತು! ಸಜನರು ಸೋತರು! ಪ್ರಜೆಗಳು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಅಳತ್ತ ಇದರು! ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕ. ಪಿಟಿಸ್ ಇವರು ಸಬಿಬರದೊಡನೆ ಹುರುಪಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ! ನಮ್ಮ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಆ ಕಾನಡಾ ನಿವಾಸಿಗಳ ಹಲುಬುವಿಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಡದೇ ಕ. ಪೀಟಿಸ್ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆಯೇ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಅವಿಚಾರತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕಮೀಶನ್ ನೇಮಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಕಾನಡಾ ಝಿಲ್ಲೆಯೇ ೧ನೇ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇಶವಾದೀತೇನೋ ಏನೋ? ಇದೊಂದು ಸಂಶಯವು ಬಲವತ್ತರವಾಗಿ ನನಗೆ ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ, ಇರಲಿ. ಅಂಥ ಕಾಲ ಬಂದರೆ ಕ. ಪೀಟಿಸ್ ಇವರು ಮಿ. ಮೆಕ್‌ಫರಸನ್ ಇವರ ಮಿತ್ರತ್ವವನ್ನು ಘ್ಯಾಸದೇ ಇರರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿತು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬರುವೆನು.

ಒಬ್ಬ ಖಂಡಿತವಾದಿ.

ಆರ್. ಡಿ. ಕಾನಿಟಕರ ಕಂಪನಿ. ಜವಿಲರ್ಸ್ ಏಜಂಟ್ಸ ಗಿರಗಾಂವ. ಮುಂಬಯಿ.

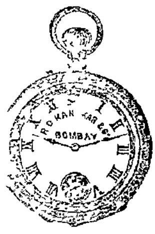

ಸ್ವಿಜ್ಜರ್ಲ್ಯಾಂಡ ಕರಿಸಿದ — ಪೇಟೆಗೆ ಸೇರಿದ ವೆಸ್ಟ ಎಂಡ ಕಂಪನಿ ಪ್ರತೀ ವಾಚುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗಡಿಯಾರಗಳ ನಮೂನೆಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ದರದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಡಿಯಾರದ ಮೂಲಕ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇದ್ದು ಕಳಿಸಲಾಗುವದು.

		ರೂ	ಆ.
1	ವೆಸ್ಟ ಎಂಡ ಕಂ ಓಪನ್‌ಫೇಸ— ಕ್ಯಾಪಿನ ಫ್ಯಾಶನ್	11	8
2	ಡಿ ಹಂಟಿಂಗಕೇಸ	11	0
3	ಡಿ. ಸ್ವೆಂಟಿ ನಾಯಿಜ್—ಕ್ಯಾಪಿನ ಸಿಟಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ	11	0
4	ಡಿ. ಬೆಳ್ಳಿಕೇಸ— 1 ನಂಬರ	23	0
	2 ನಂಬರ	23	0
5	ರಾಸ್‌ಕೋಫ—ಪೇಟಂಟ ರೂ.	15	0
	ಡಿ. ಅಸ್ಸಲ	11	0
6	ಹೊಸ ಪ್ಯಾಟರ್ನ—ರಾಸ್‌ಕೋಫ	16	0
	ಡಿ. ಟೀಡು	13	0
7	ಜ್ಯಾನ್ ಬ್ಯಾರಲ—ಕುರಾಯಿ ಬೆಳ್ಳಿಯದು	18	0

DR. WAMANGOPAL'S MEDICINES

ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಘಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಸುಗಂಧಕಾರಕ ದಂತ ಶಾಣವು.

ಈ ಉತ್ತಮ ಗುಣಕಾರಿಯಾದ ಹಿಟ್ಟು ಸದಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ತರದ ದಂತ ರೋಗಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಸೋರುವದು, ಶರೀರಗಳು ಬೀಸುವದು, ಹಲ್ಲುಗಳ ಕಳಕು ಮುಂತಾದ ವಿಕಾರಗಳು ಇದರಿಂದ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ಕ್ರಯ ೧ ಅಣೆ. ೧೭ಕ್ಕೆ ರೂ. 3. ಕಟ್ಟುವ ಖರ್ಚು ಆಣೆ.

ಪಾಚಕ ಕ್ಷುಧಾವರ್ಧಕ ಗುಳಿಗೆಗಳು.

ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಂದ ಅನ್ನ ಪಚನವಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಯು ನಿರ್ಮಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೈಲಕಡೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ವಾಯು ಉತ್ಪನ್ನ ವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹಸಿವೆಯು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಅನ್ನ ಪಚನವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮಾಡುವದಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ ಕ್ರಯ ಆಣೆ ೬. ೧೭ಕ್ಕೆ ರೂ. 3. ಆಣೆ ೧ ಕಟ್ಟುವ ಖರ್ಚು ಆಣೆ

ಅನುಭವಿಕ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಮತ್ತು ಕಾಮೋದ್ದೀಪಕ ಮಕರಧ್ವಜ ರಸದ ಗುಳಿಗೆಗಳು.

ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಧಾತುವು ತೆಳುವಾಗಿ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಧಾತು ಹೊದ್ದರಿಂದ, ಅತಿಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗದಿಂದ ಅಥವಾ ಬಲತ್ಕಾರದಿಂದ ವೀರ್ಯಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಯಾರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಶಿಥಿಲವಾಗಿವೆಯೋ ಶಕ್ತಿ ಚೇತನ ಅಸುಖಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ವೀರ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗಿ ತ್ಯಜ್ಯೋ, ಮತ್ತು ಇಂಥ ಯಾವದೊಂದು ರೋಗದಿಂದ ಶಕ್ತಿ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿ, ಅಸ್ಥಿ ಕೀಲುಗಳು ಬೆನ್ನು ನೋವು ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳ ವಿಕಾರ ಯಾರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೋ, ಅವರು ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಗುಣವಾಗುವದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವೀರ್ಯ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪುನಃ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಪೂರ್ವವತ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಪಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ ಚಿಕ್ಕ ಒಂದು ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ೪ ಗುಳಿಗೆಗಳು. ಕ್ರಯ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧೪ ಆಣೆ. ೧ ಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ ೯. ಮತ್ತು ಟಪಾಲು ಖರ್ಚು ೧ ರಿಂದ ೪ ರ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ.

ಡಾಕ್ತರ ವಾಮನ ಗೋಪಾಳ ಇವರ ಸೌಷಧಾಲಯ.

ಇದು ವಿಶೇಯವಿ ನೂರ್ವರಿಗಳಂತೆ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಗುಣಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.— ಉಪದಂಶ ಜನ್ಯವಿಕಾರ, ನರವು ಮತ್ತು ತಜ್ಜನ್ಯ ಭಯಂಕರ ರೋಗ ಸಂಧಿವಾತ, ಗಂಡಮಾಲೆ, ಪ್ರಮೇಹ(ಗರಮಿ) ಮತ್ತು ಅದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಪಕ್ಷಘಾತಾದಿರೋಗ, ರಕ್ತ ಕೆಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಅಂಗಾಲ ಅಂಗೈಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಕಪ್ಪು ಕ್ಷತಗಳು, ಬೀಸು ಮತ್ತು ನೋವು ಅಂಗಾಲು ಅಂಗೈಗಳ ಉರಿಯು, ಅನೇಕ ತ್ವಚೆಯ ಕಿಡೀಗಳು, ಹಾಗೆಯೇ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದಿರುವದು, ಧಾತುಕ್ಷೀಣತೆ ಉರಿಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಗುಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಔಷಧ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಇಂಥಾ ಪಥ್ಯದ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ವೈದ್ಯರ ಮುಂತಾದವರು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಅನೇಕವ್ಯಾಧಿಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ ಅವು ಇದರಿಂದ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯ ದರ ೧ ರೂಪಾಯಿ ೪ ಆಣೆ. ಟಪಾಲ ಖರ್ಚು ೪ ಆಣೆ. ಸಟ್ಟಿಗಳ ಖರ್ಚು ೬ ಆಣೆ.

ಅದ್ಭುತ ಚಮತ್ಕಾರ.

ಬಿಳಿಕೂದಲು ಕರಿದಾಗುವ "ಕಾಪ್ಸು".

ಒಂದೇಸರ್ತಿ ಹಚ್ಚಿ ಚಮತ್ಕಾರ ನೋಡಿರಿ! ಇದರಿಂದ ಬಿಳಿಕೂದಲು ಕೇವಲ ಕಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅವಕ್ಕೆ ಬಲ ಬರುತ್ತದೆ. ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಈ ಕಪ್ಪು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಕೂದಲಿನ ಬಣ್ಣವು ಎಂದೂ ಹೋಗದು. ಕಲವು ಕಮ್ಮಗಳನ್ನು ಎಂಟೆಂಟು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಇದೊಂದು ಕುಪ್ಪಿಯು ಕರಿಕಂಗಳಷ್ಟು. ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ, ಬಂಗಿ ಖರ್ಚು ೪ ಆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಔಷಧಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪತ್ರ ಸ್ತಕ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಗೌತಮ ರಾವ ಕೇಶವ.

उपदेशसाहस्री.

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ಉಪದೇಶ ಸಾಹಸ್ರೀ

ರಾಮ ತೀರ್ಥಸ್ವಾಮಿ ಕೃತ ಟೀಕಾ ಸಮೇತಾ.

ಕಿಮ್ಮತ್ತು ರೂಪಾಯಿ 3.

ಸುಭಾಷಿತ ರತ್ನಭಾಂಡಾಗಾರವು ೧||

ಬ್ರಹ್ಮಕರ್ಮ ಆಶ್ವಲಾಯನ (ಋಗ್ವೇದಿ.) ||

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಹೊರ್ತು ಮುಂತಿನ ಜಾತಿ ರಾತಿನಂತೆ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಜನಾರ್ದನ ಮಹಾದೇವ ಗುರ್ಜರ

ಬುಕ್‌ಸೆಲ್ಲರ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಶರ

ರಾಮವಾಡಿ—ಮುಂಬಯಿ.

ಮಾಡಾ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಿರಿ

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಹಳ ತಂಪು ಕೊಡುವ ಶಿಲೆಯ (ಪೆಬಲ್ಸ್) ಕನ್ನಡಕಗಳು

ಕಾಶೀಸನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯವು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವದಿಲ್ಲ ಫಕ್ತ ಜೋಡು (೩-೮) ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಎಂಟಾಣೆ ಕೆಳಗಿನದೇ ಇಲ್ಲ.

ಈ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ತನ್ನ ತನ್ನ ನೇತ್ರ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಧಾರಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಿನ ದೃಷ್ಟಿಯ ದೋಷ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಬರೆದರೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಸಮೀಪದೃಷ್ಟಿ ಯಾವಾಗ ಎಂದೆಂದು ಬರಬೇಕು. ಕಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪುಕಟೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುವದು. ತಾವು ಡಾಕ್ಟರ ಭಾಲಚಂದ್ರ ಇವರು ಕೃಪಾ ಇಟ್ಟು ಈ ಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರಾದ ಕಾರಣ ನಮಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತ ಚಷ್ಮಾಗಳನ್ನು ಮುತ್ತು ಮಾಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವೆವು ಈ ಜಿನ್ನಸು ವೇಪೇಬಲಿನಿಂದ ಕಡಿಗೆ ತರಿಸಿಕೊಂಡರೂ ನಮಗೆ ಬರಕೊಂಡಂತೆ ನರಿ ಎಂದು ಎಣಿಸುವೆವು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರುವು ಬಹುದು. ಎಷ್ಟು ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಗ ಬೇಕೆಂದಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೋ ಆ ಶಕ್ತ ಹಣ ಸಹಿತವಾಗಿ ರವಾನಿಸ ಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ವ್ಹಿ. ಪೀ. ಪೋಸ್ಟ ದ್ವಾರ ರವಾನಿಸುವೆವು.

ಖರೆ, ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ ನುಗಭಾಟ ಆಪ್ಟಿಶಿಯನ್ಸ್ ಜ್ಯಾಳೆ ಮುಂಬಯಿ.

ಸಮಲೋಕಿ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆಯು.

ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣವು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಪರಮ ವೇದಾಂತ ಮಯವಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಚರಿತ್ರವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇರುವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಸದರಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ಇತ್ತಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದೊಳಗೆ ಅಗದೀ ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡದ ಕಾರಣ ಅನೇಕರಿಗೆ ಆ ಅನವದ್ಯಾಮೃತ ಪಾನವು ದುರ್ಲಭವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಇಂಥ ಸುರಸವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಷಯವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಜಾಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅದರ, ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬದರಿಂದಲೂ ಕೂಡಾ ನಾವು ಇದನ್ನು (ಸದರಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು) ಪ್ರತಿ ಪದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಛಾಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಈಗಿನಿಂದ ೫|| ರೂಪಾಯಿ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ ಫರಕ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ತಯಾರಾದಷ್ಟನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕಳಹಿಸ ಬಹುದು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ತಯಾರಾದ ಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸುವೆವು. ಕೆಲಸವು ಭರದಿಂದ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟ ಬಿದ್ದೀತು. ಬೇಕಾದವರು ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದವರ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೂ ಆಫೀಸಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ಹಣ ಸಹಿತ ಬರಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಪುಸ್ತಕವು ರವಾನಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಆನಲೆ ಪುಟ್ಟಪ್ಪಾ.

ತಾ. ಸಾಗರ, ಡಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಸಖಾರಾಮ ಮಾಧವರಾವ ಟಿಳಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ. ಕಾಳಕಾದೇವಿ ರೋಡ್ ಮನೆ ನಂಬರ್ ೫೦.

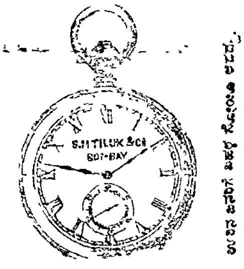

ನಿನ್ನೆ ದಿವಸದ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

(ನಿಜವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬಂದದ್ದು.) ನಿಶ್ಚಯ

ಯಾಲಕ್ಕಿ ಹೊಸ ಮಾಲು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮಾರಾಟವಿಲ್ಲ. ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೊಸ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಅಲ್ಪ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ೪೦–೪೦ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಯವಾಯಿತು.

ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿತೀ ರಾತಿ ೪೦ ಖಂಡಿ		
ಚಿಕ್ಕನಿ		೫೦–೦
ಘಟ್ಟದ ರಾತಿ		೫೦—೬೦
ಸಬ್ಬಾತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ೧೦ ಹೇರು ಮಾತ್ರ		
ಅಡಿಕೆ.		
ಚಾಲಿ ಖಂಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೧೧೦–೧೬೦		
ಚಿಕಣಿ	,,	೯೦–೧೦೦ ಮಂದಿ
ಪಾಡಿ	,,	೩೦
ಬೆಟ್ಟೆ	,,	೮೦–೯೦ ಮಂದಿ
ಬಂಗಾರ ಹಸಿ ತೊಲೆ ೧ ಕ್ಕೆ	,,	೨೨–೬–೦
ನಂಬರ ೧೦೦ ಛಟ್ಟೆ	,,	೨೨–೧೧–೬
ಹಳೇ ಬೆಳ್ಳಿ ತೊಲೆ ೧ ಕ್ಕೆ	,,	೦೩–೧೫–೦
ಹೊಸ ಬೆಳ್ಳಿ ೧ ಕ್ಕೆ	,,	೦೩–೧೪–೦
ತಾಂಬ್ರ ತಂಪೆಪಟ್ಟಿ	,,	೫೦||
ಹಿತ್ತಾಳೆ		೫೫–೬೮
ಬಾಳುಮೆಣಸು	,,	೦೨೦–೦೫ ತೇಜಿ ಇಲ್ಲ.

ಯಾಲಕ್ಕಿ ಇಂಥ ವೊತರಮ್ಮನಲ್ಲಿ ನಡೆ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಅವೆ.

ಅಡಿಕೆ ದರವೂ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಉಂಟು.

ಬಂಗಾರ ತೇಜಿ, ಆದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದರ ಇಳಿದಿದೆ. ಬೆಳ್ಳಿ

ಸೂಚನೆ ಈ ಪತ್ರವು ಕರಕಿ ಬೂ. ಮಾ. ಭಟ್ಟರು ಮೊಹಾಪ್ರಾಯಟರ ಹ. ಸು. ಇವರಿಗೋಸ್ಕರ ಸುಂಕೇರಿ ರಾಂಶಪ್ಪಾ ನಾಗಕರ್ತೀ ಇವರ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ.

HAVYAK ASUBODH

AND KARWAR CHANDRIKE.

ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

VOL IV. BOMBAY TUESDAY 15 OCTOBER 1889 NO 48

ಮುಂಬಯಿ ಮಂಗಳವಾರ ತಾರೀಖು ... ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೮೮೯ ... ಅಂಕ ೪೮

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧದ ಚಂದಾಯದ ವಿವರ

ವರುಷ ಒಕ್ಕೆ ಮುಂಗಡ ಒಂದು ತಿಂಗಳದ ಒಳಗೆ ಹಣ ಮುಟ್ಟಿಸುವವರಿಗೆ ... ೩-೮-೦

ಸದರಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ

ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ... ೨-೦-೦

ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ... ೧-೦೪-೦

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೧ಕ್ಕೆ ... ೦-೧-೬

ಚಂದಾದಾರರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ...

ADVERTISEMENT RATES.

For the first insertion per line 0 2 0

For the second and subsequent insertions 0 1 0

For advertisements ... per line ...

(Contracts ... for long periods ... on advantageous.)

ನೋಟೀಸು ಜಾಹೀರು ಮಾಡುವ ದರ

ಮೊದಲಿನ ಸಾರೆ ೧ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ... ೦-೨-೦

ಎರಡನೇ ಸಾರೆ ಪ್ರತಿ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ... ೦-೧-೦

... ಪ್ರತಿ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ೦-೧-೦

ಸಂದರ್ಭ ನೋಟೀಸು ಬಹಳ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾದವರು ಸಂಪಾದಕರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪುಸ್ತಕಗಳು!!!

	ರೂ	ಆ	ಪೈ
ಸಟೀಕ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ	೨	೦	೦
ಶಂಕರ ಸಂಹಿತೆ		೨	೦
ಮನುಸ್ಮೃತಿ ಸಟೀಕ		೨	೦
ರಂಭಾಶುಕ ಸಂವಾದ		೦	೦
ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಕಥೆ		೫	೦
ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನ		೦	೦
ಹವ್ಯಕರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇತಿಹಾಸ		೨	೦
...		೯	೦
...		೫	೦
...		೮	೦
...		೦	೦
...		೫	೦
...		೦	೦
...		೦	೦
...		೦	೦
...		೦	೦
...		೦	೦
...		೦	೦
...		೦	೦
...		೦	೦
...		೦	೦
...		೦	೦
...		೦	೦
...		೦	೦

ಬಾಲಬೋಧ.

ಸಟೀಕ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ	೨	೦	೦
ಸೋಕಂಠ ಪುರಾಣ	೨	೦	೦
ವಾ. ಸುಂದರಕಾಂಡ (ರಾಜ್ಞಿ)	೧	೦	೦
ಗಾಯತ್ರೀ ಪಂಜರಗಳು	೦	೪	೦
ಸತ್ಯಗಣಪತಿ ವ್ರತಕಥ	೦	೪	೦
ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮ	೦	೨	೦
ಅಮರಕೋಶ ಮೂಲ	೦	೮	೦
ಸರ್ಪ ಸಂಸ್ಕಾರ	೦	೪	೦
ಗೀತೆ (ಪಿಂಡ (ಸಂಸ್ಕೃತ)	೦	೪	೦
ಶಿವಗೀತೆ (ಮರಾಠಿ)	೦	೭	೦
ಅವಧೂತಗೀತೆ ,,	೦	೪	೦
ಗುರು ಚರಿತ್ರೆ ,,	೦	೦	೦
ಉಪದೇಶಶತಕ ,,	೦	೦	೦
ಸಟೀಕ ಈಶಾನ ಪ್ರಸ್ತಿ	೦	೦	೦

☞ ಈ ಮೇಲಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರು, ನಗದು ಹಣ ಕೂಡಿಸಿ ಬರೆದರೆ ಕೂಡಲೆ ವ್ಹೀ. ಪೀ. ಪೋಸ್ಟ ದ್ವಾರಾ ಕಳಿಸಲಾಗುವದು. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಟಪಾಲು ಹಾಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಡಬೇಕು.

ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಸೂರಿ, ವ್ಹಾಕ ಪ ಸ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಪ್ರೆಸ್ ಮುಂಬಯಿ.

	रु०	आ०
महाभारत सटीक (गणपत कृष्णाजी)	४०—	०
वाल्मीकि रामायण सटीक	१२—	०
श्रीमद्विष्णुपुराण सटीक	४—	०
सुभाषित रत्नाकर	२—	०
विष्णुसहस्रनाम शंकराचार्यभाष्यामारिते	—	८
श्रीनिवासचम्पू टिप्पणीसमेत	१—	४
भागवतचम्पू ,,	१—	८
नृसिंहपुराण ,,	१—	८
माघमासमहात्म्य	०—	१०
सुंदरकांड, (वाल्मीकि रामायण)	१—	८
आत्मपुराण सटीक	२०—	०
श्रीमद्भागवत श्रीधरीटीका	१२—	०
हरिवंश सटीक	६—	०
श्रीमद्भागवत विजयध्वजी टीका	१०	०
आनन्दरामायण	३—	०
शारीरक (शंकरभाष्य) रत्नप्रभाटीका	१०	०
वामन पुराण	६—	०
देवी भागवत सटीक	७—	०
साम्बपुराण	२—	०
अध्यात्मरामायण सटीक	२—	०
ऋग्वेदी ब्रह्मकर्म	३—	८
हिरण्यकेशी ,,	४—	०
ऋग्वेदी संहिता (कापडी बांधलेलें	४—	८
यजुर्वेद (तैत्तिरीय) संहिता	९	
स्तोत्ररत्नाकर	१	०
महाशिवपुराण सटीक	१—	०
गरुडपुराण ,,	१—	०
सिद्धान्तकौमुदी	३—	०
रामाश्वमेध	१—	८
व्रतराज समेत टिप्पणी	५—	०
पञ्चदशी सटीक	३—	०
हनुमन्नाटक	१—	०
श्रीमल्लेश महात्म्य	५	०
भोजचम्पू	१—	०
हयग्रीवस्य कवि रहस्य	०—	८
भार्गवचम्पू टिप्पणी समेत	०—	८
फाल्गुनमास महात्म्य	०—	८
रामायण ,,	०—	८
रघुनाथविजयचम्पू	०	८
सुन्दरलहरी टिप्पणी समे।	०—	४
रसतरंगिणी ,,	०—	१०
श्रावणमास महात्म्य	०—	८
आषाढमास ,,	०—	६
ज्येष्ठमास ,,	०—	६
प्रश्नोत्तररत्नमाला सटीक	०—	४
कृष्णामृत तरंगिणी ,,	०—	६

टपाल हशील निराळें पडेल

गोपाळ नारायण कंपनी

बुकसेलर्स, मुंबई

ಈ ಮೇಲಿನ ಹಸರುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕಗಳು ... ಕ್ರಯವನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ... ಇಂಥ ಉಪಯುಕ್ತ ... ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ... ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ... ಕೊಡುವೆವು.

... ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಸೂರಿ ... ಭಾರತೀ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮ್ಯಾನೇಜರರು.

WEST ... WATCH MANUFACTURERS.

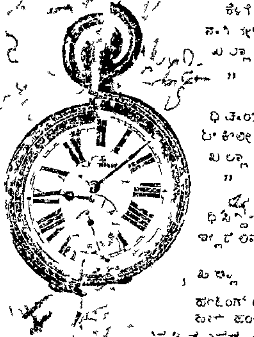

... ಈ ಕಂಪನಿಯ ... ಅಂಗಡಿಯ ... ಘಡಿಯಾಳಗಳು ... ವಾಚುಗಳು ... ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತವೆ ...

...			೨೫-೦-೦
...			೨೦-೦-೦
ಹಂಟಿಂಗ್ (ಸಾದಿ)	೩೦-೧೨-೦		೧೭-೧೨-೦
...	೩೬-೦-೦		೧೯—೦-೦

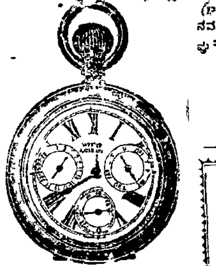

ಜಂಟರ್ ... ೫೦-೦-೦

... ೫೨-೦-೦

... ೫೦-೦-೦

... ೫೦-೦-೦

... ಇವುಗಳ ಮೇಲಿನ ... ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ... ವಾಚುಗಳನ್ನು ... ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಮುಂಬಯಿ ... ಕಲಕತ್ತ ...

JOHN SONS & Co.

PRAMEHA KUTHARA.

ಪ್ರಮೇಹ ಕುಠಾರ.

ಪುರುಷರಿಗಾಗಲೀ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಲೀ, ದುಷ್ಟಸಂಗದಿಂದ "ಪ್ರಮೇಹ" ವೆಂಬದೆಂದು ಗುಪ್ತ ರೋಗವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗವು ಬಿಳಿದು, ಕೆಂಪು, ಕಪ್ಪು, ಹಳದಿ, ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರದ ... ಈ ರೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಚಿನ್ಹೆಯೂ ... ಮತ್ತು ... ಇವೇ ಮುಂತಾದ ವೇದನೆಗಳು, ಈ ರೋಗವುಳ್ಳವರು ಬಹಳವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಿಜ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೋಗವುಳ್ಳವರು ಬಹಳವಾಗಿ ... ಇಂಥ ರೋಗವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಈ ಸದರಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟು ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಬಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ ... ಕೇವಲ ಅದ್ಭುತ ಉಪಾಯವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೇ ಎಷ್ಟೇ ಹಳೇ ... ಮೂರೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ... ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಬೇಕಾಗುವವು.

ಪ್ರತಿ ಬಾಟ್ಲಿಯ ... ಭಾಗ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಸಾಯಂಕಾಲ, ಈ ಮೂರು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ... ಭಾಗವನ್ನು ... ಪಥ್ಯ, ಮತ್ತು ... ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ... ಬರೆಯಬೇಕು.

... ಮ್ಯಾನೇಜರ ... ಮುಂಬಯಿ

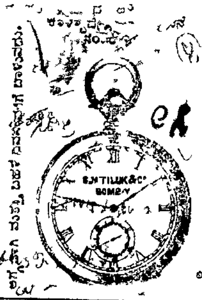

ಇವರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ತರದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ನಮ್ಮ ... ಕಣ್ಣಿನ ಕನ್ನಡಕಗಳು ...

೨೦೦ ಚಿತ್ರಗಳ ಕ್ಯಾಟಲಾಗ್.

ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ... ಘಡಿಯಾಳ ... ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ... ಆರ್ಡರ ... ಚೀಟಿ ... ಅವರಿಗೆ ಸುಂದರವಾದ ೨೦೦ ಚಿತ್ರಗಳ ... ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವದು.

ಹರಿಕೇಶವ ಗೋಖಲೆ, ವಾಚ್ ಮೇಕರ್ ಮುಂಬಯಿ, ಕಾಂದೆವಾಡಿ ... ರಾಮನ ಚಾಳಿಯ ಎದುರೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ಚಿಂತಾಮಣಿ

ಕನ್ನಡ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯು ಮೈಸೂರಿನ ... ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ವರುಷಕ್ಕೆ ಹಣಸಲು ಶೇರಿ ... ೩-೮-೦

ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ,, ... ೨-೮-೦

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ... ಜನರಿಗೆ ... ವರುಷಕ್ಕೆ ಹಾಸಲು ಶೇರಿ ೩-೮-೦ ... ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

☞ ಯಾವಾಗಲೂ ಚಂದಾಯದ ಹಣವು ಮುಂಗಡವಾಗಿಯೇ ಕೊಡಬೇಕು.

ವ್ಯಾಪಾರ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮ್ಯಾನೇಜರ್.

ನಮ್ಮ ವರ್ಷದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿಯೂ, ದೀಪಾವಳೀ ಹಬ್ಬದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಯೂ ಕಛೇರಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದನಂತರ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ವಾರದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಂದ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಪಡೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವಾರದ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಹೊರಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಎಡಿಟರ್ ಕ. ಸು.

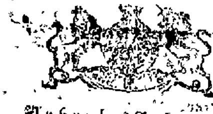

Karnataka Subodha
ಕರ್ನಾಟಕ ಸುಬೋಧ.

TUESDAY 15, OCTOBER
ತಾರೀಖು ೧೫ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್

[illegible]

ಸೋಣಿನಿ

[illegible] ಹಸ್ತ ಪತ್ರಿಕಾ [illegible]

[illegible] ಕಾಲಗೆ ಜನಪದಿಯು [illegible] ಬಿಟ್ಟೋಲೇ ಅನ್ಯಜನರೆಂದರೆ [illegible] ನಗರ ನರಾಮ ಅಂದರೆ [illegible] ಜನರ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ [illegible]

ಒಬ್ಬ ಮದ್ರಾಸು [illegible] ಸಂದರ್ಶಿಯನ್ನು [illegible] ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ [illegible] ಒಂದು ವೇಳೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಸಂಗತಿಯನ್ನು [illegible] ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆಂದು [illegible]

ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿಗೆ [illegible] ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು [illegible]

[illegible] ಭೂತಗಳು [illegible] ನಮ್ಮ ಭೂತಗಳಂಟು, ನಮಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ; [illegible] ಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೇನು ಲಾಭವಿಲ್ಲ.

ವರ್ತಮಾನ ಸಾರ

[illegible]

[illegible] ಎಂಬುದು ಇರುತ್ತಿಲ್ಲವೋ? ಅವುಗಳಿಗೆ [illegible] ಜ್ಞಾನವಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ [illegible] ಭೂತಗಳನ್ನು [illegible] ಶರೀರ [illegible] ಸ್ವಭಾವದಿಂದ [illegible] ಭೂತಗಳನ್ನು [illegible]

[illegible] ರಾತ್ರಿ [illegible] ಈ ಭೂತಗಳಿಗೆ [illegible]

[illegible]

ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಸನ್ನಾಗಿ ಮರೆಯದೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತು, ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗ ಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದ್ರವ್ಯಾದಿ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆಲ್ಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ... ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು.

ಆ ನಂತರ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬುಕ್ಕುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಿಂದ ಸ್ಕೂಲು ಖರ್ಚಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಪ್ರೈಜ್ ಇಟ್ಟಿರ ... ಉದಾರ ... ನಡುಕ ...

ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರು:—ಇಂಥಾ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ನಾನೆಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿಲ್ಲ ... ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾಗಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ... ಮತ್ತು ಈಗ ... ಅವರನ್ನು ... ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವದು ... ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ... ನಾನು ವಂದಿಸುವೆನೆಂದು ನುಡಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರು ವೃತ್ತಾಂತವು

ಶ್ರೀ—ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ಪ್ಲೇಗು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನೇಕ ಮನೆಗಳು ... ಅಲ್ಲಿ ... ಹೊಸ ಮನೆಯು ... ಒಂದು ವಲಪದ ಹಡಾಗುವ ... ಇಲಿ ... ಸಂತೆಗೆ ... ಕಾಯಿಲೆ ... ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ... ಇಲ್ಲದ ಗೋಡೆಗಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ... ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ... ಭೂಮಿಯ ... ಮನೆಗಳು ... ಮುಂದಾಗುವುದು ... ನ ಪಟ್ಟಣ ಕಾಲದು. ನನಗೆ ... ದಿನ ... ಅದರ ಫಲವೇ ಇದು.

ಮನೆ ಅರ್ಜಿ ಕೇಸ್:—ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ... ವಿಚಾರದಿಂದ ... ಕೈದಿಯು ಒಂದು ತಪ್ಪಿನ ... ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ... ಹೀಗೆಯೇ ... ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ... ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ... ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳ ... ಕೆಲಸವು ... ಸತ್ಯಾಂಶವು ... ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ... ಜನರು ... ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ... "ಶ್ರೇಯಾಂಸಿ ಬಹು ವಿಘ್ನಾನಿ" ಎನ್ನುವಂತೆ ... ಕಾರ್ಯ ... "ಸಿನ್ನಕಂಠಿ".

READ THIS CARFULLY.

Strong, accurate, pre/ open-faced Nickel silver short winding keyless Railway Regulators, of small size, gilded enamelled dial bold figures and hands showing fine times with tempered mainspring and dust tight cases for Rs 7 8 by V P P with spare glass spring, b and guarantee Warranted to stand rough usage Can be easily repaired Have no appearance of cheapness about them Others sell at double our rates Mr A R Mehta from Bandora says — The 7 8 watch I purchased from you two years back, gives correct time as yet Acting Superintendent Government Farm Khandesh says — A watch maker has valued your Rs 7 8 watch for Rs 15 Mr J Sutcliff R W ... valued it at Rs 15 and were completely surprised when I told them it only costs Rs 7 8 ' Pretty Canadian Gold Chains Lockets, Pencils Complete shirt studs and Rings set with chemical diamonds, rubies &c at Rs 2 each Mr J A Yelsm ... Sutor says — The best goldsmith of this place values the chain for Rs 7 and the locket for Rs 10 Mr G Smith Salt Inspector Samkutla, says — A German valued the diamond ring at Rs 50 and the ruby at Rs 30 Send orders in English and not Vernacular

WESTERN INDIA TRADING CO
BOMBAY

Western India Trading Co.
Bombay.

ಒಹಳ ಬರ್ಚಾಗುವ ಘಡಿಯಾರಗಳು

ಕೀಲಿ ಇಲ್ಲದ ಕೈಲೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ ವಾಚುಗಳು. ಕ್ರಯವು ಅತಿಯ ಕಡಿಮೆ ಅಂದರೆ ಪಕ್ಕಾ ೭॥ ರೂಪಾಯಿ ಇರುವದು. ಈ ವಾಚು ಬಹು ಕಾಲ ಪರಿಯಂತರ ಬಾಳತಕ್ಕವಾದದರಿಂದ ಇದರ ಗ್ಯಾರಂಟಿ (ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ) ಸಹ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಇದು ನಿಕಲ ಸಿಲ್ವರ ಎಂಬ ಒಂದು ವಿಧದ ಲೋಹದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು ... ಇಲ್ಲದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊತ್ತನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರೊಳಗಿನ ಯಂತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೇ ಬಲವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಕ್ರಯ ಸ್ವಲ್ಪವೆಂತ ಗುಣವು ಸ್ವಲ್ಪವಿರಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಬಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದೇ ಜಾತಿಯ ವಾಚುಗಳು ಎರಡರಷ್ಟು ... ಇದರ ಇಮ್ಮಡಿ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ವಿಕ್ರಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ವಾಚಿನ ಒಗ್ಗೆ ಒಡೋರೆಯ ಎ. ಆರ್. ಮೆಹಥಾ ಇವರಿಂದಲೂ, ಖಾನ ದೇಶದ ಸರಕಾರಿ ಫಾರ್ಮದ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರವರಿಂದಲೂ ಮುಂತಾದ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಒಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ವಾಚುಗಳನ್ನು ತೆಗದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ್ಗೆ ಒಡಬೇಕೆಂತ ಕಂಡು ಬಂದೀತೋ ಆಗ ಅದರ ಕ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಿರಿಗಿ ನಾವು ತೆಗದುಕೊಂಡೇವು. ... ಹೆಸರಿಗೆ ಒರೆಯಬೇಕು.

ವೆಸ್ಟರ್ನ ಇಂಡಿಯಾ
ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ ಮುಂಬಯಿ.

V. Kamat & Co's;
GOA POWDER.

ವ್ಹಿ. ಕಾಮತ್ ಕಂಪನಿಯವರು ಹೊಸದಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ "ಗೋವಾ ಪೌಡರ" ಎಂಬುದು ಖಾತ್ರಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಗಜಕರ್ಣ, ದದ್ದು, ಹುಳಕಡ್ಡಿ, ತುರಿಗಜ್ಜಿ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಮಿ ವಿಕಾರದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಚರ್ಮ ರೋಗಗಳು ಬಂದಿರುವ ಸಾರಿ ಹಚ್ಚಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಬಾಟಲಿಗೆ ೬ನೇ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಕ್ರಯವಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಡಜನ್ (೧೨ ಬಾಟಲಿ) ತೆಗದುಕೊಂಡರೆ ೩–೦ ಗೆ ಕೊಡುವೆವು. ಟಪಾಲ್ ಖರ್ಚು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಿದ್ದೀತು. ಬೇಕಾದವರು ಮುಂಬಯಿ ಹವ್ಯಕಸುಬೋಧ ಆಫೀಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ ಕಡೆಗೆ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದರೆ, ವ್ಹ್ಯಾಲ್ಯೂಪೇಬಲ್ ಪಾರ್ಸಲಿನಿಂದ ಕಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಮನೋಹರವಾದ
ಪೇಟೆಂಟ ಔಷಧದ ತೆಯಾರಾಗಿ ಬರುವ
ಅತ್ಯಂತ ಸುಗಂಧವುಳ್ಳ
ಪಿತೂನಾ.

ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ೬ ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಕೂದಲನ್ನು ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ... ನಾನಾ ತರದ ಹೂವಿನ ಅತ್ತರುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲಿಯೂ, ಗಂಧದ ಬತ್ತಿ ... ಹೇರಳವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುವವರು ... ಇಂಥ ಅತ್ಯಂತ ಮಧುರವುಳ್ಳ "ಪಿತೂನಾ" ಎಂಬ ಸುಗಂಧ ... ಪ್ರಯೋಜನ ... ಒಂದು ದ... ತೆಗದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ತನಗೂ ... ಬಳಸುತ್ತ ಬಂದರೆ, ಸಿರಿವಾದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳ ... ಇದು ಸಾಧಾರಣ ರೀತಿ ... "ಪಿತೂನಾ" ಎಂಬ ... ತೋರುವದು. ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ ... ಹನ್ನೆರಡು ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗದುಕೊಂಡರೆ ೯ ರೂಪಾಯಿ. ಬೇಕಾದವರು ... ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಸುಗಂಧ ತೈಲ.

ಇದನ್ನು ... ಹಚ್ಚಿದರೆ ತಲೆನೋವು, ಅರ್ಧ ತಲೆ ನೋವು ಮೊದಲಾದದ್ದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತದಲ್ಲದೆ, ಬಹು ಸುಗಂಧವಾಗಿರುವದು. ಮತ್ತು ನೆತ್ತಿಗೆ ತಂಪು ಕೊಡುವಂಥಾದ್ದು. ... ಗುಣವುಳ್ಳ ... ಇದನ್ನು ನೆತ್ತಿಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ... ಕೂದಲುಗಳು ... ಇದನ್ನು ... ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ತಲೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ... ದಿವಸ ... ಒಂದು ... ಆಣೆ, ಹನ್ನೆರಡು ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗದುಕೊಂಡರೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ.

ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಹೂವಿನ ಅತ್ತರುಗಳು.

ಒಮ್ಮೆಗೆ ಪಾತ್ರ ನೋಡಿರಿ!!

ಅತ್ತರುಗಳ ಹೆಸರು		ತೊಲೆ ೧ರ ಕ್ರಯ		
ಗುಲಾಬಿ		೨	೦	೦
ಹಿನಾ		೨	೦	೦
ಮಲ್ಲಿಗೆ		೨	೦	೦
ದಾಜ		೨	೦	೦
ಕೋಲು ಸಂಪಿಗೆ		೨	೦	೦
ಕೇದಿಗೆ		೨	೦	೦
ಸುಗಂಧರಾಜ	(ಶಾಣ)	೨	೦	೦
[illegible]		೨	೮	೦
ಜೂಯಿ		೨	೮	೦
ಕೇಶರ	„	೨	೦	೦
ಗುಲಛಡಿ	(ಶಾಣ)	೨	೦	೦
ಕಸ್ತೂರಿ	„	೨	೦	೦
ಪಚ್ಚೆ	(ಮಣ್ಣು)	೨	೦	೦
ಪಚ್ಚೆತೆನೆ	„	೨	೦	೦
ದವನ	„	೨	೦	೦
ಲವಂಗ	„	೨	೦	೦

ತ್ವಗ್ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ ಮುಲಾಮು

ಇದು ಚರ್ಮಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಗುಣಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಗಜಕರ್ಣದ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಂತ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳ ಔಷಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತರದಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಜಕರ್ಣವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸುವದೆಂದು ನಾವು ಖಾತ್ರಿ ನುಡಿವರಾಗುವೆವು ... ಒಟ್ಟುವದ ರೋಗಕ್ಕೆ ಇದು ... ಪ್ರತಿ ಡಬ್ಬಿಗೆ ... ಡಜನ್ ... ಈ ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲಾ ... ಉಂಟೋ ... ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರೆದರೆ ... 'ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ' ... ವ್ಹ್ಯಾಲ್ಯೂಪೇಬಲ್ ... ರವಾನಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಅಪೋಕ್ಷ ಪಾನುಭೂತಿ.

ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿಯಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವೇದಾಂತ ಜ್ಞಾನಪರವಾದ ಶ್ರೀ ಯೋಗವಾಸಿಷ್ಠವೆಂಬ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಛಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಹು ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥವಿದ್ದು ... ಛಾಪಿಸಿ ಪಟ್ಟದಿಯಿಂದ ... ೧೦೦ ನರಂಪಗಳ ... ಇದರ ಸುಮಾರು ... ಸಾವಿರ ಪದ್ಯಗಳಿದ್ದು ... ಒಳಗೆ ... ಛಾಪಿಸಿ ... ಮುಂಗಡ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ೩ ರೂ. ... ಟಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸುವ ಖರ್ಚು ೪ ಆಣೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬೀಳುವದು.

ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ... ಸೂರಿ,
ವ್ಯಾ. ಹ. ಸು. ಆಫೀಸ್, ಮುಂಬಯಿ.

D. DINKAR-RAO'S
Most Efficacious Patent Medicines.
ಕಂಪೌಂಡ ಜರ್ಮೇಕಾ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಸಾರ್ಸಪರಿಲಾ.

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ ತರವಾದ ಔಷಧ.

ಈ ಸಾರ್ಸಪರಿಲವೆಂಬ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಉಪದಂಶಜನ್ಯ ವಿಕಾರದಿಂದ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಆಗತಕ್ಕ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅಂದರೆ ಸರ್ವಾಂಗದ ಮೇಲೆಯೂ ಕ್ಷತೆ ಬೀಳುವದು, ಸಂಧುಗಳು ನೋಯುವದು, ಕೈಕಾಲುಗಳ ... ಉರಿ, ಹಾಗೂ ಸರ್ವಾಂಗ ತುರಿಕೆ, ಮೊದಲಾದ ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೂ ಈ ಔಷಧಿಯು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ:—ಅಶಕ್ತತೆ, ಬುದ್ಧಿ ಮಾಂದ್ಯ, ಕಜಿತಿರುಕು, ಮೈಮೇಲೆ ಬಚ್ಚೆಗಳಾಗುವದು, ಗಂಡಮಾಲೆ ಪ್ರಮೇಹವಿಕಾರದಿಂದುಂಟಾದ ಕಟಿಶೂಲಾದಿ ವಿಕಾರಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ. ಪಥ್ಯ—ಮಧುರ ಹುಳಿ ಮೆಣಸು ತಿನ್ನಬಾರದು. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಬಾಟ್ಲಿಗ್ಗೆ ೧ ರೂ. ಟ. ಖ. ೧೦ ಆ.

ವೀರ್ಯಸ್ತಂಭಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮತ್ತು ಧಾತು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಶಿಲಾಜಿತ ಮಿಶ್ರಿತ ಪಾಸ್ಪರಸದ ಗುಳಿಗೆಗಳು.

ಅತಿಶ್ರಮದಿಂದ ಅಥವಾ ಅತಿ ವಿಷಯೋಪಭೋಗದಿಂದ ಕಟಿ ಹಗ್ಗುರವಾಗುವದೂ, ಮೊಣಕಾಲು ಕೆಡುವದೂ, ತಲೆ ತಿರುಗುವದೂ, ಕತ್ತಿನೋಯುವದೂ, ಹಸಿವೆಯೂ ಗಡಿಬಿಡಿಯದೂ, ಮತ್ತು ಶರೀರ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಅಶಕ್ತತೆಯುತ್ಪನ್ನವಾಗುವದೂ, ಇಂದ್ರಿಯವು ತೆಳ್ಳಗಾಗುವದೂ, ಗರ್ಮಿಯು ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಎಷ್ಟೋ ವಿಧದ ರೋಗಗಳಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಭೋಗದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾತ್ರ ಪತನವಾಗೋಣ ವಗೈರೆ ವಿಕಾರಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೩ ತಡನ್ ಇರುವ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧೪ ಆಣೆ. ಟಪಾಲು ಖರ್ಚು ೬ ಆಣೆ.

ಪ್ರಮೇಹ.

ಪರಮಾ ಎಂಬ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಹರಿಯುವ ರೋಗದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಬಹಳ ಹೈರಾಣ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಪೀರಿಂಗವಾಗಿ ಎರಡನೇಯವರಿಂದ ಔಷಧಗಳ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ನಡಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಲ್ಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ರೋಗವು ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಮೂತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದೂ, ಅಥವಾ ಅಧಿಕವಾಗುವದೂ, ಹಾಗೂ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉರಿಯುವದೂ, ಬಹಳ ವೇದನೆಯಾಗುವದೂ, ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮೇಹ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಪ್ರಮೇಹ ರೋಗವು ನಾಲ್ಕೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧ ರೂ. ಟ. ಖ. ೧೦ ಆ.

ಕಾಮಲಿಗೆ ಹಚ್ಚುವ ತೈಲವು.

ಈ ತೈಲವನ್ನು ಹಚ್ಚುವದರಿಂದ ಕೂದಲು ಕೆಂಪು ಅಥವಾ ಅರೆಕೆಂಪು ಕೂದಲುಗಳು ಕಪ್ಪಾಗುತ್ತವೆ ... ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧ ರೂ. ಟ. ಖ. ೬ ಆಣೆ.

ರುಚಿಕಾರಕ ಪಾಚನ ಕ್ಷುಧಾವರ್ಧಕ ಗುಳಿಗೆಗಳು.

ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನೋಣದರಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಅನ್ನ ಪಚನವಾಗಿ ಶೌಚ ಮಲ ಶೋಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನ್ನದ ಮೇಲಿನ ಇಚ್ಛೆ ಯಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಬಾಯಿಗೆ ರುಚಿ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ೩೪ ಗುಳಿಗೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ ೬ ಆಣೆ ಟ. ಖ. ೧೦ ಆಣೆ.

ಪೌಷ್ಟಿಕ ಸ್ನಾಪ್.

ಈ ಔಷಧ ಸೇವನೆಯಿಂದ ... ತಾಸು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಲದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಧಾತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಂಥವರು ಇದನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧ ರೂ. ಟ. ಖ. ೧೦ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದಸ್ತದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ ಗುಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಲಾಮ್.

ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅಶಕ್ತನಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೂ, ಪ್ರೇತವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೂ, ಈ ಜ್ವರದಂಥ ಕೆಟ್ಟ ರೋಗವು ಬೇರೊಂದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಥಂಡಿ ಜ್ವರ ಬರುವಾಗ ಉಂಟಾದ ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದಿಂದುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ... ಇದು ಎರಡು ದಿವಸ ... ಇದರಿಂದ ಅನೇಕರು ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ... ಗುಳಿಗೆ ... ಮಲಮುಗಳಿಂದ ... ಮಲಮ್ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ಟ. ಖ. ೬ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಗುಳಿಗೆ.

ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಬರುವ, ಅಥವಾ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ದಿನ ಬರುವ, ಅಥವಾ ಚಾತುರ್ಥಿಕ, ಮತ್ತು ಕರಡು ವಿಷಮಜ್ವರ ಮುಂತಾದವು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವವು. ಜ್ವರ ಬರುವ ೪ ತಾಸಿನ ಮುಂಚೆ ಪ್ರತಿ ತಾಸಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಗುಳಿಗೆಯಂತೆ ೪ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನ ಸಂಗಡ ನುಂಗಬೇಕು. ಯಾವ ದಿವಸ ಜ್ವರದ ಭರಿ ಇರುವದಿಲ್ಲವೋ ಆ ದಿವಸ ೩ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ೩ ಗುಳಿಗೆ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೈಮೇಲೆ ಜ್ವರವಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗುಳಿಗೆ ಸೇವನ ಮಾಡಬಾರದು. ೧ ಡಬ್ಬಿ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೮ ಆಣೆ. ಟ. ಖ. ೬ ಆಣೆ.

ದಂತ ಶುದ್ಧಿ.

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಹಲ್ಲನ್ನು ಉಜ್ಜುವಾಗ ಈ ಹುಡಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹಲ್ಲಿನ ಸಂದಿಯಿಂದ ರಕ್ತ ಒಸರುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದಲ್ಲದೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯು ದುರ್ಗಂಧವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಸುವಾಸನೆಯುಂಟಾಗುವದು. ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ. ಟ. ಖ. ೬ ಆಣೆ.

ಸಂಧಿವಾತದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ ಔಷಧ.

ಅನೇಕರಿಗೆ ಸಂಧಿವಾತವೆಂಬ ಕಠಿನ ವಿಕಾರವು ಉದ್ಭವಿಸಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಧಿವಾತವೆಂದರೆ, ವಾಯುವಿನ ವಿಕಾರದಿಂದ ಶರೀರದ ಸಂಧಿಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಸಂಚಾರವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಸಂಧುಗಳು ನೋಯುವದು. ಈ ರೋಗದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಔಷಧ ಬಹಳ ಗುಣಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ೩ ಸಾರಿ ಇದರಲ್ಲಿಯ ಕಾಲು ತೊಲೆ ಔಷಧವನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ವಾಯು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೧೨ ಆಣೆ ಟ. ಖ. ೬ ಆಣೆ.

ಡಿ. ದಿನಕರರಾವ್,
ಶೂಪಟಾಟಿ ವಾಡಿ ಠಾಕೂರದ್ವಾರ, ಮುಂಬಯಿ.

Printed and Published for Bood Mahabaleshwar Bhatta Proprietor of Havyak Subodha, by K. V. Shastri at the BHARATEE PRESS Thakurdwar Bombay

ಮೋಹನ್ ಗ ಹೆಗಡೆ, ಎಂ.ಎ., ಪಿಎಚ್.
ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು.

ದ್ದು ಸುಳ್ಳು. ಇದನ್ನು ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧದ ಈಗಿನ ಗೀಚುಗುರು ಎಡಿಟರರು ಇಲ್ಲೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು ಎಂತ ನಾವು ಮೊದಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ." ಎಂತ ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆ ಕರ್ತರು ಅತಿ ನಿಜತ್ವದಿಂ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ನಿಜತ್ವದಿಂದ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಆಧಾರವ್ಯಾವದು? ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಪತ್ರವು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಬರಲ್ಲಿವೆಂತ ಕಂಡ ಒಂದಿದ್ದರೂ ಈಗಿನ ಗೀಚುಗುಳ ಎಡಿಟರರೇ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆಂತ ಇವರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿಯಿತು? ಇವರು ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆಯ ಹಾಪೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಗೀಚಲಿಕ್ಕೆ ಕೂರುವ ಇದೆ ಮೇಲೆ ನಾರದ ಮುನೀಶ್ವರರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬಂದು ಇವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೋದರೋ? ಇವರಿಗೆ ಸಂಶಯ ಒಂದಿದ್ದರೆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದರಂತೆ ನಮಗೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಎಡಿಟರರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಇಂಥ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅತಿ ನೀಚತನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಟೀಕಿಸುವರೆ ಇವರಿಗೆ ಮತ್ಸರದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಕಾರಣವಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂಬದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದೀತು. ಈ ತರದ ಮತ್ಸರವೂ ಹಾಗೂ ದ್ವೇಷವೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವುಗಳ ಮೂಲಸ್ಥಾನದಿಂದ, ಅತಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ದಾಟಿ ಈ ಮುಂಬಯಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ನಾವು ಇದುವರೆಗೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೋದವಾರದ ಕನ್ನಡ ಸವಾರ್ತೆಯು, ಇದು ಎಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದವರಿಗೂ- ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೂ- ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರೀತಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬಹಳ ದುಃಖ ಪಡುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ „ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತನ ಮತ್ತು ನಾಚಿಕೆ, ಲೋಕಾಪವಾದದ ಭೀತಿ, ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತನದ ಭಯ, ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕಡೆ ಮೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟಿಟ್ಟವರೂ" ಎಂಬದೂ, ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆಯವರು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣಿಕರೂ, ಸತ್ಯವಾದಿಗಳೂ, ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳೂ, ಸುಗುಣಿಗಳೂ, ವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ಮಹಾಮುದ್ಧರೂ, ಕಲ್ಪನಾ ಚತುರ್ಯವುಳ್ಳವರೂ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ, ಎಂಬದು ಸಹ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟು ಓದಿದ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಉಳಿದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಯ್ಯೋ ವಿಚಾರವೆ! ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ, „ಪ್ರಮಾಣಿಕತನ, ಲೋಕಾಪವಾದದ ಭೀತಿ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತನದ ಭಯ" ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದಗಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂತಿದ್ದರೆ, ಮುಂಬಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರೆ ಯಾದಲ್ಲಿಯೂ, ಕನ್ನಡಸುವಾರ್ತೆಯ ಎಡಿಟರರ ಕಾಲಿಗೆ ದಿನ ೧೦ ಸಾರೆ ಬೀಳಿ! "ಅಂದರೆ ಅವರು ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳಿಗೂ, ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವರು. ಅದೇನೆಂದರೆ „ತಾನು ಕಳ್ಳ ಪರರ ನಂಬ." ಇರಲಿ. ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ಉದ್ದವಾದ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರುಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ಬೇಜಾರು ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬರೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆಯವರು ನಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಗೀಚು ಗುಳ ಬರವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಉದ್ದವಾದ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಬರೆಯುವದು ನಮಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷವನ್ನ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆಯವರು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ದೋಷ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಭಾಗದಿಂದ ತೆಗದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ನಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದಲೋ? ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರರಾದ ಧಾರವಾಡಕರರ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಆ ತಪ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೈಗಳದ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬೈಗುಳಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಅವರ ಶಬ್ದಗಳ ನಿಘಂಟಾದರೂ, ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಪ್ಪಾ! ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅತಿ ನೀಚತನದಿಂದಲೂ, ಕುಯುಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಟೀಕಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ, ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಎಡಿಟರರಿಗೆ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲಿ! ಜನುಜ್ಞ ಎಲ್ಲಿ! ಧಾರವಾಡಕರರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ತಪ್ಪಿಗೆ ಸಹ ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧದ ಎಡಿಟರರನ್ನು ಗುರಿ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮಹ ಪುರುಷರ ದುಷ್ಟಮಾಂಛ ಪೂರ್ಣವಾದಂತಾಯಿತು. ಇರಲಿ!!

ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಬೇಕೆಂತಲೇ, ನಿಂದಿಸುವ ಕನ್ನಡಸುವಾರ್ತೆಯವರಿಗೆ ವ್ಯಾಕರ್ಣಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಮಹಾ ಪುರುಷನ್ಯಾರೋ? ಇವರ ಕನ್ನಡ ಬರವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮೌನಕೊಡುತ್ತೇವಾದರೂ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಅವರ ಭಾಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದಂತೆ ನಿಂದಿಸುವರೆ ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆಯವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಅನೇಕ ಸರ್ತಿ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳಿರುತ್ತವೆಂತಲೂ ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಬರೆದಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾವು ವ್ಯಾಕರಣ ಸಮ್ಮಂಧವಾದ ಎಷ್ಟೋ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಅವರಂತೆಯೇ ನೀಚತನದಿಂದ ಹುಡುಕುತ್ತ ಕೂಡ್ರುವದು ನಮಗೆ ಶೋಭಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಿಳಿದು ಆ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ತಿದ್ದಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂತ ಅವರು ಕೇಳ್ಯಾರ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

೧ ಪಕ್ಷಪಾತ ಬೇಡಾಕ್ಕೆ -ದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಬೇಕ್ಕವೆ ಪು ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆ ಕರ್ತರು ಯಾವ ನಿಘಂಟಿನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿದರೋ?

೨ ಧಾರವಾಡ ಪತ್ರದ ನಿಜತ್ವವು ಧಾರವಾಡ ಪತ್ರ- ಎಂಬ ಸವಾಸವು ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರ್ಣದ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಉಂಟಾಯಿತೋ? ಇದರಂತೆಯೇ ನಾಶಿಕ ಪತ್ರ, ಕಾರವಾರ ಪತ್ರ, ಸುರತ ಪತ್ರ, ಮುಂತಾದ ಸಮಾಸಗಳು ಯಾವ ಅರ್ಥದಿಂದ ಆದವೋ?

೩ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಗಳು (ಯಾವ ವ್ಯಾಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ)

೪ ಪ್ರಜೆಗಳ ದ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೂ...... ಮೂಲ ಕರ್ತೃಂದವರಾಗಿಯೂ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ (ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೂ ಎಂಬದು ತಪ್ಪು. ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿಯೂ ಎಂತ ಬೇಕು)

೫ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ (ಯೋಗ್ಯರಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂತ ಬೇಕು.)

ಇನ್ನು ಇಂಥ ಬೇರೆ ಎಷ್ಟೋ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ಆದರೆ ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಅವರ ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ತಪ್ಪುಗಳು ಸಿಕ್ಕ್ಯಾವೆಂತ ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆದರ ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆಯವರಂತೆ ಬೇರೆಯವರ ತಪ್ಪು ತೆಗದು ನಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಸುವಾರ್ತೆಯವರು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನ ಮೂಲಕ ನಾವು ಅಪ್ರಮಾಣಿಕರಂತೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರಷ್ಟೇ! ಇವರು ತಾವು ಅಪ್ರಮಾಣಿಕರಾಗಿರುವದರಿಂದಲೇ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆಂತ ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಸತ್ರದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಅದು „ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಹೊರಡುತ್ತದೆ." ಎಂತ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದು, ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಂದಿಸುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಏನುಬರೆಯುತ್ತಾರೆಂದರೆ —„ ಹೋದವಾರದ ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆಯು ಒಂದು ದಿನ ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಹೊರಟದ್ದರಿಂದ ಹೊರ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪತ್ರಗಳು ಶನಿವಾರದ ಟಪಾಲಿನಿಂದ ಹೋಗದೆ ಆದಿತ್ಯವಾರದ ಟಪಾಲಿನಿಂದ ಹೋದವು." ಇವರ ಪ್ರಮಾಣಿಕತನವನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂತ ವರ್ಣಿಸುವದು! ಇವರ ಪತ್ರವು, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಶುಕ್ರವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೊರಡುವದಾದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಶುಕ್ರವಾರದ ಟಪಾಲಿನಿಂದಲೇ ಹೊರ ಊರುಗಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ? ಶುಕ್ರವಾರ ಬೆಳಗ್ಯೆ ಹೊರಡುವ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ೧ ಘಂಟೆಗೆ ಹೊರಡುವ ಟಪಾಲು ಸಿಕ್ಕುವದಿಲ್ಲವೋ? ಹೊರ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪತ್ರಗಳ ವಿಷಯವಾಗಂತೂ ಈ ಮಾತು ಆಯಿತು. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಇವರ ಪತ್ರವು ಶುಕ್ರವಾರ ಬೆಳಗ್ಯೆ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗಲೀ ವಿಲಾಸದಾರರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೋ? ಅದು ಶುಕ್ರವಾರ ಬೆಳಗ್ಯೆ ಹೊರಡುವದಾದರೆ ಮುಂಬಯಿಯವರಿಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಯಾಕೆ ಸಿಕ್ಕಬಾರದು? ಅಥವಾ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಷ್ಟೆ! ಮಂಗಳವಾರ ಬೆಳಗ್ಯೆ ಹೊರಡುವ ನಮ್ಮ ಪತ್ರವು ಮಂಗಳವಾರದ ಟಪಾಲಿನಿಂದಲೇ ಹೊರ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲವೋ? ಇದೇ ಇವರ ಪ್ರಮಾಣಿಕತನವೋ? ಇತ್ತಲಾಗಿ ೨ ವರುಷಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆಯು ಶುಕ್ರವಾರದ ಬೆಳಗ್ಯೆ ಹೊರಡದೆ ಶುಕ್ರವಾರ ರಾತ್ರಿ ೧೦ ಘಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಸಹ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರವಬಹುದೆಂತ ಕನ್ನಡ ಸುವಾರ್ತೆಯವರು ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೋ! ಹೀಗಿರುತ್ತಾ ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಬೆಳಗ್ಯೆ ಹೊರಡುತ್ತದೆಂಬ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಯಾಕೆ ಬರೆಯಬೇಕು? ತಾವು ಖರೆಯಾಗಿಯೂ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕರಿದ್ದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದಂತೆ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಬೈಯುವದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವದು ಎಂಥ ನೀಚತನವು!!!

ನಾವು ಒರೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಲೇಖವನ್ನು ಬಹಳ ಬೆಳಸಿದ್ದೆವು ಹಾಗೂ, ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೂ, ಓದಿ ಓದಿ ಬೇಜಾರು ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ನಾವು ನಮ್ಮ ಲೇಖವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ! ಇದು ಕನ್ನಡಸುವಾರ್ತೆಯವರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೋ! ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಹಾಗೂ, ದ್ವೇಷವಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸ ಬಹುದಿತ್ತು. ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರವು ಆ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಳವಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಕನ್ನಡಸುವಾರ್ತೆಯವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವದೇನಂದರೆ, ಅವರು ಅತಿ ನಿಂದ್ಯಾಸ್ಪದವಾದ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಇನ್ನಾದರೂ, ತಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ನಾಟಬೇಕೆಂತ ಪಥ್ಯಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಯಾವತರದಿಂದಲಾದರೂ, ತಮ್ಮ ಹೃದಯದಿಂದ ದೂರ ಅಡಿಸಿ, ತಾಯಿಯ ಸ್ತನ್ಯಾಮೃತವನ್ನು ಪ್ರಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಣ್ಣ ಅರ್ಭಕನಂತೆ ನಡಿಯುವದು ಬಿಟ್ಟು, ಸುಜ್ಞಗೃಹಸ್ಥರಂತೆ ಜ್ಞಾನಾಮೃತವನ್ನು ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಲೇಖವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತ ಬರ ಬೇಕು.

ಸ್ಫುಟವಿಷಯ.

ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಾದ ಕನ್ನಡಸುವಾರ್ತೆ ಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಕಳೆದ ೪೯ನೇ ಅಂಕಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬಹಳೇ ನಿಂದ್ಯಾಸ್ಪದವಾದ ಲೇಖವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದು ನಾವು ಅಪ್ರಮಾಣಿಕರೆಂತಲೂ, ಸುಳ್ಳುಗಾರರೆಂತಲೂ, ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಿರುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ ಅವರ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೂರ ಪಡಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಇದೇ ಪತ್ರದ ೨ನೇ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ಅದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟು ಓದುವರಾಗಿ ನಾವು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈಗ ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧವಾದ್ದರಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಿದರೂ, ನಮ್ಮ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತತನವು ಹಾಗೆ ಮಾಡಗೊಡಲಿಲ್ಲಾ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ „ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ ವಿಷಯವಕ್ತನ್ನು„ ಒರದೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ನಾವು ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟೇವು. ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಈಗ ಬಹಳ ವಿಚಾರದಿಂದಲೂ, ನಿರಭಿಮಾನ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತತ್ವದಿಂದಲೂ, ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತಕ್ಕದು ಉಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಬದ್ರೂವಾದಾ ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ರೇಲ್ವೆದಾರಿಯು ಆಗಿಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಲವು ಕೂಲಿಕಾರರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ್ಯೆ ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಗುಡಿ ಹತ್ತಿತು. ಅದರ ಬಾಗಿಲ ತರೆದು ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಯೋಗಿಯು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಅವನ ಉಗುರುಗಳು ೯ ಇಂಚು ಉದ್ದವಿತ್ತು. ಜಡೆಗಳು ೯ ಫೂಟು ಉದ್ದ ಇದ್ದವು ಇವರು ಒಳಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ „ ಪ್ರಭು ಒಂದನೇನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಇವರು ಎಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಭುವೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಯೋಗಿಯು „ಕಲಂಕಿ" ಪ್ರಭು ಬರಲಿಲ್ಲೇ ಅಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಗಾರರು ಇಲ್ಲ ಅಂದರು. ಯೋಗಿಯು ತನ್ನ ಕೈ ಬೊಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿದಂತೆ ಲೆಖ್ಖಮಾಡಿ „ಹಾದು ಅವನು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಏಳು ವರುಷ ಅವಕಾಶವದೆ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡಿರಿ, ಅಂದಿನ ವರೆಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲೇ ಇರ ಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೋ ಸುಳ್ಳೋ? ಗಾಳಿಯ ಸಂಚಾರ ವಿಲ್ಲದಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇವನ ಜೀವ ಹ್ಯಾಗೆ ಉಳಿಯಿತು ಕ. ಪ್ರ.

ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ ಮಠ ಶೃಂಗೇರಿ ಇವರ ನೆಪದ ಪತ್ರ-ಪ ಟ ತ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕಳೆದ ಶನಿವಾರ ಹೊಂಬಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೂರನೇ ದಿವಸ ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ದಯ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿವಗಳು ನಿಂತು, ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗ ತಕ್ಕವರು, ಅಲ್ಲಿಂದ ರಾಮದುರ್ಗ, ಮುಧೋಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನವರಾತ್ರಿ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಜಮಖಂಡಿಗೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡತಕ್ಕವರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಕಳೆದ ಶುಕ್ರವಾರ ದಿನ ಕಾರ್ತಿಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ೬-೭ ಸಹಸ್ರ ಜನರು ಕೂಡಿದ್ದು ಚಾತುರ ಮಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕೂತದ್ದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಏಳುವ ಸಮಾರಂಭವು ವರ್ಣನೀಯವಾಯಿತಂತೆ ದೊಡ್ಡವರದೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡದೇ! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದೆ ಪುನರಪಿ ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದರ ಕಾರಣ ಮೇನಿರ ಬಹುದು. ಶ್ರೀಗಳವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸ ಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೇನು?

ಪತ್ರ ಕಳುಹಿಸಿದವರಿಗೆ ಸೂಚನೆ.

ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷಪಾತಿ, ಸಾಗರ— ತಮ್ಮ ಪತ್ರವು ಕಾಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಮುದ್ರಿಸ ಲ ಆಕ್ಕೆ.

ತಮ್ಮ ನೀತಿಯ ನ್ಯಾಯಸ —ತಮ್ಮ ಪತ್ರವು ಬಹಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಿರುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಲಾರೆವು.

ಜನಾಭಿಮಾನಿ ಬಾರ್ಗಸೆ — ತಮ್ಮ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಬೀಳುವುದು.

ಮುಂಬಯಿ.

ಹವೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಬಹಳ ಬಿದ್ದ ಕಾರಣ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಳ ವೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ಹಾಗೂ, ಈ ಹೊತ್ತು ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ

ಈ ಸದರಿಕ ಕೆಳಗಿನ ಮಜಕೂರು ಪತ್ರಕರ್ತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂತ ತಿಳಿಯಲಾಗದು

ತಾರೀಖು ೩೧—೮—೧೯೪೨

ರಾ। ರಾ। ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ ಮ್ಯಾನೇಜರ ಸ್ವಾಮಿ ಭಾಸಕ್ಕೆ.

ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ

ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಗೋಕರ್ಣ ಮೊದಲಾದ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಖ್ಯಾತಿ ಬಂದಾಗಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರುಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ೧೪೪೭೫ ರುಪಾಯಿ ತಸ್ತೀಕು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ವಿನಹ ಭಕ್ತ ಜನರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾತ್ರಾ, ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವು ಜಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಈಹಣವೆಲ್ಲಾ ದೇವತಾ ವಿನಿಯೋಗದ ಖರ್ಚು, ಬಾ ವಿನಿಯೋಗಿಸ ಲ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ, ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೊದಲನೇ ವಿಷಯ ಹ್ಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅನೇವಿಷಯ ಸತ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದರ ವ್ಯಾಸನ್ನೆ ಒಸ್ಸ ಕ್ಯ ದ ಮಂಡಳಿ ಸಂಪತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥಾನ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಾರ್ವೇಟವರು ಖಯ ಇದಾನಷ್ಟು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಅದೆಲ್ಲ ದೇವತಾಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ೩೧೦ ವರಷಾವು, ಕಂದಾಚಾರ ಏನೆ ಕೆ ಹಿಸ್ಯೆ ೧೯೪೭ ವರದಾವು ನೀಡಿ ಮಕ ವಿರುತ್ತವೆ ಕಂದಾಚಾರದ ಆಡಳ್ತೆಯ ವಿಷಯ ವಷ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿನಿಯೋಗಸ್ತರು ಖಹಳ ಸುಧೈರಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಯಾಕಂದರೆ ಹಿಂಗಳ ವರು ಹಿಂಗಳಿಗಾದರೂ ಒಮ್ಮೆ ಪೇಟದ ಪರ್ವಣಾದರೂ ತಮಗ ಸಿಕ್ಕುವ ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಬು 'ಸಿಯಿದ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯ ಕಮಿಟಿ ಯವರ ಅಶ್ರದ್ಧೆ ಯದಾಗ ಇದ್ದ ದೇವತಾ ಇರ್ಜಿತ ಬಗ್ಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಲಳಿಂ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಇವನ್ನಾದರೂ ಮುಖ್ಯ ರೀತಿಯ ದ ತಿಳಿಯುತಕ್ಕದ್ದು, ಕಮಿಟಿಯವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಮೊಕ್ತೇಸರ ರ ಬುದ್ಧಿಯಂತಹ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಗಳಬೇಡಾ. ನರಿತಿಯ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಂತಾ ವಾಯುವೇ ಧೂಪ ಸೂರ್ಯನೇ ಜ್ಯೋತಿ ಮತ್ತಿನ್ನು ಇದು ಟಾಂತ್ರಿಕ ಸ್ಥಳವೇ ಅದೆ ಮುದ್ರಾಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ತೀರಿತು. ಇವರ ಕಂದಾಚಾರಿಕರ ಬಂಡುತ್ವದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಾಳೀ ಮಾಡಿದರಷ್ಟು ಅದು ನಲ್ಲವೇ ಆಗಿರುವದು ಗುರುಪುಷ್ಯಯೋಗ ಅಮೃತಸಿದ್ಧಿಯೋಗ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಠೀನಾರರಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಾಗಲೇ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಲ್ಪನೆಯ ಇವರ ಮಹಾಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಕ್ಯಾವನಾರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಗುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಬರಯುತ್ತದೆ. ಅಧಿಗ್ರಹರು ಮಹಾ ವೇದಾಂತಿಗಳು ತಿರೋಹಂ ಅಮ್ಬುತ್ತಾರೆ ವಿಚಾರ ಕರುಣಾ ಪುರುಷರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದೇವರ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿ ಇರುವದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಹಾಂಪವೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧ ಚಿತ್ತ ಬಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಂಚಾವರ್ತಿಯರ ನಿಜನ ಇತ ಮನಂತೂ ಶ್ರೀಹರಿ ಸೇವಾರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಕಂಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೋಡಿದಾದರೂ ತಪ್ಪ ಮಾತ್ತವೆನಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ನ್ಯಸ್ಯ ಪಡಲಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯ ಕಮಿಟಿ ಯವರು ಸಂಪತ್ತು ರೀತಿಯಿಂದ ಇದರಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈಗ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಸವಿಸ್ತಾರ ಪತ್ರವನ್ನು ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ನೋಡಿ ಬರಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

„ಬುದ್ಧಿವಾಬಿಮಾನಿ,

ರಾ। ರಾ। ಮಾಯು ಹ ಸು ಮ್ಯಾನೇಜರರ ಕಡೆಗೆ.

ಅಯ್ಯೋ—ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯುವ ನಾಲ್ಕು ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಚಂದ್ರೋದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಕೊಡುವಿರಾ? ಕೇವರವಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನರಾಗದೆ ಅಗತ್ಯ ಸ್ಥಳವೀಯ್ಯಬೇಕು.

ಅಯ್ಯೋ ಶಾನಕರ್ತರೇ ಈ ಹಂದಿಗೋಣ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦—೪೦ ಮನೆಗಳು ಉಂಟು ಈ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಟಿಗಳ ಉಪದ್ರವೂ ಸಂಭವಿಸಿ ೨—೩ ತಿಂಗಳು ಆದವು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಜಗಜ್ಜನನಿಯಾದ ಮಹಾ ದೇವಿಯ ಇ, ಪೂರ್ಣ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಈ ಹಂದಿಗೋಣ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಎಷ್ಟೋ ಎತ್ತುಗಳನ್ನೂ, ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನೂ, ಕರುಗಳನ್ನೂ, ಆಕಳುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೆನ್ನೆ ಎತ್ತಿಕ್ಕೆ ತೆಗದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿತು ಈ ಹಂದಿಗೋಣ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹಾವುವಾ ಬಂದದ್ದು ನಾನು ಈವರೆಗೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಬ ದವೆ ನೋಡು ಮತ್ತೇನು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಗಾಂವಕರಿಯ ಕರಾಕತ್ವ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕೇರಿ ಕೋಣೆ ಹೇಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಯ ಸುತ್ತಗಳ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ದನಗಳ ಅಸ್ಥಿಗಳು ಸಾಧಾರಣ ಫಾಸ ತುಂಬಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾಯಿ ಕಾಗೆ ಹಕ್ಕಿ ಕಾಗೆಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಅದ್ದರಿಂದ ತಿಂದು ಸೊಕ್ಕಿದ ನಾಯಿಗಳ ನಾತ ಸುಟ್ಟಿನೆಯ ವಕ್ರಗಾಡೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಯಿಗಳು ಸೊಕ್ಕಿ ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ಹಾಯಿಸುತ್ತವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ರಾತ್ರಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಟ್ಟ ನಾಯಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಹೊರ ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಭಯಗಸ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಈ ಸಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಲೋಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಪ್ಪಾರೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಬಡ ಹಂದಿಗೋಣ ಗ್ರಾಮದ ರಯತರ ಮೇಲೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ನಾಯಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಸುಖಕರವಾಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲವೇ? ಓ! ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಕೊಡಿರಿ

ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾನೇಜರರಾದ ವೆಂಕಟರಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಭೂಮಿಗೆ ದಯಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಹೊರ್ತು ಕೆಲವು ದಿವಸದ ಹಿಂದೆ ಯಲ್ಲಾಪುರ ಶಿರಸಿ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು ಎಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ— ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧದ ಅಂಕ ೪೯ನೇ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಡುವ ಮ ಕ ಪಿ ಸುಪ್ರೇಟ್‌ರಿಗೂ, ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾನೇಜರರಿಗೂ, ಬಹು ಸ್ನೇಹವಾಗಿರುವ ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಈ ಭಾಗ

ಇನ್ನು ವಾಳಿ ಹಾವ ಸಂಗತಿ ಯನ್ನು ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ತತ್ರ ವಿಸ್ತರಾದ್ಭಯ್ಯ ಬೇಸರ ಪಡಬಾರದು

ಬಿಟ್ಟ್ರ ನ್ಯಾಯವನ್ನಾರು ವಿಚಾರವಂತರು
ಕುಮಟಾ.

WILL BE READY BY THE END OF THIS MONTH

A NEW EDITION OF
JAGANNATHA PANDITA'S
BHAMINIVILASA
with Sanskrit notes, Critical and Explanatory and an English Introduction by
L R Vaidya, M A LL B.
Price in advance i. e. before the end of September 14 As.
Price in arrears 1 R 4 Ans.
Applications should be addressed to the Manager, "*HAVYAK SUBODHA.*" Thakurdwar
BOMBAY.

ಪಂಡಿತ ಜಗನ್ನಾಥ ಇವರಿಂದ
ರಚಿಸಿದ ಭಾಮಿನಿ ವಿಲಾಸ
ನೂತನಾವೃತ್ತಿ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ರಾ. ರಾ. ಎಲ್. ಆರ್. ವೈದ್ಯ ಎಮ್. ಎ. ಎಲ್ ಎಲ್. ಬಿ. ಇವರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಟೀಕೆಯಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ಸುಂದರ ಹೊಸ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಛಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಇದು ಈ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದ ಒಳಗಾಗಿಯೇ ತಯಾರಾಗುವದು. ಇದರ ಕ್ರಯವು ಸಪ್ಟಂಬರದ ಒಳಗಾಗಿಯೇ ಹಣ ಕಳುಹಿಸುವವರಿಗೆ ಟ. ಖ. ಸಹ ೧೪ ಆಣೆ ಅನಂತರ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ೧ ರೂ. ೪ ಆಣೆ ಕ್ರಯ ಬೀಳುವದು. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಬರೆದರೂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವೆವು.

ಮ್ಯಾ. ಹ. ಸು.

रामबाण औषधे
ಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಬಿವಲ್ಕರ ಇವರ
ದೇಶೀ ಔಷಧಿಗಳು.

---000---

ಸ್ವಾಧ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಬಿವಲ್ಕರ್ ವೈದ್ಯ
ಮುಕ್ಕಾಂ ಠಾಕೂರ್. ಹಾ. ದಾದೋಜಿ. ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ರತ್ನಾಗಿರಿ.

सटीकश्रीमदध्यात्मरामायणं
संस्कृत.
ಸಟೀಕ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮ
ರಾಮಾಯಣವು.
ಸಂಸ್ಕೃತ

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ (ಸಟೀಕ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ) ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬಾಳಬೋಧ ಮೊದ್ದ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಮೂಲವನ್ನೂ, ಸಣ್ಣ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸುಂದರವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ದಪ್ಪ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಪತ್ರ ರೂಪದಿಂದ ಛಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮೊದಲು ಇದರ ಕ್ರಯವು ೪ ರೂಪಾಯಿ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನಾವು ಇದರ ಕ್ರಯವನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಒರೇ ೨ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕವರಿದ್ದೇವೆ. ದಶಂಬರ ಆಖೈರ ಒಳಗಾಗಿ ಪುಸ್ತಕವು ತಯಾರಾದೀತು. ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಾಯಿದೆ ಒಳಗೆ ಯಾರು ಮುಂಗಡ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಚಂದಾದಾರರಾಗುವರೋ? ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ೧-೮ ರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೇವು. ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ಅಂಚೆ ಖರ್ಚು ಅದರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬೀಳುವದು. ಬೇಕಾದವರು ಮುಂಬಯಿ "ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ" ಮ್ಯಾನೇಜರಗೆ ಹಣ ಸಹಿತ ಬರಕೊಂಡರೆ ತಯಾರಾದ ಕೂಡಲೇ ಕಳುಹಿಸುವರು.

ಮಾಲೀಕ.
ನಾರಾಯಣ ಗಣಪತಿಭಟ್ಟ
ಅಗಸಾಲ—ಕಿಕ್ಕಿ.
ತಾ. ೨೫-೮-೯೩.

Printed and Published by K. V. Shastri at the BHARATEE PRESS Thakurdwar, Bombay for the Proprietor Havyak Subodha

SUBSCRIPTION RATES.

Yearly in advance if paid within One month	Rs. a. p. 2-8-0
In Arrears	3-8-0
For six months	1-8-0
For three months	0-14-0
Single Copy	0-1-6

Strictly in advance.
No Postage will be charged for Subscribers.

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧದ ಚಂದಾಯದ ವಿವರ.

ವರುಷ ೧ ಕ್ಕೆ ಮುಂಗಡ ಒಂದು ತಿಂಗಳದ ಒಳಗೆ ಹಣ ಮುಟ್ಟಿಸುವವರಿಗೆ	೨-೮-೦
ಸದರ ಹಿಂದಿನಿಂದ	೩-೮-೦
ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಡ	೧-೮-೦
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ	೦-೧-೬

ಇದರ ವಿನಹಾ ಅಂಚೇ ವೆಚ್ಚ ಚಂದಾದಾರರ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ

ಮತ್ತು

ಕಾರವಾರ ಚಂದ್ರಿಕೆ.

ಮೋಹನ ಗ. ಹೆಗಡೆ, ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್.
ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು.

ADVERTIESMENT RATES.

	Rs. a. p.
For the first time per line	0-2-0
For the second and subsequent insertions	0-1-0
For advertisements translated for the first time only per line	0-3-0

(Contracts entered into for long periods on advantageous terms.)

ನೋಟೀಸು ಜಾಹೀರಾತು ವಗೈರೆ.

ಮೊದಲಿನ ಸರ್ತಿ ೧ ಪಂಕ್ತಿಗೆ	೦-೨-೦
ಎರಡನೇ ಸರ್ತಿ ಪ್ರತಿ ಪಂಕ್ತಿಗೆ	೦-೧-೦
ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವದಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಪಂಕ್ತಿಗೆ	೦-೩-೦

ಒಂದೇ ನೋಟೀಸು ಬಹಳ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

HAVYAKA SUBODH

ಮೋಹನ ಗ. ಹೆಗಡೆ, ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್.
ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು.

AND

Karwar Chandrike.

ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

VOL. III NO. VI. BOMBAY 6, DECEMBER 1887. ಮುಂಬಯಿ, ಮಂಗಳವಾರ ತಾರೀಕು ೬ ನೇ ದಸಂಬರ ೧೮೮೭. ವರ್ಷ ೩. ಅಂಕೆ ೬.

UNDER THE PATRONAGE OF H. E. LORD REAY GOVERNOR OF BOMBAY.

The Singer Manufacturing Co's Singer's

Sewing Machines

ಮುಂಬಯಿ ಗವರ್ನರಾದ ಲಾರ್ಡ ರೇ ಧೊರೆಗಳವರ ಉದಾರಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಧಿ ಸಿಂಗರ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಫ್ಯಾಕ್ಚರಿಂಗ್ ಕಂಪನಿಯ ಸಿಂಗರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಹೊಲಿಗೆಯ ಯಂತ್ರ:—

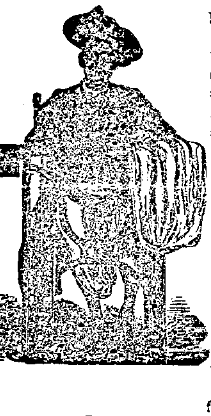

These world renowned Machines are now so well known to the Indian Public that they need no more praise argument, or recommendation. They are unhesitatingly acknowledged by the HIGHEST AUTHORITIES to be the BEST, the SIMPLEST the CHEAPEST, and the MOST DURABLE of all machines in existence. They have won HIGHEST AWARDS, gold and silver medals, and other trophies in all the great exhibitions of the world. They are with all the LATEST improvements and are complete in accessories for all sorts of plain work, hemming, tucking, quilting, binding, braiding, embroidering, fitting, ruffling &c &c.

They can be had for cash or by Monthly payment on the Hire purchase System Price list post free.

Instructions given gratis.

Chief Office In India } The Singer Manufacturing Co. 5, Church Gate Street. BOMBAY.

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಪನಿಯವರ ಹೊಲಿಗೆಯ ಯಂತ್ರಗಳು [illegible] ಜನರಿಗೆ ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾವೆ ಅಲ್ಲ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತರಹದ್ದಾದರೂ ಶಿಫಾರಸಪತ್ರ ಅಥವಾ ಸ್ತುತಿಯ ಲೇಖಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನೇನೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇವು ಎಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವೆಂತಲೂ, ಬಹಳ ಅಗ್ಗವೆಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಂದ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಹೇಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಉತ್ತಮತನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗೆ ಇದು ವರೆಗೆ ಆದ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಪದಕಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಉಡುಗರೆಯಾಗಿ ದೊರೆತಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಇತ್ತಲಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಒಳ್ಳೇ ತರದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಎಲ್ಲ ತರದ ಸಾದಾ, ನಕ್ಷೆ, ಅಂದರೆ ಹೊಲಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ಹೊಲಿಗೆ ನೇಯ್ಗೆ, ಕಸೂತಿ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಈ ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು.

ಇವು ನಗದಿ ಹಣಕ್ಕೂ, ಮಾಯಿದೆಯ, ಮೇಲೂ ಬಾಡಿಗೆಯಿಂದಲೂ, ದೊರೆಯುವವು. ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾದ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಗಳೂ, ಹಾಗೂ ಕ್ರಯದ ತಪಸೀಲೂ, ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಅವುಗಳ ಯಾದಿಯ ಪಟ್ಟಿಯು ಹಾಗೆಯೇ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಡುವದು.

(ವಿಳಾಸ)

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಖ್ಯ ಆಫೀಸ್ } ಧಿ. ಸಿಂಗರ್ ಮ್ಯಾನುಫ್ಯಾಕ್ಚರಿಂಗ ಕಂಪನಿ. ೫ ನೇ ಚರ್ಚಗೇಟ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಮುಂಬಯಿ

ನೋಟೀಸು.

ಶಿರ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ತರದ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದಲಾಲೀ ಅಂಗಡಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ, ಒಳ್ಳೇ ತರದ ಯಾಲಕ್ಕಿಯು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಅಂಥವರು ಹಣ ಮುಂತ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ, ಕೂಡಲೇ ರವಾನಿಸಲಾಗುವದು. ವ್ಯಾಲ್ಯೂಪೇಬಲ್ ದ್ವಾರ ರವಾನಿಸುವದಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಶೇಕಡಾ ೫ ರೂಪಾಯಿ ದಂತ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾದೀತು. ಈ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆ ಅತಿಶಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದಂಶವೆಂದರೂ ಆಗ್ಲಿ ಬಹುದು.

ದಾಜಿಬಾ ಹೋಂಗೆರಿ, ವಣಲವಣಕರ.
ಮುಕ್ಕಾಂ ಶಿರ್ಸಿ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ.

सटीकश्रीमदध्यात्मरामायणं
संस्कृत.
ಸಟೀಕ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣವು.
ಸಂಸ್ಕೃತ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಸಟೀಕ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ) ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಾಳಬೋಧ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಮೂಲವನ್ನೂ, ಸಣ್ಣ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸುಂದರವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ದಪ್ಪ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಪತ್ರಾಕಾರದಿಂದ ಛಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮೊದಲು ಇದರ ಕ್ರಯವು ೪ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿತ್ತು. ಈಗ ನಾವು ಇದರ ಕ್ರಯವನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರತಕ್ಕವರಿದ್ದೇವೆ. ದಸಂಬರ ಅಖೈರ ಒಳಗಾಗಿ ಪುಸ್ತಕವು ತಯಾರಾದೀತು. ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಮಾಯಿದೇ ಒಳಗೆ ಯಾರು ಮುಂಗಡ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಚಂದಾದಾರರಾಗುವರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ೧-೮-೦ ಗೆ ಕೊಡುವೆವು. ಟಪಾಲು ಖರ್ಚು ಬೇರೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೇಕಾದವರು ಮುಂಬಯಿ "ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ" ಪತ್ರಾಧಿಪರಿಗೆ ಹಣ ಸಹಿತ ಬರೆದರೆ ತಯಾರಾದ ಕೂಡಲೇ ಕಳುಹಿಸುವರು.

ಮಾಲೀಕ.
ನಾರಾಯಣ ಗಣಪತಿಭಟ್ಟ
ಅಗಸಾಲ—ಶಿರ್ಸಿ.
ತಾ. ೨೫-೮-೮೭.

ಕಾಲ ಮತ್ತು ಶ್ರಮವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ಛಾಪಿಸುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಫ್ಯಾಕ್ಸಿಮಿಲಿ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್.

ಈ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಪ್ರೆಸ್ಸಿನಂತೆ ಒಂದು ಕಾಪಿಯ ಮೇಲೆ ಸಹಜವಾಗಿ ೫೦ರ ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತೆಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಗ್ನಚೀಟು, ಶಾಲೆ ಹುಡುಗರ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಜಾಹೀರಾತು, ಬೇಲು ರೇಖೆಗಳು ಚಿತ್ರ ನಕ್ಷೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಛಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾಗಿರುವದರಿಂದ, ವಕೀಲರುಗಳು, ವರ್ತಕರು, ಶಾಲೆ ಮಾಸ್ತರರು, ಸ್ಟೇಷನ್‌ಮಾಸ್ತರ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವುಳ್ಳ ಶ್ರಮವನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಚಮತ್ಕಾರಿಕ ವಸ್ತುವೂ ಒಳಿಯಲ್ಲಿರುವದು.

ಕ್ರಯ:—ಕಾರ್ಡ ಸ್ಸೈಜಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ. ನೋಟ ಪೇಪರ ಸ್ಸೈಜಿಗೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ. ಲೆಟರ್ ಪೇಪರ ಸ್ಸೈಜಿಗೆ ೭ ರೂಪಾಯಿ. ಆರ್ಧಿ ಫುಲಸ್ಕೇಪ್ ಸ್ಸೈಜಿಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ. ಶಾಯಿ ಒಳಿಯುವ ಕಾಯಿಯ ಬಾಟ್ಲಿ, ಸ್ಪಂಜ ವಗೈರೆಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಯ ಪತ್ರವು ಯಂತ್ರದ ಸಂಗಡಲೇ ಸಿಕ್ಕುವದು. ಟ. ಖ. ಅಲ್ಲ. ಕರ್ಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಹಣ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ವ್ಯಾಲ್ಯುಪೇಬಲ್ ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂತ ಬರೆದಾಗಲೀ, ಕೂಡಲೇ ರವಾನಿಸುವೆವು.

ಭಾಸ್ಕರ ಪಾಂಡುರಂಗ ವರ್ಕರ್.
ವಿಷ್ಣು ಘನಶ್ಯಾಮ ಚಾಲ,
ಗಿರಗಾಂವ-ಮುಂಬಯಿ.

ಮುಂಬಯಿ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಿರಿ.

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ (ಚಷ್ಮಾ) ರತ್ನಗಳು.

ಕಾಚಿನ ಕನ್ನಡಿಯು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವದಿಲ್ಲ. ಫಕ್ತ ಬೆಳ್ಳಿಯವು ಸಿಕ್ಕುವವು. ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಎಂಟೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾ ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಟೀಕ.

ಮುಂಗಡ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ರೂ. ೩೫. ಡಿ. ಖ. ರೂ. ೫ ವರ್ಗಣಿದಾರರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲು ೧೫೦ ಪಾಲೆಗಳು ವ್ಯಾಲ್ಯುಪೇಬಲ ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಹ. ಸು. ಆಫೀಸ್ ಮುಂಬಯಿ.
ದಿನಕರ ಮಹಾದೇವ ಭಾಗವತ,
ವೆಂಕಟೇಶನಾರಾಯಣ ಪೆಲಿಂಗ.

Dr. WAMAN GOPAL.
SARASAPARALA.
ಡಾಕ್ಟರ ವಾಮನ್ ಗೋಪಾಲ ಇವರ ಸಾರಸಾರ್ಪರಿಲಾ.

ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧॥ ರೂ. ಬಂಗೀ ಖರ್ಚ ೦-೩-೦. ಇದರ ವಿನಹ ಪೋ. ಖರ್ಚ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಿದ್ದೀತು.

ಇದನ್ನು ತೆಗದು ಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಉಪದಂಶದಿಂದ್ಯ ವಿಕಾರ, ಗರಮಿ ಮತ್ತು ಗರಮಿಯಿಂದಾಗತಕ್ಕ ರೋಗ, ಸಂಧಿವಾತ, ಗಂಡಮಾಲೆ, ರಕ್ತ ಕೆಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಕೈಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲೆ ಬೀಳುವದೂ, ಬಾವು ಬರುವದೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದ್ದೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧದ ರೋಗಗಳು ವಾಸಿಯಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಪಾದರಸ [illegible]

[illegible] ವ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಪರ್ಯಂತ ರೋಗಗಳು ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಅತ್ಯಂತ ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕರ, ಕಾಮೋದ್ದೀಪಕ, ರಕ್ತವರ್ಧಕ, ಮಿಶ್ರ ಫಾಸ್ಫರಸದ ಗುಳಿಗೆಗಳು.

ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಜೀರ್ಣ ಜ್ವರ, ಲಿಂಗನಾಶ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಕಾರಗಳು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ, ಕಾಮಿಕ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಕಾಮೋದ್ದೀಪನವಾಗುವ ಕಾರಣ ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ, ಇದರಿಂದ ವೃದ್ಧಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗು ಅನ್ನವು ಪಚನವಾಗುತ್ತದೆ. ಶರೀರ ಕಾಂತಿಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚುವದು. ಸ್ಮರಣ ಶಕ್ತಿಯು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ವ್ಯಾಧಿಯಿಂದ ಧಾತುಗಳಿಂದ ಹೀನವಾಗುತ್ತವೋ, ಅಂಥವರ ಸ್ಮರಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತ ಇಟ್ಟು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹುರುಪನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ತರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈ ಮೊದಲಾದ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಧಿಯು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀತು. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧॥ ಡಿ. ಖ. ೪ ಆಣೆ.

ಅದ್ಭುತ ಚಮತ್ಕಾರ.
ಮದನ ಸಂಜೀವನೀ ತೈಲವು.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಯುಕ್ತವು.

ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತ್ವ, ನಿಸ್ಸಾರತೆ, ಸ್ವಪ್ನದೋಷ ವಂತ ರೋಗಗಳು, ಮತ್ತು ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ರೋಗಗಳು ಈ ಚಮತ್ಕಾರವುಳ್ಳ ತೈಲ ಮರ್ದನದಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಕಾಮಿಕ ಪುರುಷರಿಗೆ ಧಾತು ಪುಷ್ಟಿಕರ, ಕಾಮೋದ್ದೀಪಕ, ವೀರ್ಯಸ್ತಂಭಕ, ಮನೋಹ್ಲಾದವರ್ಧಕ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ: ಆ ರೋಗಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಯದವರಿಗೂ, ಎಷ್ಟೇ ಕಾಲದ್ದಿದ್ದರೂ, ಮತ್ತು ಯಾವದೇ ಉಪಾಯದಿಂದಲೂ ಗುಣವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಆ ಎಲ್ಲವೂ ಈ ತೈಲ ಮರ್ದನದ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪದಿವಸದಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಗುಣ [illegible] ಜನರು [illegible] ಇಂಥ ಬಹಳ ಔಷಧಗಳು ಶೋಧಿಸಿದರೂ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇದ್ದವು. ಈ ಔಷಧವು ಜೋಕೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದೆ. ಕ್ರಯ ಅರ್ಧ ಔನ್ಸಿನ ಕುಪ್ಪಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ, ಕಟ್ಟುವ ಖರ್ಚ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ, ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕವು ಔಷಧದ ಸಂಗಾತವೇ. ವಿಳಾಸ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬರೆಯಿರಿ; ವ್ಯಾಲ್ಯುಪೇಬಲ್ ಮೂಲಕವೂ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ವಾಕ್ಸಂಜೀವನೀ ಗುಳಿಗೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಅನುಭವ ತೆಗದು ಕೊಂಡುನೋಡಿರಿ.

ಉಗ್ಗು ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಔಷಧವು ("ಕ್ ಕ್ ಕ್ ಕಲ್ಲಕಣ ಮ್ ಮ್ ಮ್ ಮಾನ ಜಾರದು." ಈ ತರ ವಾಚಾ ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಔಷಧವು).

ಉಗ್ಗು ಮಾತಾಡುವದು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವಭಾವವೇ ಅಲ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧದಿಂದ ಗುಣವಾಗುವಂಥದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷ ಪ್ರಾಯದ ಮೇಲಿನ ಈ ಔಷಧ ಶೋಧ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಐದು ವರುಷದ ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಪ್ರಾಯದವರಾದರೂ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಔಷಧ ೪೦ ದಿವಸ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕ್ರಯ ೪೦ ದಿವಸಕ್ಕೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ, ಕಟ್ಟುವ ಖರ್ಚ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ, ಬಂಗೀ—"ವ್ಯಾಲ್ಯುಪೇಬಲ್" ಮೂಲಕವೂ ಕಳುಹಿಸ ಬಹುದು. ಔಷಧ ಸೇವಿಸುವವರ ವಯಸ್ಸು ತಿಳಿಸ ಬೇಕು. ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕ ಔಷಧದ ಸಂಗಾತವೇ. ವಿಳಾಸ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬರೆಯಿರಿ. "ವ್ಯಾಲ್ಯುಪೇಬಲ್" ಆಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕು.

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪಾಂಡುರಂಗ ಮಾಣಿಕಶೆಟ್ಟಿ, ಭಾಗ್ಯಿ, ಕಾಳಬಾದೇವಿ [illegible] ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ನೋಟೀಸು

ರಾ. ರಾ. ಕುಪ್ಪಯ್ಯಾ ಜೋಶಿ ಮುಕ್ಕಿಪ್ಪ ಮೊಗಣೀ, ತಾಲೂಕ ಶಿರ್ಸಿ ಕರಾದ ಇವರಿಗೆ:-ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ ಆಫೀಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ನೋಟೀಸಿನ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ; ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸನ್ ೧೮೮೬-೮೭ ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೮೮೭-೮೮ ಹೀಗೆ ೨ ವರುಷದ ಬಾಬತು ಹ. ಸುಬೋಧ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವರ್ಗಣಿಯು ಹಿಂಗವದಂತೆ ರೂಪಾಯಿ ೭ ಹಾಗೂ ನಡಿಯುವ ವರುಷದ ಬಾಬತ್ತು, ರೂ ಪಾವತೀ ತಾರೀಕಿನವರೆಗಿನ ಬಾಕಿ ಸಹ ಕಳುಹಿಸದೇ ಕಾಗಿ ತಾ. ೧೬-೧೧-೮೭ನೇ ದಿವಸ ನಂಬರ ೭೫ನೇ ನೋಟೀಸನ್ನು ರಜಿಸ್ಟರ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ನೀವು ಸದರಿ ನೋಟೀಸಿನ ೮ ತಾರೀಖಿನನ್ನು ಇನಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಪುನಹ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನೋಟೀಸು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಬಿತ್ತು. ಅದ್ದರಿಂದ ಈಗನಿಮ್ಮಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆಲ್ಲಾ. [illegible]

ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಗ್ರೇಟಬ್ರಿಟನ್, ಟಾಲ್ಯಾಂಡ್, ಪಾಯಿಂಟ ಮುಂತಾದ ದ್ವೀಪಗಳು ಸಹ ಈಗ ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಬೇಕಾದವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುದುವೆವು.

ಮ್ಯಾ. ಭಾರತೀ ಪ್ರೆಸ್, ಮುಂಬಯಿ.

HAVYAKA SUBODHA.

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ.

TUESDAY 6, DECEMBER; 1887.
ತಾರೀಖು ೬ ನೇ ದಸೆಂಬರ ೧೮೮೭.

Not only have our Government the absolute *right of managing all* things according to their own wisdom, many a times in utter disregard of public protests, but at the same time they are not candid enough to acknowledge the facts of their doings. Reduction in the educational expenditure, which was strongly protested against by the public, has been wrought ought, still when the *Bombay Presidency Association* some months ago memorialised the Government of India on the subject upon the very authority of the Local Government, the reply was that the educational expenditure sanctioned for the next year was larger by five and a half lacks than it was five years ago, meaning that there was not to be any curtailment. A reply of this kind from the Government of India, and the explicit complaint of the Local Government that there was a reduction, were things to confound the memorialists. An *explanation in the matter* was necessary, and we are glad to see the Bombay Government giving that explanation confirming their complaint by facts and figures in a Resolation reviewing the Administration Report of the Director of Public Instruction for the year 1886–87. In this resolution, the Reduction is proved to be an accomplished fact, in spite of the equivocal and diplomatic reply of the Government of India to the contrary. The receipts on account of education were estimated in the last Provincial Contract at Rs. 11,20,000, but the actual receipts were two lacks better in consequence of increased fees. The contract provided an annual expenditure of Rs. 10,55,000, exclusive of the grant-in-aid of local funds, or a total of Rs. 52,75,000, but the real expenditure exceeded 65 lacs and the Government had to provide more than ten lacs out of its own *balances, after allowing for the in*crease of receipts for education. The Provincial expenditure for the past year was 15½ lacks, exclusive of contributions while that which ... been sanctioned for each of the next five years is Rs. 15,12,000. Apparently the difference is small, but looking at the expanding requirements of education in this Presidency this small reduction is in itself a serious loss. The Resolution says "the expenditure for last year affords no correct measure of the future expenditure, since the Sind College has sprung into existence and other pledges have to be met. The contract allowance for the future is in fact less than even present expenditure, and leaves no margin for expansion." Under the new contract the assignment for the present year is less by a lack and half than the estimated expenditure of the last year of the old *contract. Now this is plain and* clear reduction in the educational Department, which requires the greatest stimulus. That Department has the most sparing contribution of the public revenue and when there was no wasteful expenditure therein a sudden decrease in it shows that the Government finds it easy to curtail a poor department and injure an innocent and helpless people who are substantially benefitted thereby. Not only is there any hope of an increase in the Educational Department because there is a financial crisis in every direction, but there is a great danger of the present paltry grant being further curtailed. The public must watch with great caution the doings of the Government in that respect, and any attempts to further curtailment must be met with an universal condemnation.

If Mr. Theodore Beck has been to his heart's content philosophising over the ill prospects of the National Congress, and approving of the attitude of certain Mehomedans of his own city towards the Congress, it is good that one of his own countrymen Mr. A. O. Hume should have come forward to answer him. Mr. Hume has placed *the Indian public under deep obligations* on several occasions, not only by independent sympathy and advice to us, but by personally undertaking to confront men like Mr. Beck, who as it were tremble in their shoes at seeing the progress which the educated natives are making, and the political aspirations which they are already cherishing. We have, already pronounced that Mr. Becks theory of representative Government and the impossibility of its introduction in India is "preposterous." Mr. Hume has also the same thing to say. He clearly points out that England with all its boasted representation is not even at this date so representative as to reach Mr. Beck's mark. *But because that* is so, England none the less is ruled by a representative Government, extending itself over a wider and wider scope as the amount of general intellengence advances. "*Perfect representative Government,*" he says, "there was not, neither is there now, nor will ever be there or any where, *in saecula saeculorum*, but real representative Government there was, and may be in any and every country, where there are many men willing and able to consider and form opinions on the administration of the country, if their views are mirrored in that Government's act." The proposition of a real representative Government being thus made lucid by Mr. Hume, the position of the educated natives becomes distinctly clear. If the English Nation is justly proud of its representative form of Government, existing on account of the above facts in its own country, why should it be so reluctant or hostile to conceding the same to India, when the same facts are remarkably developing there? We have a large number of intelligent and able men willing to assist the rulers in the arduous task of the Government of India, made much more arduous and at the same time unstable by their marked ignorance about all the requirements of the people? But the difficulty in the way of reforms which are suggested by the Congress is the love of absolute power which our autocratic Government enjoys. It is that love and nothing else which makes the more absolute Government persistent in not parting with a portion of that power to the people, and if it takes us long a time to succeed in our aspirations, we have nothing to despond, because it has been the fate of all popular movements to meet with a strong resistance from holders of authority at first, than indifference, and lastly collapse of that resistence, resulting in the success of the movement. The English History from the *time of John*, has numerous parallel instances of various popular movements which had to meet with fates of the above kind.

We do not understand why there *should have been so much* unpleasant talk over the departure of the justly esteemed learned Principal of the Elphinstone College. Each and every educated native in this Presidency perfectly knows that Mr. Wordsworth is a truth speaking and an upright man, and if he resented on one occasion the attitude of certain educated Hindus towards social reform he was none the less as good a friend and an honest well wisher of the natives as any Englishman can ever possibly be. Because he was let go on the 10th of November last to Europe without any ostentatious show of grief on the part of the Hindus, and expression of *bon voyage* to him, certain Parsees have found a good business in drawing caricatures on the Hindu character as to its faithlessness and inability to appreciate true merits. But we say this kind of criticism is extremely unwholsome, when it originates in ingnorance real or assumed of the true facts relating the occurrence, the subject of such censure. Mr. Wordsworth, though has gone to Europe *after a very* long stay in this country has not bid it farewell. He is to be back amongst us after the expiry of his leave, a fact which was known to his very many distinguished disciples and admirors, who could not have wisely acted in the manner which the critics have suggested. The unnecessrry and uncalled for ill feeling between two important sections of a community, which would naturally arise out of such criticism is a thing most dreadful. If the Parsee writers are finding fault with the Hindus, may we not ask, why the Parsees, who had nothing to complain against the learned professor, and amongst whom there are as many numerous disciples and admirors of his, as those amongst the Hindus, should have been ...eping over the occasion, as to wake up after he was gone, simply to find fault with the Hindus? We hope *a thing of this kind will* not be allowed to happen ever again in future.

EDITORIAL.

ವ್ಯಾಪಾರ.

[illegible]

[illegible]

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ.

[illegible]

ಕೇರಿ ಒಂದು ಕಡೆ, ಹೊಳೆ ಒಂದು ಕಡೆ, ಗೋಳು ಒಂದು ಕಡೆ, ಜನರಾದರೂ ಇವರ ನಾನಾ ಬೋಗ್ಯೇತಿಯ ಪಶಂಗಗಳಂತೆ ಆಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹೇಡಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಆಂದ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು?

ಯಾವ ಪ್ರಾಂತವು ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ದೂರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವದೋ! ಆ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯು ಏನೇನೂ ಹರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಈ ವಚನದ ಸತ್ಯೆಯು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಜನರಿಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕಾನರಾ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂಬುದು, ಮೊದಲಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಇತ್ತಲಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೩೦೦ ಹರದಾರಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ದುರಾದೃಷ್ಟವೆಂದರೂ, ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇದು ವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸರ್ತಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡಿಸುವ ಅನುಚಿತ್ವಾದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಬರೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಒದಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ತರದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಹ ಆಗಿಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಾಗಿ ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವ ಮೂಲೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದವೋ ಏನೋ? ಹೀಗಿದ್ದು ನಾವು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಾನುಸಾರ ಇದು ವರೆಗಾದರೂ, ಹಲುಬುತ್ತೇ ಹಲುಬುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹಾಕುವದೆಂದರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿ ನಡೆದಂತಾಗುವದು. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಈ ತರದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆ ಇರೋಣವು, ನ್ಯಾಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಲಾಂಛನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾಲಿಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಲಾಂಛನ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಹ ನಾಚಿಕೆ ಪಡಬೇಕಾದ್ದು ಖರೆ ಷ್ಟೇ! ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗವು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಒದಗಬಾರದೆಂ ದಶಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಅಲ್ಲಿಯ ಬಡ ಪ್ರಜೆಗಳ ದೂರು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರ ಕಿವಿ ವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂಬದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹ ನಾವು ಆಗಿಂದಾಗ ಬಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಕೂಗುವದನ್ನು ಇದು ವರೆಗೂ, ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ಸಿಗುವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಲೇಶ ಮಾತ್ರವಾದರೂ, ತಪ್ಪಿ ನಡಕೊಳ್ಳಲಾರೆವು.

ಈ ಪೋಲೀಸ ವಿಷಯದ ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಉದಹರಿಸಿರುತ್ತೇವೋ, ಅದರ ಸತ್ಯತೆಯು ಒಳ್ಳೆಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಮುಂಬಯಿ, ಪುಣೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸರ್. ಸ್ಯಾಟ್, ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ಆನರೇಬಲ್, ರಾವಸಾಹೇಬ, ರಾವಬಹದ್ದೂರ್, ಖಾನ ಬಹದ್ದೂರ್, ಆನರರಿಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್, ಬ್ರ್ಯಾಂಚ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮುಂತಾದ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ, ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕ್ರಮದ ರೀತಿಯು ಬೆಳಗಾಂವ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡದವರೆಗೂ ತಲ್ಪುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳಿಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ದಾರಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಷ್ಟು ಶೋಚನೀಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ ನೋಡಿರಿ! ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೇನು? ಛೀ! ಛೀ!! ಎಂದಿಗೂ ಸುಳ್ಳು. ಇತ್ತಲಾಗಿ ೬-೭ ವರುಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆ. ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಮಿ. ಕೆಂಪ ಎಂಬವರು ಮಿ. ಗೋಪಿನಾಥ ಶಿವಾಜೀ ಶ್ರಿಧಟ್ಟಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಕೋರ್ಟಿನವಕೀಲ ಶಿರ್ಸಿ—ಇವರ ಜನೋಪಕಾರಿತನವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನೂ ಅವರ ಕುಲೀನತೆಯನ್ನೂ ಸಹಾ ವಿವರಿಸಿ, ಇವರಿಗೆ ಆನರರೀ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅವರು ಬರೆದ ವಿಷಯಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟರೇನು? ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾಕೆ ಅದರ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಈಗಲಾದರೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಾರದ್ಯಾಕೆ? ಪುಣೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಊರೊಳಗೇನೇ ೮-೧೦ ಜನರಿಗೆ ಆನರರಿಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಏನು ಮಾಡೋದು? ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೆನ್ನುವದು ಒಂದು ಮೂಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೇಳುವವರಿಲ್ಲ! ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ!! ಈಗಲಾದರೂ ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕುಸು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಒದಗಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ.

ವ್ಯಗ್ರ ಚಿತ್ತ.

ಪ್ರಾಣಿ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ಚಿತ್ತವಿರಸವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಕಾರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮಿಂದ ಆದಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಗೊಳಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕದಿಂದ ಸುಖಪಡಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತೃತ್ವಶೂನ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಂಶವು, ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸಿನ ಸರಂದ ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯದಾತರಿಂದ ಮರಗಳ ಬುಡದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಆಶ್ರಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ, ಆ ನನ್ನ ಆಶೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡೆಗಂಡೀತೆಂದು, ಊಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪರಿಹಿತ್ಯವಿಯೂದದೂ, ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಇಚ್ಛಾ ತೃಪ್ತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಆರಂಭಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆತನ ಸದುದ್ದೇಶಗಳಿಂದ; ಗ್ರಾಮದೇವತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಥಾಶಿಂಚಿತ ಜ್ಞಾನಾಂಶಗಳಾದರೂ, ಒಡೆಯದೇ ಇರಲಾರವು. ಹೀಗಿದ್ದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಶೆಯಿಂದ, ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಂದು, ಕಿರಿಬುದ್ಧಿಯವರು ತಿಳಿದು ಯಾಕೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು? ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ವೃಕ್ಷಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು; ಅದರ ಬುಡವನ್ನೇ ಕಡಿದು ನಾಶಪಡಿಸಿದಂತೆ ಆಗದೇ? ಈಶ ನಿರ್ಮಿತ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಉತ್ತಮಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಅನ್ನಗಾಣದೇ ಸತ್ತುಹೋದವನನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಲೂ ಇಲ್ಲ. ನೋಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ನಾನಾದರೂ, ನಮ್ಮ ದೇಶಕೋಶಾದಿಗಳನ್ನು ಕೃಷಿಸ್ಥೇಶಬಂಧುಗಳ ಕೃಪಾದ ಬೀಜವನ್ನು ನಾವು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು; ಸುಬೋಧಕ್ಷೇತ್ರ (ಹೊಲ) ದಲ್ಲಿ ಉತ್ತು ಬಿತ್ತುತ್ತಾ ಇರಲು; ಆ ದಿನ್ನ ಹೊಲವನ್ನು ತನ್ನ ಸಹಾಯೋದಕದಿಂದ ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೇ ಅಬವೋಲ್ಬ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಕೃಷಿಸುವದು ಸಮುಚೇ? ಕಾಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಂದಾಸಿತ್ರಾಯದಾದೀರನ್ನು ಹೊದ್ದುದ ಅವರ ಕಠೋರತೆ ಕ್ಕಾಣಿದಡೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು! ಸಮಗಂಥಾ ಸೂಚಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಛಂಬಿಲ್ಲ! ದ್ರವ್ಯದ ಆಸೆಯು ಕೋಶೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದಬೇಕೇ? ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ, ಇಲ್ಲದುಸಾಲು ಕಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದ ಬಾಗಿಲ ಹೊಸ್ತಿಲುಗಳು, ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರ ಪಾದತ್ಕಾರಿಸುವ ಟೋಲಗಳ ಧೂಳಿಂದ, ಇಡಿವಾಗಿರುವವು. ಸತ್ಯಾಸತ್ಯವನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸುವವರ (ವಕೀಲ) ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ದ್ರವ್ಯಹಾನಿಯದು ನೀರು ತುಂಬುತ್ತಿರುವದು. ಇದರಂತೇ ಯಾತ್ರೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಗಳು, ಇವರ ದ್ರವ್ಯದ ಪರಿಣಾಮಗಳೆಂದರೆ, ಬೆಳೆಯುವವು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಎರಡೆಂತ ಹೇಳಬೇಕೇ? ಅನೇಕ ತರವಾಗಿ ಇವರ ಸಂಪಾದಿತ ಅರ್ಥಸಂಪತ್ತಿಯು, ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾ, ಇಹಲೋಕದ ಇವರ ಪ್ರೀತಿ ಒಂದು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುವಂಥಾ, ನಡುನಡತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವಂಥಾ, ಜಗಜ್ಜನರ ಮಾತ್ಸರ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿನಿಂತುವಂಥಾ, ಪತ್ರಿಕಾದಿಗಳನ್ನು ವರು ಅಲಕ್ಷಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವೇ? ವಿಶೇಷ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನು? ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕರು ತಿಂದು ಬಿಡುವಂತೆ ಕಂಟಕಗಳ ದಂಡನೆಗಳನ್ನೇ, ಧುನಿಯಾದ ಬೊಬ್ಬೆಯನ್ನು, ಬರಿಸಿ ಸಾರಲಿಕ್ಕು ಪತ್ರಿ ವಿಸಿದರೆ, ಆವ ನಟಿಸಾರ್ಥವು, ಅದರಿಂದಲೇ ಸಾಗೀತೆಂದು ನಾವು ಕರಾಚಿತ್ ಬಡಬಡುವದು. ಇಂಥಾ ಜನವು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕರ ಯತ್ನ, ಈ ಉದಾರ ಮಂಡಲ (ಜನಸಂಘ)ದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸದ್ವ್ಯಾಸಂಗವಂಬ ಮನೆಯ ದಾರ್ವೆಬಿಗೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೆ, ಇವರ ಕಾಲುಗಳು, ಬಂದೊಮ್ಮೆ ಕುಂಟಿಸುವದಾದ್ದರಿಂದ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತೇವೆ.

ಈ ನನ್ನ ಲೇಖನ ಕರ್ಕಶವು, ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಿಯ ಚಂದಾದಾರರಿಗೂ ಹಿಡಿಸೀತೆಂದು, ಯಾರೂ ಸರ್ವಥಾ ತಿಳಿಯ ಬಾರದು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ನನ್ನ ಹೇತುವು ಎಂದಿಗೂ ಇರಲಾರದು. ಮುದಕ್ಕೇಳದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಪಡುವ ಅನೇಕ ಆಶ್ರಯದಾತರ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ, ನಾವು ಅವರ ಋಣಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸದೆ, ಇದು ವರೇಗ ಚಂದಾಯಕ್ಕೆ ಸೂಸ್ತೆ ಕಾಕಿ, ಮನ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು (ಪತ್ರವನ್ನು) ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವವನು ಹಾಕಿದ ಕೆಲವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಇದು ಒರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಂದು ದೂರದರ್ಶಿಯರಿಗೆ ಬೋಧವಾಗದೇ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಮುಷ್ಕಿನಮುಠಿಗಳೆಂತರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆಟು ಕ್ಲೇಶವನ್ನು, ಎಲ್ಲರೂ, ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗವು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಒದಗಬಾರದೆಂದು ಆಶಿಸಿ, ಇದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಿಯ ಚಂದಾದಾರರಿಗೂ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇಂಥಾ ಅನಾಸ್ಥೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾವು, ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯು ಅಗಾಗ್ಯೆ ಪ್ರತಿಕಾರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ನಮಗಾಗುವ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ "ವ್ಯಗ್ರಚಿತ್ತ" ವೆನ್ನದೇ ಮತ್ತೇನನ್ನಬೇಕು?

ಸ್ಫುಟವಿಷಯ.

ಈ ಮೊದಲು ನಾವು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ "ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವನದುಃಖನಿವಾರಿಣೀ" ಸಭೆಯವರು ಮದ್ರಾಸದಲ್ಲಾಗುವ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ) ಗೆ ತಮ್ಮ ಸಭೆಯ ವ್ಯಾಯ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾದ ಮಿ. ಪುಂಡಲೀಕ ನಾರಾಯಣ ವಕೀಲ ಶಿರ್ಸಿ. ಇವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚೈಸಿದರೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವು ನಮಗೆ ಈಗಲೇ ಬಂದು ತಲ್ಪಿತು. ಸಭೆಯವರಿಂದ ಈಗ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಯೋಗ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ! ಮಿ. ಪುಂಡಲೀಕರಾವ್ ಇವರು ತಮಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ತಿಳಿದು ಬಂದವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ ದೇಶ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ದ್ವಾರಾ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲಿಗೂ ಮಾಡಿಯೇ ಇರುತ್ತೇವೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ನಗರದ ತಾಲೂಕ ಶಿರಸ್ತೇದಾರರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಟ್ಟರು ಬರೆದು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ—"ಇವರು ನಗರದ ತಾಲೂಕ ಪಟ್ಟಗುಪ್ಪೆ ಸವಿಾಪದ ದೇವಗುದ್ದೆ ಹಳ್ಳದ ಸೇತುವೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ ಮಾಡಿಯೋ, ಅಥವಾ ಇನ್ಯಾರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿಯೋ! ಪ್ರತಿ ಶನಿವಾರ, ಭಾನುವಾರ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇದೇ ನಗರ ಕಸಬಾ ಹೊಸ ಪೇಟೆ ಸವಿಾಪದ ಹೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂವರೊಳಗೆ ಆಣೆಕಾರ ಎಂಬ ಮನೆತನದವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು, ಆ ಸೇತುವೆಗಾಗಿ ಇದೇ ಶಿರಸ್ತೇದಾರರೇ ಕೀಳಿಸಿದ್ದ ಕೆಸ್ವೇಸ್ಸರ ಆ ಊರ ವೇ. ಶಾ. ಮಾಚಾರ್ಯರು ವೇ. ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ನಗೈರೇ ದುಸಗಂದ ತಾಲೂಕ ಪೋಲೀಸ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಯಾದು ಮಾಡಲಾಗಿ; ಪೋಲೀಸ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಸ್ವನಗರದ ಮಮತೆ ಹಾಗೂ ಭೀತಿಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಟ ಸಂಧಾನ ನಡಿಸಿ ದುಜುವಾತ್ ಸಾಲದೆಂಬ ವಗೈರೆ ಸದ್ದು ಕಾರಣಗಳಿಂದ, ಬಿ, ಶೀಟ್, ಕೊಟ್ಟರೆಂಬ" ವಗೈರೆ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮೂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಿಜ ಕರ್ತವ್ಯಾನುಸಾರ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದೆ ತಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಂಗತಿ ನಿಜವಾಗಿರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಶಿರಸ್ತೇದಾರರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಆಪೋಪಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಂದ ಇವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜನರ ಪೀಡಾಕಾರಿಗೂ, ಹಾಗೂ ಸರಕಾರದವರ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಗೂ, ಕಾಕ್ರರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಯೋಗ್ಯವಾದ್ದಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತವರೇ ಇರ ಬಹುದು. ಹೀಗಿದ್ದು ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರಿಂದ ತಮ್ಮ ಅದರ್ಶನ್ಯ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮನಸೋಮೋಹವು ಏನೇನೂ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಾಫ್ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯು, ಇವರ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಅಮಲದಾರರವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವದೂ, ಹಾಗೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಪೋಲಿಸರವರ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಾರದೇ ಇರುವದೂ ನವಾ, ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೆಂಬದೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲಾ. ಶಿರಸ್ತೇದಾರರಾದರೂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ರೀತಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪೋಲೀಸ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಜನರ ಫಿರ್ಯಾದಿಗೆ ನಿರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ತಂದನು? ಈ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಡಿ ಡಿಪುಟಿ ಕಮಿಶನರ್ ಸಾಹೇಬರು ಯೋಗ್ಯ ಚೌಕಶಿ ನಡಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಲಾಂ ಆಗಗೊಡದಂತೆ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವದು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಡಿಪುಟಿ ಕಮಿಶನರರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರ ಮಹಾರಾಜಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ದಿವಾನರವರು ಮುಂತಾದ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಉತ್ತರದೇಶ ಯಾತ್ರಾಪ್ರಸಕ್ತರಾಗಿ, ಇದೇ ಡಿಸೆಂಬರ ತಾರೀಕು ೧೬ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು ತಲ್ಪಿದೆಂತಲೂ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು "ಮಲಬಾರಹಿಲ್" ಎಂಬಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ತಂಗಿಸಿದರೆಂತಲೂ, ವರ್ತಮಾನವಿದೆ. ಆದರೆ ದಿವಾನರವರು ಮಹಾರಾಜರೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ್ದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಮಿ. ಕಂಬೂಚೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಂತೂ ಏನೇನೂ ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲಾ. ಮೈಸೂರ ರಾಜ್ಯ ಸತ್ತೆಯು ಒಂದುಸರ್ತಿಗಾದರೂ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ವಂಶದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವದು ಉಚಿತವಿತ್ತು. ಈಗ ಹಾಗಾಗದೇ ಮೈಸೂರ ರಾಜ್ಯದ ಸತ್ತೆಯೆಂಬ ಅಬಲೆಯು, ಅನುಗಾಲ ಮದರಾಸೀ ಜನರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡುವ ದುಃಖ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಪಡುತ್ತಿರ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಅಬಲೆಯು, ಈಗ ಯಾರಿಂದ ಸುಶೋಭಿತಳೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಳೋ! ಅಂಥವರನ್ನು ತನ್ನ ಪಾಲಕನು ತನ್ನ ಪಾರುಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸದಿರುವದು ದುಃಖಕರವಾದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡತಕ್ಕದ್ದೇನು? ಈ ಅಬಲೆಯು ಕನ್ನಡಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ, ತನ್ನ ಪೂರ್ವದಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಿವಿಯಿಂದಸಹ ಕೇಳದೇ ಇರುವಂಥ ಪಿಳ್ಳೆ, ಚೆಟ್ಟಿ, ನಾಯಿಡ್, ಅಯ್ಯರ್, ಸಾಮಿ, ಪುಳ್ಳೆ, ಮುಂತಾದ ಜನರಿಗೆ ದುಃಖಾಶ್ರುವಾದ ನಾನೂಥಿ ಕರಕೈಯ್ಯಾಳಗೆ ಶಿಕ್ಕು ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡಬೇಕಾದೀತೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಅರಿತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. "ಅಕಾಲಸ್ಯ ಕುಟಿಲಾಗತಿಃ" ಎಂಬ ಈ ವಾಕ್ಯವು ಕೋಟಿಜನಯಾವನ್ನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ, ಆ ಅಬಲೆಗೆ, ನಿಶ್ಚಯವಾದ್ದೆಂದು ಕಂಡು ಬರ ಬಹುದು. ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಮನೆತನದವರು, ಒಂದು ವೇಳೆ ತನ್ನನ್ನು ಸಂಪಾಲಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅಯೋಗ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಈ ಅಬಲೆಯು ಈಗಿನಂತೆ ಮನೋವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರಾದ ವಂಶಸ್ಥರು, ಮಹಾವೀರರಾದ ಪಾವಮಣಿಗಳಂತೆ, ಬಿಸ್ಸಿಲಲ್ಲಿ ದೇವುತ್ತಿರಿದ್ದು, ಅವರ ನೊತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ತನ್ನ ಕಂಬನಿಗಳಿಂದು ಗೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಕಂಬುಚೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಂಬನಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಅಂಬುಜಾಂಬುಜಿನ ರೀತಿಯಂತೆ ಇರುತ್ತಾ ಕಾಲಕಳೆ ಹಾಗಾಗುವದು, ನವಜವೇ!

ಮದ್ರಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮೂಜೆಯಾದ ವ್ಯಭಿಚಾರದ ಖಟ್ಲೆಯು ನಡದಿತ್ತು. ಏನೆಂದರೆ—ಮಿ. ಮಾರ್ಗನ್ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಗೃಹಸ್ಥನು ಅಲ್ಲಿಯ ಹೈ ಕೋರ್ಟ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಾದ ಮಿ. ರಾಸ್ ಎಂಬವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಕರ್ಮನಡಿಸಿದನೆಂದು ಫಿರ್ಯಾದಿ ಮಾಡಿದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹಾಗೂ, ಮೂಲ ಪುರುಷಳಾದ ಮಿ. ಮಾರ್ಗನ್ ಇವರ ಹೆಂಡತಿಯು ಆ ಮೂಲಾಗ್ರಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೋರ್ಟಿನವರ ಮುಂದೆ ನಿರ್ಲಜ್ಜಸ್ವಭಾವದಿಂದ ವಿಶೇಷೂ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೇ ಉಸುರಿದಳು. ಅವಳ ವಾಙ್ಮೂಲವು, ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೀಭತ್ಸವಾಗಿರುತ್ತಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳುವದಕ್ಕೆ ಸಹ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಮುಖ್ಯ ಹೇಳಿಕೆ ಏನಿತ್ತೆಂದರೆ—ಮಿ. ರಾಸ್ ಇವನ ಸಂಗಡ ನಾನು ಒಂದು ದಿವಸ ಅವನ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಸವಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಹೋಗಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಆ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತ ಸಮಯ, ಅವನು ತಾನು ಉಟ್ಟಿದ್ದ ಝಗೆ (ಸೀರೆ)ಯನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಎತ್ತಿ ತನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಿಟ್ಟನು. ಆದರೆ ಇವನು ಏಕಾಏಕವಾಗಿ ಹೀಗಾಗ ಮಾಡದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದ್ದು, ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪಕ್ಷದಿಂದ ತಾನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಯಿತೆಂತ ಪಾಸ್ಟರ—ಇನ್ನು ಆ ಮೇಲೆ ದಿನನಿತ್ಯವಾದ ನಡೆದ ಅತಿಶಯ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಪರವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅಲ್ಲಿಯ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ದೋಷಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಮಿ. ರಾಸ್ ಇವರಂಥ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನೇನೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೇ ಈ ಫಿರ್ಯಾದಿ ನಡಿಸಿದಬಹುದೆಂಬದು, ಅಸಂಭಾವ್ಯವು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ, ತಥ್ಯಾಂಶ ಇರಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು. ಹೀಗಿದ್ದು ಇವನನ್ನು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದ ಬಗೆ ಏನು? ಏನೂ ಆಗಲಿ! ಈ ವರುಷ ನಡೆದ ಮಿ. ವಿಲ್ಸನ್, ಮಿ. ರಾಸ್ ಇವರಿಬ್ಬರ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಭಿಚಾರದ ಖಟ್ಲೆಯೂ, "ಭಗಮಂತ್ರ" ದಿಂದ ಪಾರಿ ಹೋಯಿತೆಂಬದಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವೆಂಟರ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಗಿರ ಬಹುದು.

SUMMARY OF NEWS.
ವರ್ತಮಾನಸಾರ.

ಕಳೆದ ನವೆಂಬರ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಕು ೨೬ನೇ ದಿನಸ ಕ್ರಿಮುಂ ಶೆಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಉಷ್ಣತೆಯು ಬದ್ದು ಜನರಿಗೆ ಆ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಶಕ್ಯವಾಗಿ ಬಿದು ಜನರು ತಮಿಡಿ ಸಾವಿರಾರು ಕೊಡ ಹಾಲೂ, ಕ್ಷೀರೂ, ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ದೇವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು. ಎಷ್ಟು ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರೂ ಉಷ್ಣತೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಗ್ಗೆ ಇರುವ ರಂಧ್ರದೊಳಗೆ ಇಳಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದಲ್ಲಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಉಷ್ಣತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗದಿರುವ ಕಾರಣ, ದೇವಾಧಿದೇವನಾದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೋಪಾವಿಷ್ಟನಾಗಿರುವನೋ ಏನೆಂಬ ಸಂದೇಹದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಕೂಡಿ ದೇವನನ್ನು ಭಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಕಾರಣ ದೇವರು ಹೀಗೆ ಮುನಿದಿರುವನೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಹತ್ತಿದರು. ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಶಾಂತತೆಯುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂತ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಏನು ಮಹತ್ವ ಉಂಟೋ ಕಾಣಬೇಕು.

ಶ್ರೀ.ಶ್ರೀ.ಶ್ರೀ. ಜಗದ್ಗುರುಗಳವರ ಯಾತ್ರೆಯು ಸುಖವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದು [illegible]

[illegible]

ವಿಜಯನಗರದ ಮಹಾರಾಜರು [illegible] (ಗಾಯನ ಚಾತುರ್ಯದ ಟೀಕೆ ಸಹಿತ) [illegible]

[illegible]

ಬ್ರಿಟಿಶ ... [illegible] ... ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಗ ಮಹಿಮೆ!

[illegible] ಜರ್ಮನಿ [illegible] ... ಜರ್ಮನಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸೇನೆಯನ್ನು [illegible]

[illegible] ೩೦೦೦ [illegible]

ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ [illegible]

[illegible] ೧೦೦ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ೧೦೦೦೦ [illegible]

[illegible]

ಮೈಸೂರ [illegible]

ನುಂಬಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಅಧಾಪತ್ತಿನಿಂದ ಕಬೂಲಿಯನ್ನು ಕೆಗದುಕೊಂಗರೆಂಬ ತಪ್ಪಿ ತಾಗಿ ನದರಿ ಬಾಲಿಸ ನತ ನ್ಯೀಟ್ಟರ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ಎಂಬವರಿಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚದ ಕ್ಯಾನ್ವಾಜ್ಜ ಸೇರ್‌ಜೆಯರು ೧೨ ತಿಂಗಳ ಕಠಿಣ ಕ್ಷೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆವಿಧಿಸಿದರು. ಲಾರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕತ್ತೀರ ಗಾಲು ಅಪೀಲು ಮಾಡಿದ್ದು. ಅವನನ್ನು ಮೂರು ಜನರು ಜಜ್ಜರಿದ್ದು ಮನ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಸಿರೆಯನ್ನು ಕಾಯಂ ಮಾಡಿದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಜೋಗ ದಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಮಸ್ತ್ಯೆಕಾಟಿವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಯಾಸವರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಕ್ಕನಿಂದ ಅನುಕೂಲ ತೆಯಸಂಬಂಧ ಮೈಸೂರಿಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ಮಧ್ಯ ಕಡೆಶರಾದ ಮದ್ದೂರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಬಹಾಗಿ ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಖರೆಯಿದ್ದು ಅದರಂತೆ ಏರ್ಪಾಡಾದರೆ ಒಡು ಜನರು ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಹಾದಿ ಹೋಗುವವರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಜರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

CORRESPONDENCE'

ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ.

ಈ ಸದರದ ಕೆಳಗೆ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆಂತ ತಿಳಿಯಲಾಗದು.

---*---

ಮಹಾರಾಜ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಕ ಸುಬೋಧ ಪತ್ರಿಕಾ ಎಡಿಟರವರ ಸಂ॥ ಕ್ಕೆ.

ಅಯ್ಯಾ ಪ್ರಿಯ ಎಡಿಟರೇ,

ನಾಗಮಂಗಲದ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೩ ತಿಂಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಲಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆರೆಗಳು ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ, ಹೊಸ್ನಾಪುರದ ಕೆರೆಯು ಒಡದು ಹೋಗಿದ್ದಲ್ಲದೇ, ಅನೇಕ ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋದವು.

ಕಂಪನಿ—ನಾಗಮಂಗಲದ ತಾಲೂಕ ಬೊನ್ನೇಶ ಹ ಕ್ಕೃಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೇಟಿವ್ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಹಾಯ ಕಂಪನಿ ಒಂದು ಇದೆ. ಈ ಕಂಪನಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ನೋಡಿದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಜನಗಳು ಸೇರದೇ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ, ಹಾಲಿ ಸೇರಿರುವ ಶೇರುದಾರರುಗಳಿಗೆ ದ ತಮ್ಮ ನಿಯಮಿತ ಹಣವನ್ನು ಕಡಾಯಿಸಿ ಟ್ರ್ಯಾಂಕಿ ಹಾಕಿ ಜೆನರಲ್ ಬಾಸಲ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಎಸೋಲ್ ಮಾಡುವದು, ಇತರ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುತ್ತ, ಇನ್ಸೂರೆಕಾಲ ಬೆಳ್ಳೂರ ೪ ಲಂಬಿತಯಿತ ಪಿಂಡ ಕಂಪನಿ ಯು " ಈ ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮನಮ ಜೇಳಿಸಿದು ದಾನಿದೆ.

ಗೋಲಕ್ ಮೈಸೂರ್ ಕಂಪನಿ—ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇ ಸ ಮೆ. ಆರ್. ಅರ್‌ನಾಟ್ ಕಂಪನಿಯವರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಮಿ. ಫ್ಲಿಯವರು ಇಂಜನೀಯರರಾಗಿಯೂ ಮಿ. ಶೇಪ್ಲೋರ್ ಅನಂತರಾಮ ಸ್ವಾಮೈಯ್ಯಂಗಾರರು ಮ್ಯಾನೇಜರರಾಗಿಯೂ ಕಳೆದ ವರುಷ ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಂಪನಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಮಿ. ಫ್ಲಿಯವರು ಇ ಮೇಲಕಡಲ್ಲಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಅನುಭವಶೀಲರಿದ್ದ ರಿಂದಲೂ, ಮ್ಯಾನೇಜರರು ಒಳ್ಳೆ ಸಮರ್ಥರಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಮಿ. ಫ್ಲಿಯವರು ಹೋಗುವ ವರೆಗೂ ಕ್ರಮವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯಿತು. ಅವರು ಬಿಟ್ಟಿರಾದ ನಂತರ ಮದ್ರಾಸಿನ ಅರ್‌ಬುಧ್‌ನಾಟ್ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಿ. ಅ ಸ್ಕಿನರ್‌ಯವರು ಬಂದರು. ಮಿ. ಅಸ್ಕಿನರ್‌ಯವರು ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಿಯಾಗಿ ಹಾದಿ ಹೇಳುವ ಸ್ವಭಾವದವರಿದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಬಂದ ೪-೫ ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಮನ್ನಾನೆ ಮಾಡಿದಾದಿ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತಿ ೪೪ ಅನುಲ್‌ವಾರ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಿ. ಕ್ರಿಸ್ಟನ್‌ಸನ್ ಎಂಬಾತನನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ರಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮೊದಲಾದ ಕಾಯಂ ಸ್ಥಾನದವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಕ್ರಿಸ್ಟನ್‌ಸನ ಜನಕ ಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಕಂಪನಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಂತೆ ಅಕ್ಟಸಿ ಸಲ್ಪದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನರ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರ್ ಆಗಬೇಕಾಯಿತು. ಈಗ ಕಂಪನಿ ಕಾರ್ಯ ಸವರಾದ ಗಳು ಕೂಡಾ ಪರದೇಶ ಸೂಳಲ್ಲ ದು ವಂದ್ ಕೇಳಿ ಮೆ. ಅಸ್ಕಿನರ್‌ಯವರು ಮುಂದುವರಿಸ್ತಿರುವಿಲ್ಲದೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಾಲೇ ಕ್ಷೇಶಭಾಜನರಾದದ್ದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದಿಸುವ

ತಮ್ಮ ಸೇವಕ ಬಡವ್ವ

ರಾ ಶಾಂತಮೊದಾರ್.

ರಾ ರಾಜ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಕ ಸುಬೋಧ ಮ್ಯಾನೇಜರ ಇವರ ಹಕ್ಕಿಗೆ—ವಿನಯದಿ ವಿಜಾಪತಿಯು

ತಮ್ಮ ಕಪ್ಪಡಾಮಿಲ್ಲಿನ ವಿಷಯದಾಗಿ ತಾವು ಕ್ರಕೆಯಿಂದು ನಿಷ್ಠೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಣದೋಷಗಳ ತಾಳ ತಾಳ ಜೆಸುತ್ತಾ ಇರುವವರು ದ ಬಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯಾದವರು ಸರಳರಾದವರು ಹಿಡಿಗೊಟ್ಟ ಹಿತರ ಹಿಕೆಂ ತವೇ ಮಾಡ್ಯಾರೆಂ. ಲಕ್ಷ್ಯಯು ಒಳು ಮಾಡಿಗೆ ಉಂಟು ಇತಿ

ತಕ್ಕಾರಾ ಮಿಲ್ಲಿನ ಹೈಕೆ ಭೇಟಿನ್ ದ ಮೇಲಿನ ಕಾಲಾ ನುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಕೆಯು ಹಾಗೆ ಬೇದಿನಾನದಿಂದ ಲಸು ಎ ಅನಾಯಕಗಳು ಅದೇ ಗೆಸಿಹಿಯಾದಿರುತ್ತವೆ. ವ ವೇತನದಿಂದಿಲ್ಲ ಕಡಿತ ಭಲೀತ ಒಂದೆರಡು ವಿಧವ್ಯೋ ಅಲ್ಲಾ! ಅಯ್ಯೋ ವಿಸು ವಾಡಾಳ್ಗಿದ್ದು! ಕೋಟೆಗ ಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಪಟ್ಟು ಬೇಸಿರುವ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮಂಗಳು ಕಡಿದು ಚಿಡಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುದ್ದವೆ. ಎಲ್ಲ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸೆಳೆಗಳನ್ನು ತೀಟಿ ಬಿಟ್ಟು ತಿರಗಲನ್ನು ತಿಂದು ನ ಕದಲಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಬಾಣೆಯಾಯಗಳನ್ನು ವಿನೇ ಯ ಉಳಿಯಗೊಡುತ್ತಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ತೆಗೆದು ತೊ ಟ್ಟಿ ಕ್ರನೆಸಿಸುತ್ತಿದರಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬಿರದೆ "ಯುಟ್ಯುರೇಟರ" ಜಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾಕ ಜಾಸ್ತ್ರ ದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷ ವ

ಒಟ್ಟು ಬಾಳೆಗಿಡಗಳ ಹಾಗೂ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳ ಶಿರಗಳ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಗಿಡಗಳ ಬಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟದ ಗೂ ಸ್ವಾದದಲ್ಲಿಯ ಕೃಷಿಗಳ ಶೋಧಾರ್ಥ ಅಗುವವರಿಂದ, ಮನಸಿನ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಕಿತ್ತು ನಾಶವಾಗುವ, ಮುಂತಾದ ವಿಧ್ವಸ್ತಿಕೆಯಿಂದ ಅರೆಕಾರ್ಥವಾಗಿಸುತ್ತಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಗ ದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಯುವ ಭತ್ತ, ಕಬ್ಬು, ಅವುಗಳ ನಾಶಮಾ ಡುವದಲ್ಲದೆ, ಹುಪಿಸಗಳ ದೂರ್ವಾವ್ಯಾಸವೇ ಆಗಿ ಇದೆ ಹಂದಿ, ಮಂಗ, ಇವುಗಳ ಕೊರತು, ಹುಲಿ ಮುಂತಾದ ಹಿಂಸಕ ಮೃಗಗಳು ರಾತ್ರಿಯ ರಾತ್ರಿ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ದನಕರುಗಳ ನಾಶ ಪಡಿಸುವವು ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಅನರ್ಥಗಳು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ನಡದವೆ. ಈಗಲ ಪಕ್ಷಾನ್ನಾನೊರಾಗಲಿ ಇವರನ್ನು ಮೊತಾಡಿಸಲು ತೆಡ್ಡವೇ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದೀ ರಾತ್ರಿ ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಗಂಟಲು ಧ್ವನಿ ಸಿತ್ತು ಹೋಗಿ ಸುಡೆ ಇದ್ದಾಗ ರಿಂಗ್ ಫಲ ಉಂಟೋ ಇಲ್ಲ! ಬಂದರೋ ದು ಬಂದರುಕ್ಕೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ಪಶುಪಗಳು ಅಂಜಿಯಲ್ಲದೆ ಹಿಂದು ಹಿಂದಾಗಿ ತೋಟ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬೈಠ ನಾಶಮಾಡುವದಕ್ಕಂತು ಮಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಸರಕಾರದವರು ಕೂಡಾ, ರೈತರು ಎದ್ದು ರೈಕ್ಸ ವಾತ್ರಿಯಿದ ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ, "ಶಿಕಾರ್ ಬೇಲ್ ನೇಕೆ ವಾಸ್ತೆ ಬಂದೂಕ್ ಮಂಗತಾಹೈ. ವ ರೋಗ್‌ೋಂಕು ಬಂದೂಕ ದೀಯೆತೋ ನಾಬಿತೋಕ್ಯುಂ ಶಿಕಾರನಹಿ ಮಿಲತಾಹೈ. ಚೇಕ ರ್‌ಸಾಬ ಲೋಗೋಂಕು ಶಿಕಾರ ಮಿಲನಾ ಚಾಹೀಯೆ. ರಯ ತ್‌ಲೋಗೋಂಕು ಬಂದೂಕ ದೀನೇ ಕೆವಾಸ್ತೆ ಲೈಸನ್‌ಸ ದೇನೇಕಾ ಬರೂರ ನಹೀಹೈ, ಅಕ್ಕವಾಸ್ತೇ ತುಮಕೂ ಬಂದೂಕಾಕಾ ಲೈಸನ್ಸ ದೇನೇಕಾ ಯೋಗ್ಯ ಕಾರಣ ದಿಸ್ತಾನಹಿ" ಇಸ್ಕ್ಯಾಪರ್ ಅರ್ಜೀಕೆ ಉಪ್ಪರ್ ಕರಾದೇನ್—

ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ರೈತರ ಅರ್ಜಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮಿ ॥ ಕಲೆಕ್ಟರದವರ ಶೆರಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಅಬ॥ "ಹೆಕ್ಕಿಗೆ ಅಜಿ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ" ಎಂಬಂತೆ ಬೇಸಾಯಗಾರರಾದ ತಮ್ಮ ಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಯ್ಯೋ ಭಗವನ್! ನೀನಾದರೂ ಯಾಕೆ ಕೇಳುವ ತಿಂಯವಲ್ಲಿ! ನೀಸು ದೀನ ದಯಾರ್ವನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಯಾಕೆ ಸದ ತೆಂದಿದ್ದಿ? ಅದರ ಸಾರ್ಥಕವೇನು?

ಸರಕಾರದವರು ಸ್ಪೆಸಲ್‌ಗಿಂತಲೂ, ಗಿಡಗಳೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೆಂದು ಎಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಷ್ಯರ ಪ್ರಾಣದಿಂತಲೂ, ಗಿಡಮರಗಳ ಪ್ರಾಣವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವಾಗ್ಯ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿವು ಬ್ಯಾಂತ ಹಿಂದೇತು ಆಗ ಜಂಗಲ ನಾಶಪಡಿಸುವ ದುರೀಂ ದೊರಗುವ ದಿನ ಸವಿಾಪಿಸುತ್ತಾ ಬರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಕೃತಕರಿರುವ ಶಕ್ತ್ಯೈದಿಂದ, ಊಹಿಸ ಬಹುದು. ಪ ರುಷ ವರುಷಕ್ಕೂ ಜಂಗಲ ಅಶ್ರಯಿತವ ರಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಸುಪ ಲೂಟಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿರಂತರ ಜಳುವ್ವಾದ ಒಟ್ಟಿಯೇಲ್ಲುಂಟು ಇನ್ನಿನ್ನು ರಕ್ಷಿತರು ಅಸ್ವಸ್ಥ ಗತ ಆದಾದರೆಂದರೆ, ಅವ್ಯಾಗೂ ಜಂಗಲಗಳ ಅಶ್ರಯ ಅಸ್ಯ ವ ದೀಜಿತು. ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಇತರುವ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳು ಬಿ ವಿಗೆ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಇದ್ದಂಥವುಗಳು ಅವೆ. ಅಸು

ನಿಸ್ಸೇ ತಿರ್ಕ, ತಾಲೂಕ ಬಾಜನಿವಳ್ಳೀ ಗ್ರಾಮದ ಬಾ ಳೇಗದ್ದೆ ಕೋಟಿ ವಕ್ಕಲಿಗರ ರಾಮಗೌಡ ಬಿನ್‌ಮಲಿಗೌಡ ಎಂಬ ೩೦ ವರುಷ ಪ್ರಾಯದ ಕರುಣ ರಹಿತನು ಸಂಚೆಟ ೫೬ ' ಭೂಮಿ ಪೇಸ್ಟ್ರ ತಕ್ಕ ಜಾನುವಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹೊಡೆದು ಕರುವಾಗ್ಯೇ ಹಂದಿ ಹಿಂಡುಗಳು ತಿಕ್ಕಿ ಅವುಗಳ ದಾಟಿಯಿಂದ ಲಕತ ಚಕ್ಕ ಬೆಳ್ಳಿ ನರತ ಹೋಕ್ಕು ಏನಾದ ಇವನನ್ನು, ತಿರ್ಕೇ ಅಸ್ಪತ್ರಿಗೆ ತೆಗೆದು ಔಷಧೋಪಚಾರ ನಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನು ಇಂದು ನಾಳೆ ಮ್ಯಾಗೋಯುವನಿಕ್ಕೆ ಯಮಗೋಳದ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂತ ಜನಗಳು ಗೋಳಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಅ ದುರ್ಘಟನ ಪ್ರಸಂಗವು ನಮ್ಮ ತಿರ್ಕ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಡಿಗಿಪ್ರಾಣ ನಾಶವಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆ. ಅತ್ಯರೆಂದೆ ಗೆ ಮಿ। ಕಲೆಕ್ಟರಸಾಹೇಬರವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟು, ಜನತ್ವರ್ಥವು ಲಕ್ಷ ದ ಜಗಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುವ ಬಾದಿ ಯನ್ನು ಅಸ್ತ್ರಾನೆ ಈ ಯಕೆಂದು ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಇವನನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಪ್ಪಗಳ್ಳಿ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ ಜವಾಬ ೨೫-೧೦-೦೭.

ಹವಿ ಕಳೆದ ವಾರದಲಿ ಎಲ್ಲೆಯು ವಿಶೇಷವೆಯ ಆ ಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಸಾಗೆ ೭ ದಿವಸಗಳು ರಾತ್ರಿ ಜಗಲುಮಳೆ ಗಾಳಿ ಉಂಟಾಗಿ ಅತಿ ವೃಷ್ಟಿ ಆಗುತ್ತ್ರೆ, ಕೆಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ಜಾಗ ತೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಉಳಿಯಲೇಕೆಯು ಸರ ಕಾರದವರು ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಬಾಯೋಗಬೇಕು? ಭಾವನವರ್ಷ ವಾಡ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ, ಇನ್ನೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣಾಗಿ, ಆ ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೂ, ಭೂಕಾರಿಸು ಟ್ಟಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಭಯಪ್ರಾಪ್ತರಾಗಿ ಏನೂ ತೋರದೇ ಮಹಾ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಪರಿಕ್ಷಿಯಿಂದ ಜೋಡ ಸೋಮನಾದ ಮೊದಲು ಮಹಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕು ಹಿತವಾಸಾಂತರ ಶುಭ್ರವಾದ ಅಂಬರದಲ್ಲಿ ಶರಣೆಯು ತೇಜಃಪುಂಜನಾಗಿ ಬಾವಹಸ್ತದರಿಗೂ, ಬಿಲಾಹಕಗಳ ನಿರಾತಂಕದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವನು. ಈಗ ಜನರು ನಿರಂಬಿಸ್ಸಾ ಕೆಟ್ಟಿಲೆ ನೆಯುಗಡರು ಹೀಗೆ ಕ್ರಸಿದ್ಧ ಸದಿ ಸುವನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಜ ವೋ? ತಿಳಿಯದು ವ್ಯಾಗಾದರೂ ಆಗಲಿ ಫಲೀಮಕ್ಕೆಯ ಸಾತ್ವಿಕ್ಕದೆ ಬಸ್ಸಿತಿಯಲಿದೆ. ಜನಸ್ಸಜ್ಞರೂ, ಹ ವಹುಸರಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುನ್ನ್ಯ ಆಯು ಗವ್ಯಾಟಿಯಿಂದ ಆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಗೆ ದ ರಾಗಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ತಿಳಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವೇ!

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ—ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಸಮೀಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಎವ್ವಾಸರಾಂ ಸದುಸಾ ನಡಿವಾ" ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕದ ದೀಕ್ಷೆ ಅವಿನೂರಾತ್ರಿಯು ನಿ ಪಾರಾಗಿಸಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆ

ದರೆ, ಈಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ವಿಲಕಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಓದಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟು ಪಾಠಶಾಲಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಬಹುಕಾಲ ಹೊಂದಿರುವವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವವಲೂ, ಅವರ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ಊಹಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಈ ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಸಂರ್ಭಾಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಓದುವ ಸ್ಥಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸ್ಕೂಲ್ ಮುಂತಾದ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಲ್ಲದೆ, ಬಹಳ ಅದ ಮಾಡಿಕರಣತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು ಮಾಡುವಗಿನೂ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಹುಡುಗರು, ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಖರ್ಚುವಹಿಸಿ, ಬೇಯುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಸ್ಕೂಲ್ ಫೀ ಕೊಟ್ಟು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಹೊತ್ತವನ್ನು ಕೊಡು. ಕೀರಗಡೆಯೊಳಗಡೆ ಹೋದರೆ ವಿಶ್ವಾಲ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲಕೊಳ್ಳುವದಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿನತಸ್ಸು ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಕೀಗೊಟ್ಟು ವಿದ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಾರೋ? ಹದರ್ಥವನ್ನು ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ದರ್ಬಾರು—ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀಮಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕೆಂಗರಗ್ವಾಸ್ಟ ಎಸ್ವ ಕೈರ್‌ಯವರು ಅಸಾಸ ನಿವರೋಧರಾದ ಕಾರಣ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಬಾಕಹ ಇದುವರೆಗೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ನಾದದಮಿಂದಾಗು ಕಂ ದಾಯದ ವಸೂಲಿಗೆಪ್ಪಾರ ಕ್ಷಣವಾಗಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಪರುಷದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯು ಸುಮಾರಾಗಿ ಆಗ ಬಹುವಾದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ತೊಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ ವಸೂಲಿ ಆಗೀತು. ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮ ಪ್ರಾಸ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧನೆಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಪುದ್ದೇದಾರ ರಾಮವರು ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತ ವ್ಯಾಸಂಗಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಶ್ರೀ ಶಿರುಕತಿಯಲ್ಲಿ ಸಭಾ ಏರ್ಪಡು ಮಾಡಿ ಪರು ಷಾಂತ್ಯಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡಿಸಿ ಉಚಿತವಾದ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತದ್ರಾಹು ಮಾನಾರ್ಜಾದ ವೈದಿಕರು ವೇದವೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಿರುಕತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳದ್ವಾಗಿ ಪಂಡಿತರು ಕಲೆತು ಬಹಳ ರಮಣೀಯವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿಯೂ, ಸ್ವರ ಬದ್ಧವಾಗಿಯೂ, ವೇದಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವೇದವ್ಯಾಸಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಾಕಾಷ್ಠ ಜಾ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಗಳೊಡನೆ ಬಾಳತಿ ರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಬರುವ ಬುಧ್ಯವಾರದಲ್ಲಿ ಸಭಾ ನಡಿಯುತ್ತದಂತೆ. ಇದರ ಯಜಮಾನ ಕರ್ತರು ಈ ಮಧ್ವಮತಾಭಿಮಾನಿಗಳೆಲ್ಲ ರವನ್ನು ಕೊಡುವ. ನೂದಿ. ಸಹಾಯ ಪಡದು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿಸುವರು, ಕೇಳಿದರೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ, ಈ ಕಲಿಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಸುತಾಭಿಮಾನ ಇರುವದು ಬಹಳ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ್ದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಪ್ಯಾಗಾದರೂ ೭೭ ಆ ವೈದಿಕರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನ ಸಂಪಿಗೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗೆ ಕೊಡದೆ ಬಹುಮಾನದ ಆಶೆಯಿಂದಲಾದರೂ ವ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಾಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದುಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಾರಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೇ ಸಂತೋಷದ ಪಡೇಕಾಗಿದೆ.

ಮುಕ್ಕಾಂ ಬೆಂಗಳೂರು	ನಿಮ್ಮ ಹಿತಾರ್ಥಿ ೩೦-೧೦-೦೭

(ವೊಂಚಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವದೆ)

ನಳಾರಣ್ಯ ನಾಟಕವು.

---*---

ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ ನಾಟಕವು ರಾ॥ ರಾ॥ ಕೃಷ್ಣಾಜೀಜಿಮ್ಮೋ, ಇವರಿಂದ ನೂತನವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ನಾವು ಛಾಪಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ಮಾಧುರ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬದೇನೂ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ! ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರೇ ಮೊದಲಿಗೆ ರಚಿಸಿದ "ಚಂದ್ರಹಾಸ್ಯ ನಾಟಕ" ವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡವರೆಲ್ಲರೂ ಅರಿತಿರುವರು. ಈಗ ದಶಂಬರ ಅಖೈರ ಒಳಗಾಗಿ ಯಾರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವರೋ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ೦-೮-೦ ಆಣೆಗೆ ಸಿಗುವದು. ಆ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕ್ರಯ ಬೀಳುವದು. ಇದಲ್ಲದೇ ಟ. ಖ. ೦-೧-೦ ಅಣೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೀಳುವದು. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವ ಮಾಲೀಕರ ಕಡೆಗೂ. ಮುಂಬಯಿ ವ್ಯಾಕ ಸುಬೋಧ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸಿಗುವದು.

ಹೊಸಬಾಳೇ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯಾ,

ಮುಕ್ಕಾಂ ಮೊಳವರಿಗೆ, ತಾಲೂಕ ಸಾಗರ

ಡಿ। ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ.

ಜಾಹೀರಾತು.

---*---

ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಒಳ್ಳೇ ಹಿತಕರ ಔಷಧಗಳು.

ವಶಪ್ಪತಿಯ ರುಚಿಕರ ಉತ್ತಮ ಧಾತು ಪುಷ್ಟಿಕರ ಸುಳಿಗೆಗಳು ದರ ೧ಬಂಕ್ಕೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ೩-೦-೦

ಈ ಸುಳಿಗೆಗಳು ನಿಶ್ಯಕ್ತಿ ನಾಶನಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾಗಿ, ಪ್ರಾಮೇಹ. ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ. ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ ಯಾಗಿ ಪಿತ್ತ, ಕಫ ವಾತ ದೋಷಗಳು ನಾಶವಾಗುವವು ಮಲಮೂತ್ರ ಶೋಧನೆಯಾಗುವದು. ಅಸ್ಥಿಗತಜ್ವರ ಕೆಮ್ಮುಳ ಕ್ಷಯಂದುಟಾದ ದಮ್ಮು ನಾಶವಾಗಿ ಕಠೆ ಯುಂಟು ಮಾಡುವದು ಜ್ವರ ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳಿಂದ ನಿಸ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾದವರಿಗೆ ಈ ಸುಳಿಗೆಗಳು ಬಹಳೇ ಹಿತಕರವಾಗಿ ಅವೆ. ಅಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಬಹಳ ಮೇಹಸಕಿನಿಂದಾಗಲೀ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಪಾಡವಿಕಾರಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಔಷಧ ೪೦, ಎಂಟ ತೆಗದು ಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೇ ಗುಣ ಸಿಕುವದು. ಪುಷ್ಟ, ಶ್ವಾಸಾಮೂ, ಒಳ್ಳೇ ಜಸ ಇವಾದ ಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಕಾಸದ ದೈನ್ಯದ ಸಂಗ ಶಿಕ್ಷವದು ಎಸಸ್ಸತಿಯ ಕೆಮ್ಮಿನ ಗುಳಿಗೆಗಳು.

ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳು ದಿನ ೧ರ ೨-೩ರಂತೆ ಬಾಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದಲೇ ಸಾಧಾರಣ ತರದ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಮ್ಮು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೨ಕ್ಕೆ ಆಣೆ ೭.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಎಸಸ್ಸತಿ ಚೂರ್ಣ ೧೪ ದಿವಸ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಗುಣ ಬರುತ್ತದೆ ೧೪ ದಿವಸದ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ೪ ಆಣೆ

ಬಾಲಕರ ರೋಗ ನಾಶಕ ಬಾಲಕ ಚೂರ್ಣ ಇದನ್ನು ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ರುಚಿ ಬರುವದು. ಅಪಾರ ಸಚಾಕವಾಗುವದು. ಸಂದುಜ್ವರ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬುವಿಕೆ, ಪಾಂಡು ರೋಗ ನಾಶವಾಗುವದಲ್ಲದೇ ೪೫ ದಿವಸ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಜ್ವರಗಳ್ಳ ಸುಪಾಕರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುವದು. ೪೧ ದಿವಸದ ಔಷಧ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ೮ ಆಣೆ.

ಪಿತ್ತನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ ೧೪ ದಿವಸದ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ೧.

ಉತ್ತಮ ಪಿತ್ತನಾಶಕ ಗುಲಾಬಿ ಕೂಡಿದ ಗುಲಕಂದ ದರ ೫೪ ರೂಪಾಯಿ ತೂಕದ ಸೇರು ೧ಕ್ಕೆ ಆಣೆ ೮ ಸುಗಂಧ ಉತ್ತಮ ಕಾಶೀತ ಸುಳಿಗೆ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ಆಣೆ-೨

ಶಮಾರಿತ ಸುಳಿಗೆ ಸೇರು ೧ಕ್ಕೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ೪ ಆಣೆ.

ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು ಕೊಡುವ ಹಿತಕರವಾದ ಸುಗಂಧ ಸ್ತ್ರೀ ೮ ಸೇರು ೧ಕ್ಕೆ ಆಣೆ—೧೪

ಬಿಜ್ಜಿ ಮುಲಾಮು. ೩-೪ ದಿವಸ ಹಚ್ಚುವದರಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ಆಣೆ ೫

ಈ ಕಿವಾಯ ಒಳ್ಳೇ ಗುಣಕಾರಿಯಾದ ಇತರ ಕೆಲವು ದೇಶೀ ಔಷಧಗಳು ಮತ್ತು ವಿಲಾಯತಿ ಔಷಧಗಳು ಸಹ ಸಿಕ್ಕುವವು.

'ಔಷಧಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಹೋಸ್ಟ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಾಕ ಸುಬೋಧ ಮ್ಯಾನೇಜರ ಇವರ ಕಡೆಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗಾಗಲೀ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಔಷಧ ರವಾನಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಅಧಾ ಹೇಲ್ಯೂಪೇಬಲ ಮುಗಿವಾದಿ ಕಳುಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ವಕ್ತ್ರಿ ರಾಮಪ್ಪಾ ಸುಬ್ಬಾನ ವರ್ಮಾ ಶಿರ್ಸಿ.

ಜಾಹೀರಾತು.

धर्मसिंधु.

(संस्कृत.)

---*---

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ಶೇಪೀ ಪ್ರತಿಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ, ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕಡೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿಸಿ ಸ್ಥಳ ವಿಶೇಷ ಪಾಠಾಂತರದಿಂದ ಟೀಕಾ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಗದದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಬಿಟ್ಟು, ಉತ್ತಮವಾದ ದಪ್ಪ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಸುಂದರ ಮೊಳೆಗಳಿಂದ ಛಾಪೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ರಾಯಲ್ ಅಷ್ಟಪತ್ರಿ ಸ್ಸಾಯಿನ ಪತ್ರಗಳು ಅಜಮಾಸು ೪೦೦ ರ ಮೇಲೆ ಆಗಬಹುದು. ಕಟ್ಟೋಣವು ಮಜಬೂತ, ಮತ್ತು ಸುರೇಖ. ಅಗಾವು ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಫಕ್ತ ೧' ರೂಪಾಯಿ ಟಪಾಲಖರ್ಚು ೭ ಆಣೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೩ ರೂಪಾಯಿ, ಟಪಾಲ ಖರ್ಚು ೫ ಆಣೆ ಆಗಾವು. ಮುದ್ದತ್ ಜನವರಿ ೧೮೦೮ನೇ ಇಸವಿ.

ಜನಾರ್ದನ ಮಹಾದೇವ ಗುರ್ಜರ

ರಾಮವಾಡಿ ಮುಂಬಯಿ.

ಇವರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ತರದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಶಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

रामवाडी मुंबई.

ಜನಾರ್ದನ ಮಹಾದೇವ ಗುರ್ಜರ.

ಪಂಚರತ್ನ ಗೀತಾ.

ಸಂಸ್ಕೃತ (ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ)

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾವು ಸುಂದರವಾದ ಮೊಳೆ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಛಾಪಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತಾ, ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮ, ಭೀಷ್ಮಸ್ತವರಾಜ, ಅನುಸ್ಮೃತಿ ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ ಮುಂತಾದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕ್ರಯವು ಅಲ್ಪವೆಂದರೆ ಒಲೇ ೧೦ ಆಣೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಪ್ರತಿಗಳು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳಲಪೇಕ್ಷಿಸುವವರಿಗೆ ೧ ಪ್ರತಿ ಕಮಿಶನ್ನಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ತಂಬಾಕಿನ ಗುಳಿಗೆಗಳು.

ವಿಕ್ರಿಗೆ ತಯಾರವೆ.

ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಸೇವ್ವ

ವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವರಿಗೆ ಜೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ ಒಲೇ ಒಂದು ರಾತ್ಲು ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ರಾತ್ಲು ೧ಕ್ಕೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ೮ ಆಣೆ. ೧ ರಾತ್ಲಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ರಾತ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ. ೧ ರಾತ್ಲಿನ ಒಳಗಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೨ ರೂ. ೮ ಆಣೆ. ಬೇಕಾದವರು ನಮಗೆ ಆಗಲೀ ಪ. ಸು. ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ಗೆ ಆಗಲೀ ಪಣ ಸಹಿತವಾಗಿ ಬರೆಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ತಂಬಾಕಿನ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಸಹ ಕೂಡಲೇ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವವು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಒಂಕನಾಳ

ಓಂಕ್ ನೇಲರ ಶಿರ್ಸಿ—ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ.

ಸಖಾರಾಮ ಮಾಧವ ಟಿಳಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ.

ಕಾಳ್ಬಾದೇವಿ ರೋಡ ಮ. ೩ ಹಿಯ ಘ.

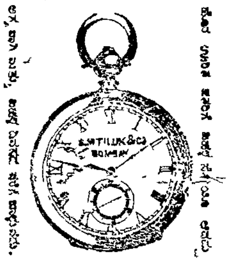

ಹಿತೋಪದೇಶ.

---00---

(ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೦-೩ ಪ್ರಕಟಗಲ್ಪ ವಡು)

ನಾವು ಮೇಲಿನ „ ಹಿತೋಪದೇಶ ' ವೆಂಬ ಮಾಸಿಕ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಳೆದ ಸಪ್ಟೆಂಬರ ದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸ್ವೇಂದು, ಜನರಿಗೆ ಹಾಸು ಪ್ರಕಟನೆಯ ದ್ವಾರಾ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಅಡಚಣೆಗಳಿಂದ ತುಸ ವಿಲಂಬವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಿಷದಲು ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟವರು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ಬರುವ ಸನ್ ೧೯೦೮ ನೇ ಇಸವಿ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುವವರಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾಯವು ಅಂಚೆ ಹಾಸಲು ಸಹಿತ ಒಲೇ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ, ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಕೇವಲ, ಬರೇ ೧೦ ಆಣೆ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ ಬೇಕಾದವರು ಕೂಡಲೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣಶಾಸ್ತ್ರೀ ಸೂರಿ.

" ಎಡಿಟರ ಹಿತೋಪದೇಶ "

ದಿವ್ಯಾಕ ಸುಬೋಧ ಆಫೀಸ್, ಮುಂಬಯಿ.

COMMERCIAL NEWS.

ಪೇಟಿ ವೃತ್ತಾಂತ.

ನಿಜಮೇಗ ತಾರೀ ಒಂದದ್ದು.

ಯಾಲಕ್ಕಿ.

ವಿಸ್ತೃಥುಯೇಲಿ ರಾಶಿ	ಮಣ	೧ಕ್ಕೆ	೫೦-೩೦-೮೦
ಘಟ್ಟೋಲಿ ರಾಶಿ	"	"	೭೦-೯೦
ಬೂಟಿ	"	"	೧೦೫॥

ಅಡಿಕೆ.

ಫ-ಬಾ	"	"	೫೫-೭೦
ಸೆಕ್ಕಣಿ	"	"	೭೫-೭೦
ಬಿ	"	"	೯೦-೧೧೦

ಮೆಣಸು.

ಮಲಬಾರಿ	"	"	೫೯೦
ಸಿಂಗಾಪುರ	"	"	೩೪೦-೩೬೫
ಶಾಮಿನು	"	"	೩೭೦-೩೭೩
ವ್ಯಾಳ	"	"	೧೭-೧೯
ಅಣಲೆಕಾಯಿ	"	"	೧೫-೧೭
ಸಾಫ	"	"	೨೦-೨೩

ಶುದ್ಧ ಬೆಳ್ಳಿ.

ಹೊಸ ತೂಕಕ್ಕೆ	೧೦೭॥

ಧಂಗಾರ.

ಸಗಡು	ತೊಲೆ	೧ಕ್ಕೆ	೨೫॥
ಕಂಚಿನ ೧೦೦ ರ ಸಟ್ಟಿ	"	"	೨೨-೧೨-೦
ಕಂಚಿನ ಫಟ ರ ಟ್ಟ ಭಂಗಾರ	"	"	೨೨-೦-೦
ಪಾಸು			೧೪-೫-೦

ಯಾಲಕ್ಕಿ ಧಾರಣೆಯು ಮಂದಿ ಅದೆ.

Printed and Published by K V. Shastri at the BHARATEE PRESS Thakurdwar, Bombay, for the Proprietor Hitavrila Sabodha

„ Annual ……………3-8-0
„ For six m ……………1-8-0
„ For three months……………0-13-0
„ Single Copy……………0-1-6
„ Strictly in advance.
No Postage will be charged on Subscribe

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧದ ಚಂದಾಯದ ವಿವರ
ವರುಷ ೧ ಕ್ಕೆ ಮುಂಗಡ ಒಂದು ತಿಂಗಳವ ಒಳಗೆ
ಹಣ ಮುಟ್ಟಿಸುವವರಿಗೆ ………… ೨-೮-೦
ಸದರಿ ಹಿಂಬಂದ ………… ೩-೦-೦
ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಡ ………… ೧-೧೨-೦
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೧ ಕ್ಕೆ ………… ೦-೧-೭
ಇದರವಿನಹಾ ಅಂಚೇ ಹೆಚ್ಚ ಚಂದಾದಾರರ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ.

ಮತ್ತು

ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಂದ್ರಿಕೆ.

HAVYAKASUBODH

AND

Kar[illegible]ar Chandrike.

ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

For the second and subsequent insertions……………
For advertisements translated for the first time only per line……………
(Contracts entered into for long period on advantageous.)

ನೋಟೀಸು ಜಾಹೀರಾತು ವಗೈರೆ.
ಮೊದಲಿನ ಸರ್ತಿ ೧ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ………… ೦-೦-೮
ಎರಡನೇ ಸರ್ತಿ ಪ್ರತಿ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ………… ೦-೦-೬
ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವದಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ೦-೧-೦
ಒಂದೇ ನೋಟೀಸು ಬಹಳ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಾದ್ದರೆ, ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

VOL. IV. — BOMBAY: TUESDAY, NOVEMBER 27, 1888. — NO. ?.
ಸಂಚಿಕೆ. ೪. — ಮುಂಬಯಿ: ಮಂಗಳವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೭ ನೇ ನವಂಬರ ೧೮೮೮. — ಅಂಕ. ೩.

NEW ADVERTISEMENTS.

ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವವರಿಂದ ಮೊಸದಾಗಿ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ, ಒಳ್ಳೇ ಅನುಭವದಿಂದಲೂ, ತಯಾರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಔಷಧಿಗಳು.

	ರೂ.ಆ.ಪೈ.
ಸಾರಸಾಪರೀಲಾ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ ಕ್ಕೆ	೧-೪-೦
ಪ್ರಮೇಹರಿಪು ಬಾಟ್ಲಿ ೧ ಕ್ಕೆ	೧-೦-೦
ಕೂದಲು ಕಪ್ಪಾಗುವ ತೈಲ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧-೦-೦
ಫಾಸ್ಪರಸದ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ	೦-೧೪-೦

ಈ ಔಷಧಿಗಳು ಬಹಳೇ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಂದ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಇದರಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಭವ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವರಾಗಿ ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ದಿನಕರ ಅಪ್ಪಾಜಿ.ಕರಗುಪ್ಪಿಕರರ ಪೇಟಿ ಠಾಕೂರದ್ವಾರ
ಮುಂಬಯಿ.

ಇದರ ವಿನಹಾ ಟಪಾಲು ಖರ್ಚ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬೀಳುವದು.

WEST END WATCH COMPANY.

ವೆಸ್ಟ ಎಂಡ್ ವಾಚ್ ಕಂಪನಿಯವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದು.

ಮುದ್ದಾಂ ಲಕ್ಷಕೊಡಿರಿ !

ಫ್ರಾನ್ಸ (ಪ್ಯಾರಿಸ) ದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ವಾಚುಗಳು ಉತ್ತಮ ವಿಲಾಯತಿ ಯಂತ್ರದಿಂದ ತಯಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಸಿವಿಲ್ (ಲವೇ ಪರಿಮಾಣ) ಕೆಂಪ್ಸನ (ಲವೇ ಪರಿಮಾಣ) ಪಾಯೋನಿಯರ್ (ಹಿರೇ ಪರಿಮಾಣ) ಓಪನ್‌ಫೇಸ್, ಹಂಟಿಂಗ್, ಹಾಫ್ ಹಂಟಿಂಗ್ ವಗೈರೆ.

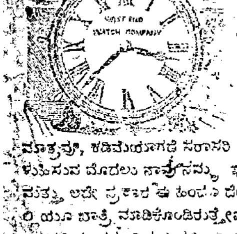

ಈ ವಾಚುಗಳಿಗೆ ಕಾಂಟಾ (ಮುಳ್ಳು) ತಿರುಗಿಸುವ ಗೆನೆಯಿಂದ ಅತಿ ಕೌಶಲ್ಯವಾದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಘಡಿಯಾರದ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಇತರ ಘಡಿಯಾರಗಳ ಹಾಗೆ ತೆರಿಯತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಮುಳ್ಳುಗಳು ಕೀಲಿಯ ಯೋಗದಿಂದ ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲಿನ ಘಡಿಯಾರಗಳಿಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಈಗಿನ ಘಡಿಯಾರದ ಒಳಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲನೇ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಚಕ್ರದ ಬಂಧದ ಮೇಲೆ ೨ ವಜ್ರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಘಡಿಯಾರದ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಗಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದೇ ತರವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಬೆಲೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರವೇ, ಕಡಿಮೆಯಾಗದೆ ಸರಾಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾರಖಾನೆಯೊಳಗಿಂದ ಘಡಿಯಾರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಮೊದಲು ನಾವೇ ನಮ್ಮ ಘಡಿಯಾರದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈವ ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ಘಡಿಯಾರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇವಲ್ಲಾ:— ಮೊದಲು ಘಡಿಯಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವತರದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುತ್ತೇವೋ, ಆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಮತ್ತು ಶ್ರಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ದೇಶ ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಘಡಿಯಾರ ಕಂಪನಿಗಳಿರುತ್ತಾವೋ, ಆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಘಡಿಯಾರಗಳು ಶಿಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿಯ ಗಿರಗಾಂವ ಹಾರನ್‌ಬಿ ರೋಡ ಮನೆ ನಂಬ್ರ ೬೫ನೇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಕಂಪನಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಘಡಿಯಾರಗಳು ಶಿಗುತ್ತವೆ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬೇಕಾದರೂ ಪೋಸ್ಟೇಜ ಮತ್ತು ವ್ಹಿ.ಪಿ. ಕಮಿಶನ್ ಖರ್ಚಿನ ಶಿವಾಯಿ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವದು.

ನಮ್ಮ ಸಿವ್ಹಿಲ ಸ್ಮಾಲ್ (ಸಣ್ಣ) ಪಾಕೀಟಿಯ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಘಡಿಯಾರ.

ಓಪನ್‌ಫೇಸ್	೧೩-೮-೦	ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಿರುವಂಥಾದ್ದು.
ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೫-೮-೦	
ಹಾಫ್ ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೬-೮-೦	

ಕೆಂಪ್ಸನ್ ವಾಚ (ಮಧ್ಯಮ) ಪಾಕೀಟಿಯ ಲಿವರ ಘಡಿಯಾರ.

ಓಪನ್‌ಫೇಸ್	೧೬-೮-೦	ಈ ಘಡಿಯಾರಗಳು ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಪ್ರಿಯಕರವಾದದ್ದು. ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಘಡಿಯಾರಗಳು ಎರಡಕ್ಕೂ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಶಿಗುತ್ತವೋ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಿಕ್ಕೆ ಇವುಗಳು ಉತ್ತಮವಿರುತ್ತವೆ.
ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	[illegible]	
ಹಾಫ್ ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೮-೮-೦	

ಪಾಯೋನಿಯರ್ (ದೊಡ್ಡ) ಪಾಕೀಟಿಯದು.

ಓಪನ್ ಫೇಸ [illegible]

ನಮ್ಮ ಘಡಿಯಾರವು ಪಕ್ಕಾ ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆಯು [illegible] ಘಡಿಯಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ [illegible] ಘಡಿಯಾರವು ಇನ್ನಾವುದರೊಂದೂ ಇದು [illegible]

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿದೆ!!!

ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥ ಸಹಿತವಾದ

ಮನುಸ್ಮೃತಿಯು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ "ಮನುಸ್ಮೃತಿ" ಎಂಬ ಮಾನವ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು, ಕುಲ್ಲೂಕಭಟ್ಟ ವಿರಚಿತ ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಆಧಾರದಿಂದಲೂ, ಇತರೇ ಭಾಷೆಯ ಭಾಷಾಂತರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ, ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೇ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ, ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೂ ಸುಬೋಧನಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥವುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ ಛಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

[illegible] ಆಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಬಹು ಸುರಸವಾ[illegible] ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

[illegible] ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರಿಗೂ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೂ, ಗೃಹಸ್ಥ[illegible] ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕ್ರ[illegible] ೬ ಆಣೆ.

ಈ [illegible] ಸು. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೂ, ನಗರದ ಸಾ. ಮುಂ[illegible] ಸಾಗರದ ಹೊಸಬಾಳೆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರಲ್ಲಿ [illegible]

ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣ ಪುರಾಣ

ಇದು ೫೫ ಅಧ್ಯಾಯವುಳ್ಳ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥವಿದ್ದು, ಇನ್ನು ವರೆಗೂ, ಛಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಛಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸದಾರರಲ್ಲಿಯೂ, ಮುಂಬಯಿ ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೂ, ದೊರೆಯುವದು. ಕ್ರಯ ೩ ರೂ. ಟ. ಖ. ೪ ಆಣೆ.

ಹೊಂನಪ್ಪಾ ನರಸಿಂಹ ವಕೀಲ ।
ಎದಂಸ ಹ. ಸು. ಆಫೀಸ ಗೋಕರ್ಣ
ಉತ್ತರ—ಕಾನಡಾ.

ಶಂಕರ ಸಂಹಿತಾಖ್ಯಾನ.

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಕನ್ನಡ (ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ) ಪದ್ಯ ರೂಪವಾಗಿದ್ದು ೮೯ ಸಂಧಿಗಳಿರುವಂಥಾದ್ದು. ಒಟ್ಟು ಪದ್ಯದ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೯೮೪ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಇದು ಬಹು ಉತ್ತಮ ತರದ ಕಾವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಕ್ರಯ ೩ ರೂಪಾಯಿ. ಟಪಾಲು [illegible]

ಭಾರತವು.

[illegible] ಸುಮಾರು (೫೦೦೦) ಐದುಸಾವಿರ ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ೧೮ ಪರ್ವಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಹು ಉತ್ತಮ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ [illegible] ಹಾಗೂ ಬಹು ದಿನ ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಬರುವಂಥ ಮಸ್ತದ ಬ್ಯಾಂಡಿಂಗನ್ನು ಮಾಡು[illegible] ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಶಿಗಬೇಕೆಂದುದಕ್ಕಾಗಿ, ಇದರ ಕ್ರಯವನ್ನು ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ [illegible] ಬೆಲೆ ೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಟಪಾಲ ಖರ್ಚು [illegible]

ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದಿನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕರವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಾಯವ[illegible] ಯಾರು ಈಗ ಪುಸ್ತಕ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು [illegible] ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈಗ ಇಟ್ಟ ಕ್ರಯ[illegible] ಕಡಿಮೆ [illegible] ಮುಂಗಡವಾದ ನ್ಯಾದೆಯು ನಮ್ಮಂಥ ಅಲ್ಪರಿಗೆ [illegible] ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಮುಂದಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕ [illegible] ಸಹಿಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪುಸ್ತಕ ತಯಾರಾದ ನಂತರ [illegible] ಕಳುಹಿಸುವೆವು. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಶಿಗಬಹುದಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ.

ಇದು ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾದ ಹಾಗೂ ಉಪಯುಕ್ತ[illegible] ಕುರಂಗ ಭಾರತ[illegible] ವೆಂಬುದನ್ನು [illegible] ಸುವವರಿಲ್ಲ. ಈ [illegible] ಸಂಧಿಯನ್ನು [illegible]

ತಮ್ಮ ಹಿತೇಚ್ಛು.

ತಾರೀಕು ೧೫ ನೇ ಆಕ್ಟೋಬರ ೧೮೮೮.

ಮುಂಬಯಿ. [illegible] ವೆಂಕಟರಮಣಶಾಸ್ತ್ರೀ ಸೂರಿ.
ಮ್ಯಾ— ಹ. ಸು. ಆಫೀಸು—ಭಾರತೀ ಪ್ರೆಸ್, ಮುಂಬಯಿ.

[illegible] ಉಪಯುಕ್ತ ನವ ಪುಸ್ತಕ

ಅಂಕಲಿಪಿ.

ನಾನು ಈ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಿಂದ ನನ್ನ[illegible] ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಯಾರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜ[illegible] ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬ ಹೇತುವಿನಿಂದಲೂ, ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂಲಾಕ್ಷರ ಮೊದಲಾಗಿ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಅಂಕೆ ಮಗ್ಗಿಗಳು ಕಾಲುಅರ್ಧ ಮೊದಲಾದವು ಸಂವತ್ಸರ ಈ ಸಂಬಂಧೀ ನಮ್ಮ ಹಿಂದು ಜನರ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶೇಷ ಸಂಗ್ರಹ ವಿಷಯ[illegible] ಆಯೂ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಬ್ಬಗಳು, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯ[illegible] ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಮಾದರಿಯ ಪುಸ್ತಕವು ಇನ್ನು ವರೆಗೆ ಕ[illegible] ನವ[illegible] ಶಾಲೆಯ, ಪಾಠಶಾಲೆಗಳ ಶಾಲೆಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರಿಗೆ ಅತಿ ಉಪಯೋಗವ[illegible] ತ್ತದೆ. ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದವರ ಕಡೆಗೆ ಬರೆ[illegible] ದುವದು. ಇದರ ಕ್ರಯ ಒಂದು ಆಣೆ. [illegible] ಟಪಾಲು ಖರ್ಚು [illegible] ತೆಗದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಮೇಲೆ ೧ ಪ್ರತಿ ಕ್ರ[illegible] ಟಪಾಲಿನ [illegible]

ದೊರೆಯುವದು.

ಸೂಚನೆ—ಛಾಪಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೭ ಆಣೆ ಎಂತ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ೪ ಆಣೆ ಎಂತ ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

[illegible] ಹ. ಸು. [illegible] ಮುಂಬಯಿ.

ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಟ್ಯಕಥಾರ್ಣವ.

[illegible]

ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ ನಾಟ್ಯಕಥಾರ್ಣವವೆಂಬ ಪುಸ್ತಕವು ರಾ. ರಾ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣ[illegible] ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿ ಬಹು ನೂತನವೂ ಮಾಧುರ್ಯವಾಗಿಯೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ[illegible]ನ್ನು ನಾವು ಛಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರೊಳ[illegible] ನವನಾಟಕ ಕವಿಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ [illegible] ನಾಟಕಗಳ [illegible] ವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ [illegible] ಶಕುಂತಲ ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ, [illegible] ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ, ಶ್ರೀಹರ್ಷ ಕೃತ [illegible] ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿಕಾ, ಈ ನಾಟಕಗಳ ಸಾರ[illegible]ರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಭಾಷೆಯ ಅಂದ, [illegible] ಕನ್ನಡಿಗರು [illegible] ನೋಡಿದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ[illegible] ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬರುವವರು. ಇದರ [illegible] ೮ ಆಣೆ. ಟ. ಖ. ೨ ಪೈ.

[illegible] ನೋಮುವಾರ ವ್ರತಕಥೆಯು.

ಈ ಕಥೆಯು ಧಾರ್ಮಿಕ ಜನರ ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪಾಗಿ ರುವದ[illegible] ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಭಾಗವತ ಇವರ ಕಡೆಯ[illegible] ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ನಾವು ಛಾಪಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಕ್ರಯ[illegible] ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ ಒಂದೇ ಎರಡಾಣೆಗಳು.

ಅನಂತ[illegible] ತಾತ್ಪರ್ಯ ಸಹಿತವಾದ

ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಾಚಾರ.

ಇದು ಕನ್ನಡ ಕಥೆ ರೂಪದಿಂದ ಇದ್ದು, ಓದಲಿಕ್ಕೂ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೂ ಸೊಗಸಾದದ್ದು. ಕ್ರಯ [illegible] ಆಣೆ. ಟ. ಖ. ೨ ಪೈ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳು "ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ" ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಸಹಿ ಮಾಡಿದವರ [illegible] ಕಳುಹಿಸ[illegible]

ನಮ್ಮ ಯಾವತ್ತೂ ಚಂದಾದಾರರಿಗೂ ಸವಿನಯವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಜಕೂರುಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಓದಿ ಕೇಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ನವಂಬರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ನಾಲ್ಕನೇ ವರುಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಧರಿಂದ ಈ ವರುಷದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಚಂದಾದಾರರಿಗೂ "ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಟ್ಯಕಥಾರ್ಣವ" ವೆಂಬ ದೊಂದು ೪ ಆಣೆ ಕ್ರಯದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿರುತ್ತೇವೆ.

ಆದರೆ ಈಗ ನಡೆಯುವ ವರುಷದ ಸನ್ ೧೮೮೮ನೇ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ ಆಖೈರವರೇಗಿನ ಒಂದು ವರುಷದ ಅ... ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ಯಾರು ಮುಂ... (ದಸಂಬರ ತಿಂಗಳ ತಾ. ೧೫ ... ಗಾಗಿ) ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ತಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೋ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಇನಾಮಿನ ಪುಸ್ತಕವು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಯಾರಾದರೂ ಹಿಂದಿನ ಬಾಕಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡವರು ಚಾಲೂ ವರುಷದ ಚಂದಾ ಸಹಿತ ಪೂರಾ ಬೇಬಾಕ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಂಗಡ ಹಣ ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಈ ಇನಾಮು ದೊರೆಯಲಾರದು.

ಎಡಿಟರ ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ ಆಫೀಸ್
ಮುಂಬಯಿ.

ಇವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಕೈ ... ಸುಲಿಗೆಗಾರರಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರೂ ... ಇಂಥಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರಸಾರವಾಯಿತು. ಆಗಲಾದರೂ ಇಂದ ದುಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯು ತನ್ನ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೂ, ಸಾರಸ್ವತರ ಹೊರತಾದ ಜನರ ಕಗ... ತ್ತಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಕ್ಲಾರ್ಕ ನೌಕರಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಚರ್ಚಿಸ ಹತ್ತಿತು. ಇದರಿಂದ ಸಾರಸ್ವತ ಸಮೂಹಕ್ಕೇನೇ ಒಂದು ತರದ ಹೊಸ ಮನಸ್ಸುಂಟಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗ ಹತ್ತಿತು. ಆ ನಂತರ ಇದರ ಸಂಗಡಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರಸಾರವಾಗ ಹತ್ತಿ, ಅದು ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದವರಿಗೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಾನುಸಾರ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬೋಧಿಸ ಹತ್ತಿತಲ್ಲದೆ, ಜನರ ಮೇಲೆ ಒದಗುತ್ತಿರುವ ಅನುಸಂಕಟಗಳನ್ನೂ, ಕೇವಲ ... ವರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ, ಕನಿಕರವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ವಿವರಿಸ ಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ; ಜನರು ತುಸು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಂತರು. ಇದರಿಂದ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ... ಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಲಂಚ ರುಷುವತ್ತುಗಳು ತನಗೆ ತಾನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ಅದರಿಂದ ಸುಖ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕರು ಕಲುಷ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳವರಾದರು. ಯಾವ ಜನರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಿಚ್ಚುಳ್ಳವರಾಗುತ್ತಾರೋ, ಆ ಜನರು ಸಕಲ ತರದಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರ ಅಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಹತ್ತಿದರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರ ಹೇತುವು ತಮ್ಮ ಸತ್ತೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಭೀತಿಪಡಿಸುವದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ತುಸು ತಾರತಮ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲಿಯ ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿವಂತರಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಿಂದ ಈ ಒಡ ಜನರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಸಹಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದರಿಂದಲೂ, ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೂ ವಾದ ವಿವಾದರೂಪವಾಗಿ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗ ಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಜನರು ಸ್ವಸ್ವಪಕ್ಷಾವಲಂಬನಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಸಾಧಾರಣವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ದ್ವೇಷ ...

ಸಾರಸ್ವತರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರ... ದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರಿದ್ದ... ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಯಾಕಂದರೆ:— ಇಷ್ಟು ... ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪರರ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದರೆ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಹಿತ ಕಾರಣ, ಅಥವಾ ಅನಹಿತ ತಪ್ಪಾರಣ, ಇವುಗಳು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವದು ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಯಾವ ತರದ ಮೇಲಿಂದ, ಎಷ್ಟು ವರುಷಗಳ ವರೆಗ ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ, ... ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ಉತ್ಕಂಠಿತರಾಗದೇ ಇರಲಾರರು. ಹೀಗಿದ್ದು ಇಂಥ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯು ಇದುವರೆಗೆ ಹೊರಬಿದ್ದಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಈ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆ ಯಾವ ಹೇತುವಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಯಾರ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು? ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ವರೇಗೆ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯು ಕೇವಲ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಂಬದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಈಗಲಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸಿ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರದ ಬಾಧಕಾರ್ಥ ... ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುವದಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೇ ಇಂಥ ಲಾಭಕರವಾದ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಂಥ ಹೇಡಿತನವು ಬೇ... ಇರಲಾರದು. ಮತ್ತು ಇದು ಅಲ್ಲಿಯ ... ಸ್ಥಿತಿಗೆ ... ಇಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರದವರು ಕಾಲಕಳೆಯುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಇದನ್ನು ಕೊಡುವದರ ಹೇತುವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡಿ, ಬೇರೆಯವರೊಡನೆ ಯಾವ ತರದ ಕಪಟ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಂಬದನ್ನು ... ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೂ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವದು ... ಸೂರ ಸರಕಾರದ ...

COMMERCIAL NEWS.
ಪೇಟೆಯ ಧಾರಣೆ.

ವಿಗ್ರಧುಯೇಲಿ	ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	೪೦—೭೦
ಧುಯೇಲಿ	" "	೫೦—೯೦
ಪೇಟ ಅವಲ್	" "	೯೦—೧೦೦
ಅಡಿಕೆ ಬರ್ಡ (ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ)		೮೦—೫೫
ದಗಡಿ	" "	೧೦೦—೧೬೦
ಚಕಣಿ	" "	೮೫—೯೦
ಸಿರೋಣಕಾಫಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ (ರಾತ್ಸಳಿಗೆ)		೧೭
ಹತ್ತಿಜವಾರಿ (ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ)		೧೭೦—೧೭೫
ವಿರಾಯುತಿ	" "	೨೦೦—೨೦೫
ಕಾಳುಮೆಣಸು	" "	೨೦೫—೨೭೦
ಗಂಧ	" "	೧೦೦—೧೬೫
ಭಂಗಾರ.		
ನಂಬ್ರ ೧೦೦ ಘಟ್ಟೆ ತೊಲ ೧ಕ್ಕೆ		೨೫-೧೦-೦
ಶಗಡು	" "	೨೩-೧೪-೦
ನಂಬ್ರ ೯೭ರ ಘಟ್ಟೆ	"	೨೨-೧೪-೦
ಜವನ್ನು ೧ಕ್ಕೆ	" "	೧೪-೧೨-೦
... ೧೦ ತೊಲೆಗೆ		೧೦೬-೧೧-೦
ನಂಬ್ರ ಹಂಡ್ರೆಡ್ಬೇಟ ೧ಕ್ಕೆ		೫೫—೫೫
ರ್ತ್ರಾಳಿ	" "	೬೮—೬೯

Habyaka Subodha.
ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ.

TUESDAY 27 NOVEMBER; 1888.
ತಾರೀಕು ೨೭ನೇ ನವಂಬರ ೧೮೮೮.

ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಒಂದು ವಿಚಾರವು.

ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈಗ ೫ ವರುಷಗಳಿಂದ ಬಿಗಡಾಯಿಸುತ್ತ ಬಂದು, ಈಗೀಗ ಅತಿಶಯ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗತಕ್ಕ ೨ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳೇ ಕಾರಣವಾದವೆಂದು ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದ್ಯಾವದೆಂದರೆ:—"ಜಾತಿದ್ವೇಷ" ಈ ಜಾತಿ ದ್ವೇಷವು, ... ಜನರಿಗೂ ... ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಆಗಿ ... ಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ ... ಗಿ ನಾವು ಆಚೆ ತಾಳಿದ್ದೆ ...

... ಯು ಮೊದಲಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯು ಅದರ ನಿರಸನಾರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವದು ಅದರ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೂ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೂ ತಕ್ಕದ್ದೇ ಆಯಿತು. ಇದರಂತ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಇದೇ ತರದಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಾಗ ಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅವರವರ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಹತ್ತಿ, ಜನರೆಲ್ಲ ತಮಗ ತಾವೇ ಕಲುಷಿತಚಿತ್ತವುಳ್ಳವರಾದರು. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈಗ ಬಹಳ ಪ್ರಬಲಗೊಂಡು ಯಾವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ಭಯಂಕರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಕೂಡದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದೊಂದು ಕಂಡಬಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕ ಒಪ್ಪಿದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಪರಂತು ಮಾಡುವದೇನು? ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗವೇ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಮಗೆ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ತೋರುತ್ತದೇನಂದರೆ:—ಸಾರಸ್ವತ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ಭಾವದಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕು. ಹೀಗಾದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಪ್ಪಷ್ಟಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕಾಂತತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದೀತಾಗಿ ನಮಗ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರ ಅಂಚೆಯು.

ಒರುವ ಜನವರಿಯ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಮೈಸೂರ ಅಂಚೇ ಇಲಾಖೆಯು ಇಂಗ್ರಜ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾವು ಮೊದಲಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಆಕ್ಷೇಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರ ಮನಸಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿರಲಾರವು. ಆದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಸಪ್ಟಂಬರದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಸ್ಪಡುವದೆಂಬದಕ್ಕಾಗಿ, ಮದ್ರಾಸ್ ಪೋ. ಮಾ. ಜನರಲ್‌ರವರು ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರದವರಿಗೂ, ಅವರಿಗೂ ಕಲವು ತಕರಾರುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಕರಾರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಆ ವಾಯಿದೆಯು ತಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವು ಬಹಳ ಮಾಡಿ ಆ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸನ್ಯಸ್ತ್ರಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ ... ಗಿ ನಾವು ಆಚೆ ತಾಳಿದ್ದೆ ...

... ಥ ನಾ... ದ್ದಿನ ಮಾ... ವ್ಯಾಳೆ ಕ್ಯ ... ಇಂಥ ಜನರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಾ... ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರದವರು ... ಸಿ ಆ ಒಡ ಗುರಿಕಾರ ಜ... ದಿಂದಲಾದರೂ ಕಾಪಾಡ... ಸುತ್ತೇವೆ.

... ಬಿಟ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ... ಧಕ ಪಡಿಸಿದ್ದಾದರೆ ... ಯೋಗ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪೂ... ನರನ್ನು ಯಾವ ತರ... ಕಾಗಿ ನಾವು ಸೂಚಿ...

ಇಲ್ಲಿಯ ಶೆಫರ್ಡ ಕಂ... ನ್ನಿ" ಎಂಬ ಆಗ ಬೋಟಿ... ಯಲ್ಲಿಯೂ ಸುದ್ದಿ ... ಹೋಗಿರುವವನ್ನು ಕುರಿತ... ಯಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ... ಯಷ್ಟೇ? ಅದರ ಇನ್ನು ... ಟಿಯು ಏನಾಯಿತೆಂದು ... ಕಲ್ಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ತುಫಾನಿ... ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ... ರಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದು ... ಅಥವಾ ಮುಳುಗಿ ... ರುಷಗಳು ಸಹಡವಾಗಿ ... ದ್ದಾಗಂದರೆ: ಸಾಮಾನ... ದ್ದವಲ್ಲದೇ ಹಣಗಳು ... ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ... ದವಾ ಬಹು ದೂರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎತ್ತ ... ದ್ದರು, ಯಾವದಾದರೂ ... ರೂ ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದರ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಬೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೧೫೦ ಜನರು ಫಕ್ತ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಟೇ ... ಯಿದ್ದು, ಇಷ್ಟು ಕುಟುಂಬದವರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಳಾಡ ಹತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಂಪನಿಯವರು ಇದರ ಶೋಧಾರ್ಥ ಕೈಲಾಗುವ ಮಟಿಗೆ ಸಹಸ ಮಾಡಿದರು. ಇನ್ನೂ ಅದೇ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ತೋರುವದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವ... ಭಯಂಕರ ಸ್ಥಿತಿ...

... ವ್ಯವಹಾರ ... ದರ್ಶನ ತಕ್ಕದ್ದೂ, ಹಾಗೂ ಅತಕ್ಕ ಶೋಧಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡತಕ್ಕದ್ದು ಸಹ, ಸರಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಇಳಿಮನಸು ಮಾಡಿ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕೂತುಕೊಂಡ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಉಪಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಈಗಲಾದರೂ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಆ ಬೋಟ ಮುಳುಗಿತೇ! ಅಥವಾ ಪರದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಸೇರಿತೇ! ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪರಾಜಿರು ಇದನ್ನು ಹರಣ ಮಾಡಿದೇ! ಆ ಬೋಟಿಯ ಗತಿಯೇನಾಯಿತು! ಇದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಸರಕಾರದವರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ವೈಕರ್ನಾರ್ ಎಂಬ ಆಗಬೋಟಿಯು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹತ್ತಿರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಾದ ಕಛ್ಛ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಅವರ ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಕಛ್ಛದ ಮಹಾರಾಜರು, ಹೆಚ್ಚು ಮುತವಜ್ಜೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿರುವ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಆನಂದವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಮತ್ತು ಕಛ್ಛದ ಮಹಾರಾಜರು ಸದರಿ ಬೋಟಿಯ ಶೋಧಾರ್ಥವಾಗಿ ಅತಿಶಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರಂತೆ. ಸ್ವರಾಜರ ಕನಿಕರಕ್ಕೂ ಪರರಾಜರ ಕನಿಕರಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಈ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಹನಗುಂದಕ್ಕೆ ವರ್ಗವಾದ್ದ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕು ಮಾಮ್ಲೇದಾರರಾದ ರಾ. ಸಾ. ಗೋವಿಂದ ವೆಂಕಟೇಶದಾತಾರ ಇವರ ನಿರ್ಗಮನವನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕರು ವ್ಯಸನವುಳ್ಳವರಾಗಿ ದ್ದಾರೆಂತ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ರಾ. ಸಾ. ದಾತಾರರವರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಿದ್ದು ಸತ್ಯಸ್ವಭಾವದವರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಕರ್ಕಿಯೆಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಪಟ್ಟ ಮುತವಜ್ಜೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದರೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ರಾ. ಸಾ. ರವರು ಮಾಡಿದ ಈ ಕೃತ್ಯವು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು ಹ್ಯಾಗ ಜನರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರೋ, ಅದರಂತೆ ಇವರ ಮುಂದಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಪ್ರಯತ್ನಿಸ್ಯಾರಾ ... ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಈ ತರದ ಮಾಮ್ಲೇದಾರರೇ ಸಲಬಳಿಕೆಯಾದಾರ್ ... ಲೇ ಕ... ಟಿಕ್‌ನೇಮವನ್ನಿಟ್ಟ ಮಾಮ್ಲೇದಾರರು, ತಳ್ಳಿ ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗುವರೆಂಬದನ್ನು ಕುರಿತು ಇವರ ಮುಂದಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೇಕ್ಟರರು ಕುಮಟಾ ಹೊನ್ನಾವರ ಮುಂತಾಗ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ತ ಕಡೆಯ ರೈತ ಜನರು ಈ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಒಳೆ ನಾಶ ವಾದದ್ದರ ಸಲುವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಮಾಫಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸರ್ಜಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರ, ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕನಿಕರ ತಾಳಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸದೇ ಇರಲಾರರಾದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಇಂಥ ಕಷ್ಟಗಳಾದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ಯಾರಾಗಿ ಆಶಿಸುತ್ತೇವ.

ಈ ವರುಷದೊಳು ಅಲ್ಹಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಒರುವರೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಈ ವರುಷ ಈ ಸಭೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸ್ಯಾರಾಗಿ ಗುಡುಗುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಪರಂತು ಸರಕಾರದವರು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಇಡಿಸದೇ ಇರಲಾರರಾಗಿ ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ವೀಕಾರ.

ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ "ಮೈಸೂರ ಹೆರಲ್ಡ್" ಎಂಬದೊಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸಪ್ತಾಹಿಕ ಪತ್ರವು ಹೊರಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಜನರು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೋದುವದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಪಟ್ಟಾರೆಂತ ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ೨ನೇ ಅಂಕವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಬಂಧುವು ಚಿರಾಯುವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆವು.

ಗದಗ ತಾಲೂಕು ಹೊಂಬಳ ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ "ವೈದಿಕ ದರ್ಪಣ" ವೆಂಬದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸಪ್ತಾಹಿಕ ಪತ್ರವು ಹೊರಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ... ಕಡೆಗೆ ಬಂದದರ ಬಿಂತ ನಾವು ಸಂ...

... ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾ ... ತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಆ ಸಭೆಯ ಸೆಕ್ರಟರಿಗಳ ಪತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇವರ ನೈಕಿ ಇಬ್ಬರು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಗೃಹಸ್ಥರು ಕಬೂಲ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಆನಂದ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡ ಬೇಕಾದ್ದೇನಂದರೆ—ಇಬ್ಬರು ಸಾರಸ್ವತ ಗೃಹಸ್ಥರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗುವರಂತೆ! ಇದು ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಘಟಿಸುವ ಹೊಸತಾದ ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ಶುಭ ವರ್ತಮಾನವೆಂದು ನಾವು ಆನಂದ ಪಡುತ್ತೇವೆ.

SUMMARY OF NEWS.
ವರ್ತಮಾನಸಾರ.

ಅಮ್ಮೃಟ್ ನಗರದ ಸಮೀಪ ಮಾಲೆಗಾಂವ್ ಎಂಬ ಊರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮರಾಠೀ ಕರಾಬಾನು ಕೆಲವು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹೊರ ದೇಶದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಆಕ್ಷಣವೇ ಕೆಲವನ್ನು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈತನು ತನ್ನ ಮಿತ್ರ ಜನರ ಕಾಣುವದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಈತನ ಹೆಂಡತಿಯು ಮಲಗಿದ ಕೋಣೆಗೆ ಈತನ ತಾಯಿಯು ಹೋಗಿ ಸೊಸೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾನು ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಳು. ಹುಡುಗನು ರಾತ್ರಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಇವಳು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಸರಿ ಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಕರ್ಮವನ್ನೆಸಗಿ ಸುಖ ನಿದ್ರೆಗೈದನು. ಬೆಳಗಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ತಾಯಿಯು ಎದ್ದು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಮರುದಿವಸ ಹೆಂಡತಿಯು ಕೂಡಾ ನಿನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣದಪ್ಪೈಕಿ ೨ ರುಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡ ಹೇಳಲಾಗಿ ಅವಳು ಪೂರ್ವ ದಿನಸದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಕ್ಷಣವೇ ಮಾತೃ ಗಮನ ದೋಷಪಾತ್ರನಾದ ಕರಬಾನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಆತ್ಮ ಹತ್ಯನನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡನು. ಹಣದಾಸೆಗಾಗಿ ದುಷ್ಟ ಹೆಂಗಸರು ಬೇಕಾದಂಥ ಕಷ್ಟ ಕೃತ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಎಸಗುವರು.

ಈ ಮೊದಲು ತಲಚೇರಿಯ ಸಬ್‌ಜಡ್ಜರಾದ ವಿ ಕಂಪನ್ ಮೇನನ್ ಎಂಬವರಿಗೆ ೨ ವರುಷ ಸಜಾವೂ ೧೧ ಸಾವಿರ ರುಪಾಯಿಯ ದಂಡವೂ ಆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತಿಳಿಸಿಯೇ ಇದ್ದೇವಷ್ಟೇ? ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಕೊಯಿಮುತ್ತೂರ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಅತಿಶಯ ಹುಚ್ಚರಾಗಿರುವರಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೋಟಡಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಾಯಿಯಿಂದ ನಾಗಿಸುವದೂ, ಬಡಿಗೆಯಿಂದ ಕೆಡಹುವದೂ, ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ ಬೆರೆಸುವದೂ, ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹು ತನ್ಮಯರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರಂತೆ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಪಟ್ಟವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಾಗುವದು ವಿಹಿತವೇ!

CORRESPONDENCE.
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಸದರಿನ ಕೆಳಗಿನ ಮಜಕೂರು ಪತ್ರಕರ್ತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ, ಇರುತ್ತದೆಂತ ತಿಳಿಯಲಾಗದು.

ರಾ. ರಾ. ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ

ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರಕೊಳ್ಳುವ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಬು ದೊರದೀತೆಂದ ಆಶಾಪಾಶದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು, ತಮ್ಮ ಎದೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಭಾಗ ತಮ್ಮ ಅಧೀನವಾದದ್ದು.

ಕನ್ನಡಸುವಾರ್ತೆ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಕಳೆದ ೪ನೇ ಅಂಕದಲ್ಲಿ "ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಅದರ ಪ್ರಕೃತ ಸ್ಥಿತಿಯೂ" ಎಂಬ ಮೇಲ ಮುದ್ರಿಕೆಯ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ನಿಬಂಧವು ಆ ಪತ್ರಿಕಾಕಾರರಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಾಚಕರೂ ಅದರ ಅಂತರಬಾಹ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಆನಂದಪಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಆ ನಿಬಂಧದ ಮಂಗಲಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟಿಗೆ "ಅಲ್ಲಿಯ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ನಿಃಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ." ಹೀಗೆ ಸುವಾಚ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತತ್ವದಿಂದ ಬರೆದ್ದೋ? ಹೋ! ಸಂಶಯವ್ಯಾಕೆ? ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತತ್ವದಿಂದಲೇ ಆ ನಿಬಂಧ ಹೋಬಿದ್ದದೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅಪೂರ್ಣಯಾದ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತತ್ವವೆಂದು ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಮತಿಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆಯುಂಟಾಗಿ, ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮೆಡೆ ಆದರದಿಂದ ಅರ್ಪಿ... ನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕುಂ... ಟ್ಟ ಪ್ರಕ... ಸಾಕೆಂದು ನನ್ನ ಪ...

SUBSCRIPTION RATES.
Yearly in advance if paid within } Rs. A. P.
One month 2-8-0
In Arrears 3-8-0
* For six months 1-8-0
* For three months 0-13-0
* Single Copy 0-1-6
* Strictly in advance
No Postage will be charged on Subscribers

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧದ ಚಂದಾಯ ವಿವರ
ವರುಷ ೧ ಕ್ಕೆ ಮುಂಗಡ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ೨-೮-೦
ಹಣ ಮುಟ್ಟಿಸದವರಿಗೆ ೩-೮-೦
ಸದರಿ ಹಿಂದಿನದ ೨-೮-೦
ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಡ ೧-೮-೦
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೧ ಕ್ಕೆ ೦-೧-೬
ಇದರವಿನಹ ಅಂಚೇ ಹೆಚ್ಚ ಚಂದಾದಾರರ ಮೇಲೆ ಬೀಳಕೂಡದು.

ಹವ್ಯಕಸುಬೋಧ

ಮತ್ತು
ಕಾರವಾರ ಚಂದ್ರಿಕೆ.

ADVERTISEMENT RATES.
Rs. A. P.
For the first time per line 0-2-0
For the second and subsequent insertions 0-1-0
For advertisements translated for the first time only per line 0-3-0
(Contracts entered into for long periods on advantageous.)

ನೋಟೀಸು ಜಾಹೀರಾತು ವಗೈರೆ.
ಮೊದಲನೇ ಸರ್ತಿ ೧ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ೦-೨-೦
ಎರಡನೇ ಸರ್ತಿ ಪ್ರತಿ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ೦-೧-೦
ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವದಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ೦-೩-೦
ಬಹಳ ನೋಟೀಸು ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದರೆ, ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

HAVYAKA SUBODH

AND

Karwar Chandrike.

ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

VOL. III NO. XXIII. BOMBAY 27, MARCH 1888. ಮುಂಬಯಿ, ಮಂಗಳವಾರ ತಾರೀಕು ೨೭ ನೇ ಮಾರ್ಚ ೧೮೮೮. ವರ್ಷ ೩. ಅಂಕೆ ೨೩

ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥ ಸಹಿತವಾದ

ಮನುಸ್ಮೃತಿಯು

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ "ಮನುಸ್ಮೃತಿ" ಎಂಬ ಮಾನವ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು, ಕುಲ್ಲೂಕಭಟ್ಟ ವಿರಚಿತ ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಆಧಾರದಿಂದಲೂ, ಇತರೇ ಭಾಷೆಯ ಭಾಷಾಂತರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೂ, ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೇ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ, ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೂ ಸುಬೋಧವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥವುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ ಛಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಆಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಬಹು ಸುರಸವಾಗಿ ನಿವೇಚನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನನುಸರಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು "ಹಿಂದೂಲಾ" ಎಂಬ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದದರಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ವಕೀಲರಿಗೂ, ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರಿಗೂ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೂ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೂ, ವೈದಿಕರಿಗೆ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಏತದ್ದೇಶೀಯ ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಬಂಗಾಲಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲಗು, ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವಲ್ಲದೇ, ಯುರೋಪ ಖಂಡದಲ್ಲಿರುವ ಇಂಗ್ಲೀಷ, ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರೆಂಚ್ ಮುಂತಾದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದು ದುರಾದೃಷ್ಟವುಳ್ಳ ಈ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಾಷಾಂತರವಾಗದೇ ಇರುವದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಃಖದಾಯಕವಾದ ಸಂಗತಿ ನೋಡಿರಿ!

ನಾವು ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಗಳೆಂತ ಅದರ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ; ಹೊರ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಂಬದು ಮಾತ್ರ, ನಮಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಾ ಪರಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನೆಂಥ ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಈ ಮಾನವ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕೆಂಬದಕ್ಕಾಗಿ, ನಾವು ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರು ನಮ್ಮ ಉದಾರಾಶ್ರಯವನ್ನಿತ್ತರೆ, ಮುಂದೆ "ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ" ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ತಾಳಿರುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳದೊಳಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಯಾರಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವದರಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಹು ಉತ್ತಮ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಸುಂದರವಾದ ಮೋಟಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಛಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಬಹುಜನ ... ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಅಂದರೆ, ಪುಸ್ತಕ ತಯಾರಾದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಯ ... ರೂಪಾಯಿ ಕ್ರಯ ... ಮತ್ತು ... ಮುಂಗಡ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ, ಅಂಥವರಿಗೆ ... ರೂಪಾಯಿ ... ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ... ವಳಿಗೆ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಹಿ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ... ರೂಪಾಯಿ ... ತ್ತೇವೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಟಪಾಲ್ ಹಾಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ... ಅಣೆ ಬಿದ್ದೀತು.

ಮುಂಗಡ ಚಂದಾದಾರರಾಗತಕ್ಕವರು, ... ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ... "ಹವ್ಯಕಸುಬೋಧ ಆಫೀಸ ಬಿಜಂಡ" ... ಮುಂಬಯಿ "ಹವ್ಯಕಸುಬೋಧ" ... ಇಲ್ಲವೇ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಮ್ಮ ಏಜಂಟರ ... ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ನೇರಾ ಹಣ ಕಳಿಸಲಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಮುಂಬಯಿ ಹವ್ಯಕಸುಬೋಧ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ... ಇವರಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲಾ. ಅವರಿಗೆ ... ಯಂತೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಲಾರದು.

ಮಂಜಯ್ಯ ಉಡುಪಾ, ಸೊವ್ವಕಾರ ನಗರ
ಪೋಸ್ಟ ... ಲೇ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯಾ ಸೊ॥ ಸಾಗರ
ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ.

DARLINGTON'S PAIN-CURER.

ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ಟನ್ಸ್ ಸರ್ವಶೂಲನಿವಾರಕ ತೈಲ.

ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತೈಲವು. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ್ಯೂ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳೂ ಇದನ್ನಚ್ಚ ಬಹುದು. ... ನೋವು, ಕುತ್ತಿಗೆನೋವು, ಕಂಠಶೂಲಿ, ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ... ಉಳುಕು, ಹೊಟ್ಟೇ ನೋವು, ವಾಯು ನೋವು, ಪಕ್ಕಶೂಲಿ, ತೊಡೇ ನೋವು, ಕೀಲು ಕೀಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಶೋಫೆ, ಪಳೇರಣ, ಮೂಲರೋಗ, ... ಮೈಮೇಲೆ ಬೊಬ್ಬೆಗಳು ... ದಿನಗಳೊಳ್ಳಾ ಗುಣವಾಗುವವು. ಒಳ್ಳೇ ವೈದ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಗುಣವಾಗದ ಒನೆ;

ಬಗೆ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಉಜ್ಜಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪೂರಾ ಗುಣವಾಗಿ ಇವೆ. ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕ್ರಮ—ನೋವಿನ ಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಬಿಸಿಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರಾವರ್ತಿ ಹಾಕಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಹಳೇ ನೋವುಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಬೇಗ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥವುಗಳಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹಾಕಿದರೆ ಗುಣವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನೋವು ಕಠಿಣವಾದದ್ದಾಗಿಯೂ, ದೀರ್ಘವಾದದ್ದಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆ, ಈ ತೈಲವನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ವರೆಗೂ ಬಿಡದೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಕ್ರಯ: ೧ ಸೀಸಾಯಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ. ಪೋಸ್ಟ ರವಾನಿಸುವದಕ್ಕೆ ೮ ಆಣೆ. ದೊಡ್ಡ ಸೀಸಾಯಿ ... ಪೋಸ್ಟ ರವಾನಿಸುವದಕ್ಕೆ ೮ ಆಣೆ.

ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ಟನ್ ಅಂಡ್ ಕೋ. ೪೯ ಧರ್ಮತೋಲಾ ಸ್ಟ್ರೀಟ್, ಕಲಕತ್ತಾ.

WEST END WATCH COMPANY.

ವೆಸ್ಟ್ ಎಂಡ್ ವಾಚ್ ಕಂಪನಿಯವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದು.

ಮುದ್ದಾಂ ಲಕ್ಷಕೊಡಿರಿ!

ನಿಕ್ಕಲಸಿಲ್ವರ (ಬೆಳ್ಳಿ) ದಿಂದ ಬಗೆಬಗೆಯ ವಾಚುಗಳು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ತಯಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸಿವಿಲ್ (೧೮ನೇ ಪರಿಮಾಣ) ಕೆಂಪೈನ (೧೮ನೇ ಪರಿಮಾಣ) ಜಿಮರ್ (೨೦ನೇ ಪರಿಮಾಣ) ಓಪನ್‌ಫೇಸ್, ಹಂಟಿಂಗ್, ಹಾಫ್ ಹಂಟಿಂಗ್ ವಗೈರೆ.

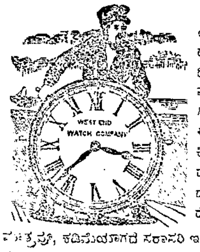

ಈ ವಾಚುಗಳಿಗೆ ಕಾಂಟಾ (ಮುಳ್ಳು) ತಿರುಗಿಸುವ ಬಗೆಯಿಂದ ಅತಿ ಸುಲಭವಾದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಘಡಿಯಾರದ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಇತರ ಘಡಿಯಾರಗಳ ಹಾಗೆ ತೆರೆಯತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಮುಳ್ಳುಗಳು ಕೀಲಿಯ ಮೂಲಕ ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲಿನ ಘಡಿಯಾರಗಳಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಈಗಿನ ಘಡಿಯಾರದ ಒಳಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೇ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಚಕ್ರಗಳ ರಂಧ್ರದೊಳಗೆ ಅ... ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಕಿರುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಘಡಿಯಾರದ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಗಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದೇ ತರವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದಕಾರಣ ವೇಳೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರವೂ, ಕಡಿಮೆಯಾಗದೆ ಸರಾಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ... ಘಡಿಯಾರಗಳನ್ನು ... ಕಳಿಸುವ ಮೊದಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಘಡಿಯಾರದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಹಿಂದಿನ ... ಕಂಪನಿಯ ಘಡಿಯಾರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ನಾವು ... ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ... ಘಡಿಯಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವತರದ ... ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದೇವೋ, ಆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ... ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಂಥಾ ಎಷ್ಟು ಘಡಿಯಾರದ ಕಂಪನಿಗಳಿರುತ್ತಾವೋ, ಆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಘಡಿಯಾರಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿಯೊಳಗಿನ ... ಕಂಪನಿಯಿಂದ ... ಘಡಿಯಾರಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ... ಪೋಸ್ಟೇಜ ಮತ್ತು ಕಮಿಶನ ಬಿಡಿಸಿ ... ಕಳಿಸಲಾರೆವು.

ನಮ್ಮ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ ಸ್ಕ್ರೂಲ್ (ಸಣ್ಣ) ... ಘಡಿಯಾರ.

	ರೂ. ಆ. ಪೈ.	
ಓಪನ್‌ಫೇಸ್	೧೭-೮-೦	ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹ ... ಉಪಯೋಗವಿರುವಂಥಾದ್ದು.
ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೭-೮-೦	
ಹಾಫ್ ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೮-೮-೦	

ಕೆಂಪೈನ್ ವಾಚ (ಮಧ್ಯಮ) ... ಘಡಿಯಾರ.

ಓಪನ್‌ಫೇಸ್	೧೭-೮-೦	ಈ ಘಡಿಯಾರಗಳು ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ... ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ... ಘಡಿಯಾರಗಳು ಎರಡನೆ, ... ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಕ್ಕಿಂತ ... ಗಳು ... ತ್ತವೆ.
ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೭-೮-೦	
ಹಾಫ್ ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೮-೮-೦	

ಹಾಯೋನಿಯರ್ ... ವಳಕೇರಿಯದು.

ಓಪನ್ ಫೇಸ ೧೭-...

ನಮ್ಮ ಘಡಿಯಾರವು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ... ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಘಡಿಯಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ... ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿ...

The West E...

ಪ್ರಕಟಪತ್ರ.

ಟಿವಕೋಣ ಓಂವರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೊಂದು ... ಯಂತ್ರ (...)ವುಂಟು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಿಂಡಿಯು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೌಲ್ಯವು ಮುಂಬಯಿ ತೂಕದ ... ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ... ದು. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬಗೇ ಹದಿನೈದು ... ಗಳಕಿಂತಲೂ, ಅಧಿಕ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ... ವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವೆವು. ... ಬೇಕಾದವರು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವೇ ಕಳಿಸುವ ಬಹುದು. ... ವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನೋಡಲು; ಅದರ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ನಿಶ್ಚಯವಾಗದೇ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಗೋವಿಂದ ಟಿವಕೋಣ.

ಜಾಹೀರಾತು.

ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಔಷಧ ...

... ಕಾರಾವಿಲಾಸನಿ ... ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕರ ... ಇಲ್ಲಿಯ ನಮ್ಮ ... ರೂಪಾಯಿ ...

ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳು ... ಹಿತಕರವಾಗಿಯೂ ...

SUBSCRIPTION RATES

	Rs. A. P.
Yearly in advance if paid within One month	2 8 0
In Arrears	3 8 0
* For six months	1 8 0
* For three months	0 13 0
* Single Copy	0 1 0

* Strictly in advance

No Postage will be charged on Subscribers

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧದ ತೆರಬೇಕಾದ ವಿವರ

ವರುಷ ೧ ಕ್ಕೆ ಮುಂಗಡ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಹಣ ಮುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ	೨-೮-೦
ಸದರಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ	೩-೮-೦
ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಡ	೧-೮-೦
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೧ ಕ್ಕೆ	೦-೧-೦

ಇದರವಿನಾ ಅಂಚೇ ವೆಚ್ಚ ಚಂದಾದಾರರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ.

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ

ಮತ್ತು

ಕಾರವಾರ ಚಂದ್ರಿಕೆ

ADVERTISEMENT RATES.

	Rs. A. P.
For the first time per line	0 2 0
For the second and subsequent insertions	0 1 0
For advertisements translated for the first time only per line	0 2 0

(Contracts entered into for long periods on advantageous terms.)

ನೋಟೀಸು ಜಾಹೀರಾತು ವಗೈರೆ.

ಮೊದಲಿನ ಸರ್ತಿ ೧ ಪಂಕ್ತಿಗೆ	೦-೨-೦
ಎರಡನೇ ಸರ್ತಿ ಪ್ರತಿ ಪಂಕ್ತಿಗೆ	೦-೧-೦
ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವದಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಪಂಕ್ತಿಗೆ	೦-೨-೦

ಒಂದೇ ನೋಟೀಸು ಬಹಳ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕದಿದ್ದರೆ, ಸಮಕ್ಷ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗುವದು.

HAVYAKA SUBODH

AND

Karwar Chandrike.

ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

VOL. VI NO. XVIII. BOMBAY 27, MARCH 1888. ಮುಂಬಯಿ, ಮಂಗಳವಾರ ತಾರೀಕು ೨೭ ನೇ ಮಾರ್ಚ ೧೮೮೮. ವರ್ಷ ೬. ಅಂಕೆ ೧೮

ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥ ಸಹಿತವಾದ

ಮನುಸ್ಮೃತಿಯು

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ "ಮನುಸ್ಮೃತಿ" ಎಂಬ ಮಾನವ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು, ಕುಲ್ಲೂಕಭಟ್ಟ ವಿರಚಿತ ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಆಧಾರದಿಂದಲೂ, ಇತರೇ ಭಾಷೆಯ ಭಾಷಾಂತರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೂ, ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೇ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ, ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೂ ಸುಬೋಧವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥವುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ ಛಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಆಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಬಹು ಸುರಸವಾಗಿ ನಿವೇಚನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನನುಸರಿಸಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು "ಹಿಂದೂಲಾ" ಎಂಬ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದದರಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ವಕೀಲರಿಗೂ, ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರಿಗೂ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೂ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೂ, ವೈದಿಕರಿಗೆ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳದ್ದಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಏತದ್ದೇಶೀಯ ಮರಾಠಿ ಗುಜರಾತಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಬಂಗಾಲಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲಗು, ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವಲ್ಲದೇ, ಯುರೋಪ ಖಂಡದಲ್ಲಿರುವ ಇಂಗ್ಲೀಷ, ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರೆಂಚ ಮುಂತಾದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದು ದುರಾದೃಷ್ಟವುಳ್ಳ ಈ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಾಷಾಂತರವಾಗದೇ ಇರುವದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಃಖದಾಯಕವಾದ ಸಂಗತಿ ನೋಡಿರಿ!

ನಾವು ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಗಳೆಂಬ ಅದರ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ; ಹೊರ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಂಬದು ಮಾತ್ರ, ನಮಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಾ ಪರಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಸ್ಮೃತಿಗಳೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಈ ಮಾನವ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹೇತುವಿನಿಂದ, ನಾವು ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಉದಾರಾಶ್ರಯವನ್ನಿತ್ತರೆ ಮುಂದೆ "ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ" ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ತಾಳುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಎಪ್ರೀಲ ತಿಂಗಳದೊಳಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಯಾರಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವದರಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಹು ಉತ್ತಮ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಸುಂದರವಾದ ನೊಳೆ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಛಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಬಹುಜನ [illegible] ಉಪಯೋಗ, ಚಂದಾ [illegible] ಇದರ ಕ್ರಯವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅಂದರೆ, ಪುಸ್ತಕ ತಯಾರಾದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ, ೬ ರೂಪಾಯಿ ಕ್ರಯವನ್ನಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರೆಸಿನಿಂದ ಹೋಗುವಾಗ, ಯಾರು ಮುಂಗಡ ಹಣ ತುಂಬುತ್ತಾರೋ, ಅಂಥವರಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಹಾನಿ [illegible] ವರಿಗೆ ನಮಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಹಿ ಕೊಡುವವರಿಗೆ [illegible] ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ೬ ಆಣೆ ಬಿದ್ದೀತು.

ಮುಂಗಡ ಚಂದಾದಾರರಾಗತಕ್ಕವರು ತಾವು ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ "ಹವ್ಯಕಸುಬೋಧ ಆಫೀಸ ಏಜಂಟ" ರವರ ಕಡೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ರಸೀತಿ ಪಡೆದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮುಂಬಯಿ [illegible] ಮ್ಯಾನೇಜರರ ಕಡೆಗೆ ತಿಳಿಸಲಿ. ಇಲ್ಲವೇ ಈ [illegible] ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ನೇರ ಹಣ ಕಳುಹಿಸಲಿ. ಇಲ್ಲವೇ ಮುಂಬಯಿ ಹವ್ಯಕಸುಬೋಧ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಲಿ. ಇಷ್ಟು ದಿನದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವರ ಹೆಸರು [illegible]. ಅವರಿಗೆ [illegible] ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಲಾರದು.

ಮುಂಬಯಿ ಉಡುಪಾ ಸುಪ್ರಕಾರ ನಗರ

ಮೊಸಳೇ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಶಾ. ಸಾಗರ

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ.

DARLINGTON'S PAIN-CURER.

ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ಟನ್ಸ ಸರ್ವಶೂಲನಿವಾರಕ ತೈಲ.

ಈ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ತೈಲವು. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ್ಯೂ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳೂ ಇದನ್ನಚ್ಚಿ ಬಿಡುವದು. ಒನ್ನು ನೋವು, ಕಣ್ಣಿಶೂಲೆ, ಕಂಠಶೂಲೆ, ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಬೇ ಉಳುಕು, ಹೊಟ್ಟೇ ನೋವು, ವಾಯು ನೋವು, ಪಕ್ಕಶೂಲೆ, ತೊಡೇ ನೋವು, ಕೀಲು ಕೀಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ರೋಗ, ಹಳೇರಣ, ಮೂಲರೋಗ, ಪಡೆ, ಮೈನೋವು ಒಬ್ಬೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಗುಣವಾಗುವವು. ಒಳ್ಳೇ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಗುಣವಾಗದ ಒಗೆ ಶೂಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಉಜ್ಜುವ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪೂರಾ ಗುಣವಾಗಿ ಇದೆ. ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕ್ರಮ—ನೋವಿನ ಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರಾವರ್ತಿ ಹಾಕಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಹಳೇ ನೋವುಗಳಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇಗ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥವುಗಳಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹಾಕಿದರೆ ಗುಣವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನೋವು ಕಠಿಣವಾದದ್ದಾಗಿಯೂ, ದೀರ್ಘವಾದದ್ದಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆ, ಈ ತೈಲವನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ವರೆವಿಗೂ ಬಿಡದೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಕ್ರಯ: ೧ ಸೀಸೆಯಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ. ಪೆಟ್ಟಿ ರವಾನಿಸುವದಕ್ಕೆ ೮ ಆಣೆ. ರೆಡ್ಡಿ ಸೀಸೆಯ [illegible] ಪೆಟ್ಟಿ ರವಾನಿಸುವದಕ್ಕೆ ೮ ಆಣೆ.

ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ಟನ್ ಅಂಡ್ ಕೋ ೬೯ ಧರ್ಮತೊಲಾ ಸ್ಟ್ರೀಟ, ಕಲಕತ್ತಾ.

WEST END WATCH COMPANY.

ವೆಸ್ಟ ಎಂಡ್ ವಾಚ್ ಕಂಪನಿಯವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದು.

ಮುದ್ದಾಂ ಲಕ್ಷಕೊಡಿರಿ!

ನಿಕ್ಕಲಶಿಲ್ವರ (ಬೆಳ್ಳಿ) ದಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಯು ವಾಚಗಳು ಉತ್ತಮ ಎಂಜಿಯೇಕ ಯಂತ್ರದಿಂದ ತಯಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಓಪಿಲ (೧೬ನೇ ಪರಿಮಾಣ) ಕೆಂಪೈನ (೧೮ನೇ ಪರಿಮಾಣ) ಪಾಯೋನಿಯರ (೨೦ನೇ ಪರಿಮಾಣ) ಓಪನಫೇಸ, ಹಂಟಿಂಗ, ಹಾಫ ಹಂಟಿಂಗ ವಗೈರೆ.

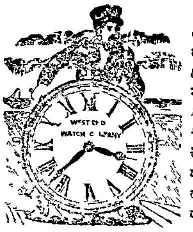

ಈ ವಾಚುಗಳಿಗೆ ಕಾಂಟೊ (ಮುಳ್ಳು) ತಿರುಗಿಸುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅತಿ ಸುಲಭವಾದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಘಡಿಯಾರದ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಇತರ ಘಡಿಯಾರಗಳ ಹಾಗೆ ತೆರೆಯುವತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಮುಳ್ಳುಗಳು ಕೀಲಿಯ ಯೋಗದಿಂದ ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲಿನ ಘಡಿಯಾರಗಳಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಈಗಿನ ಘಡಿಯಾರದ ಒಳಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೇ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಚಕ್ರದ ರಂಧ್ರದೊಳಗೆ ಸ್ಪ್ರಿಂಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಕಿರುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಘಡಿಯಾರದ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಗಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದೇ ತರವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಆದಕಾರಣ ವೇಳೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರವೂ, ಕಡಿಮೆಯಾಗದೆ ಸರಾಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾರಖಾನೆಯೊಳಗಿಂದ ಘಡಿಯಾರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಮೊದಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಘಡಿಯಾರದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ಘಡಿಯಾರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ ಹೀಗೆ ನಾವು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇವಲ್ಲಾ—ಮೊದಲು ಘಡಿಯಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವತರದ ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತೇವೋ, ಆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಮತ್ತು ಶ್ರಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ದೇಶ ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಘಡಿಯಾರ ಕಂಪನಿಗಳಿರುತ್ತಾವೋ, ಆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಘಡಿಯಾರಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿಯೊಳಗಿನ ಹಾರನಬಿ ರೋಡ ಮನೆ ನಂಬ್ರ ೪೦ನೇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಕಂಪನಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಘಡಿಯಾರಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ ಎಲ್ಲ ವೀಪಿಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದರೂ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಮತ್ತು ಕಮಿಶನ ಖರ್ಚಿನ ಹೊರ್ತು ಕಳುಹಿಸಲಾರೆವು.

ನಮ್ಮ ಸಿಲ್ವರ ಸ್ಮಾಲ (ಸಣ್ಣ)	ರೂ. ಆ. ಪೈ.	
ಓಪನಫೇಸ	೧೦-೮-೦	
ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೨-೮-೦	
ಹಾಫ ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೩-೮-೦	

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಘಡಿಯಾರ. ಗೃಹಸ್ಥ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಿರುವಂಥಾದ್ದು.

ಕೆಂಪೈನ ವಾಚ (ಮಧ್ಯಮ)		
ಓಪನಫೇಸ	೧೨-೮-೦	
ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೭-೮-೦	
ಹಾಫ ಹಂಟಿಂಗ ಕೇಸ	೧೮-೮-೦	

ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಿಕಲ ಘಡಿಯಾರ. ಈ ಘಡಿಯಾರಗಳು ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ [illegible] ಘಡಿಯಾರಗಳು ಎರಡನೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಕ್ಕಿಂತ ಇವುಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪಾಯೋನಿಯರ		
ಓಪನ ಫೇಸ	೧೭-[illegible]	

ಕೈಚೀಲದೊಳಗಿಡುವದು.

ನಮ್ಮ ಘಡಿಯಾರವು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ [illegible] ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಘಡಿಯಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನಮೂದ [illegible]

The West End [illegible]

ಪ್ರಕಟಪತ್ರ

ಬೆಂಗಳೂರ ಓಂದರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ಒಂದು ಎಣ್ಣೆಯ ಯಂತ್ರ (ಆಯಿಲ್‌ಮಿಲ) ಪ್ರಂಟು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಿಂಡಿಯು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಅದರ ಮೌಲ್ಯವು ಮುಂಬಯಿ ತೂಕದ ಮೂವತ್ತು ಮಣಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಬೀಳುವದು. ವ್ಯಾಪಾರದವರು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಹದಿನೈದು ಟನ್ನಗಳಿಕಿಂತಲೂ, ಅಧಿಕ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವೆವು. ಬೇಕಾದವರು ಚೀಟಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವೇ ಕಳುಹಿಸ ಬಹುದು. ಅನುಭವವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನೋಡಲು, ಅದರ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ನಿಶ್ಚಯವಾಗದೇ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಜೋಷಣ ಚಿಕಳೂಣ.

ಜಾಹೀರಾತು.

ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಒಂದ ಒಳ್ಳೇ ಹಿತಕರವ ಔಷಧ

ಪೌಷ್ಟಿಕ ಮಾತ್ರೆ ಉತ್ತಮ ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕರ ಗುಳಿಗೆಗಳು [illegible] ರೂಪಾಯಿ ೨-೮-೦

ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಶಕ್ತಿಸಾಧನೆಗೆ ಹಿತಕರವಾಗಿಯೂ ಪೌಷ್ಟಿಕ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ [illegible] [illegible] ಸಾಕಾಗುವವು [illegible] ಶೋಧನೆಗೂ [illegible] ಶರೀರಕ್ಕೆ [illegible]

[illegible]

ಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳಗಳು.

[illegible]

HAVYAKA SUBODHA.

ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ.

TUESDAY 27, MARCH, 1888.

ತಾರೀಖು ೨೭ನೇ ಮಾರ್ಚ ೧೮೮೮.

The hitherto sensational case of illegal and wrongful arrest of Muljee Dayal, a respectable Bhatia merchant of Bombay by Bhoo Jeewajee a Police sepoy has become more sensational on account of what the High Court has done in the matter. The Court consisting of Mr. Justice Birdwood and Mr. Justice Parsons has reversed the conviction and sentence passed by the Magistrate, and has ordered the accused to be set at liberty. In fact the High Court Judges have acquitted him of the charge laid against him under section 342 of the Indian Penal Code. This section is wide enough to include every one, no matter whether he is a public officer or what, and the Magistrate had found that Bhoo Jeewajee although a Police officer himself, arresting Muljee Dayal either on suspicion or for assault against him, and then letting him discharged at the orders of his superior officers, after a confinement of four hours, was guilty under that section. The High Court has held that the accused, although as has been proved in the case had made an arrest not strictly justifiable by law, still was protected under sections 79 and 99 of the Indian Penal Code. The sections give prominence to *good faith* and protect the acts of public officers even though they be legally wrong. It is under these sections that the accused was [illegible] on Thursday last, and acquitted [illegible] from the questions that all his acts [illegible] Muljee Dayal down [illegible] release [illegible] four hours were held to be acts in good faith. Even the great stupidity and ignorance which he manifested in those acts were, it has been held, protected by these sections. We do not think the public will concur in this extreme view taken by the High Court. It is true that though the prosecution was successful in the lower Court it was not strong enough on all grounds. There was no [illegible] or vindictiveness on the part of the accused proved, and it may have appeared to many that the rigorous imprisonment of four months was a heavy sentence on this [illegible] misguided and overzealous police sepoy. However we are afraid that [illegible] High Court will [illegible] on the other hand a non-[illegible] effect, unless and until [illegible] unsatisfactory features in [illegible] stem of Bombay which [illegible] have brought [illegible] It may go [illegible] ilar to those [illegible] ase, wherever [illegible] ted in future [illegible] f the Police [illegible] edy for civil [illegible] edy against [illegible] ust ible, and [illegible] our of official [illegible] without any [illegible] be a matter [illegible] gled persons [illegible] understand [illegible] nof in the [illegible] we do [illegible] no if the matters remain where they are at present will tend to sanction the doings of the Policeman, while the really aggrieved Muljee Dayal shall have to remain without any remedy. He, a perfectly respectable man had to pass through the streets of Bombay with hands tied in the custody of a sepoy, and then to go from one Police station to another to have his case reported at the mouth of the Sepoy and all this for the mistaken belief of that sepoy that Muljee had stolen property in his possession. This was no little ignomy through which he had to pass, and there must be paid some consideration to that too. If the sepoy committed no offence in arresting him we submit, that his superior officer did commit another kind of offence in discharging him without framing any charge against him and not reporting his case to the Commissioner or submitting it to the magistrate. Of course, the High Court could express no opinion as to the legality of this discharge, because it does not affect the legality of the arrest made by the accused, but we say that if Muljee Dayal has no remedy except by way of civil damages against the sepoy, in the interest of public justice, the offence of the superior officer should be inquired into departmentally, because it is on that point that the whole case as it affects the public interests takes its turn. It is a matter of great seriousness that a series of occurrences so important in their bearing upon personal liberty as these should pass unrecorded and unreported to the higher Police authorities. The acts of Bhoo Jeewajee have been justified by the High Court but this justification is matter totally insignificant in contrast with the principal issues that have naturally arisen out of this case. Whether even such occurrences as arrests as that of Muljee Dayal are to pass unrecorded and unreported; and whether there is to be no real remedy against them, and whether there is not some possibility of bringing these as police inquiries under the mofussil are brought under law. These issues require to be settled immediately and we hope the present case may lead to do it.

It is a matter of deep regret that our University should always be found to pursue its crooked path and never to listen to any enlightened change. The Honorable Mr. Justice Nanabhai Haridas seems to have taken a deep interest in the University affairs, as will be remembered by the agitation that he has set up to institute an enquiry into our examination system. Now we find him coming forward with a handsome offer of endowment to the University to be called the "Haridas Prize" under certain conditions, but the Syndicate has declined to accept the offer. No doubt, as the donor of this prize he is desirous of offering it at certain conditions, which are not in themselves in any way unreasonable, but the Syndicate has curtly replied that it cannot recommend the Senate to accept the endowment on the terms proposed. If from year to year the Chancellor and the Vice Chancellor have been appealing to the public generosity to help the University, we do not understand what this refusal means. Either it means that the Syndicate is indignant that any one should make conditions with it, or that it is so desired that [illegible] erything should be done to [illegible] ourage the further manufacture [illegible] lawyers in this Presidency [illegible] Justice Nanabhai has [illegible] ffer in relation to the [illegible] B. Examination. He offers [illegible] h Guzerathi candidate as [illegible] that examination with [illegible] aggregate number [illegible] such [illegible] the number of marks obtained by them on application. The present rule of furnishing marks to the candidates was forced to be introduced after a long and persistent agitation by the press and the Undergraduates' Association. The only suggestion that Mr. Justice Nanabhai Haridas has made is that for the benefit of intending competitors as well as for the information of the public feeling and interest in educational matters, all the answers of each year's prizeman be published in the next year's University calender. We for our part are unable to discern anything wrong or untenable in this suggestion, and we do not understand how it would affect the interests of the University. The reply of the Syndicate does not assign any reason for declining to accept the offer, and hence from what we know of the past relating to our University, we are constrained to think that it has rather declined to accept the offer because it is very fond to be averse to any suggestion from outside or it does not want any more lawyers as the result of the past L. L. Bs. for many years distinctly prove. The Syndicate has rejected the offer but we hope to see some body move in the Senate and elucidate the reasons why it has been rejected and why should it not be accepted.

EDITORIAL.

ಸಕಲಶ್ರ ಜಾತಿ ನಿರ್ಣಯ [illegible]

[illegible]

[illegible]

(ಮುಂದೆ ಬರುವದು.)

[illegible]

[illegible]

ವಾಗಿತ್ತು. ಪರಂತು ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಭಾಸದರು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿದ್ದರು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಏನಾದರೂ, ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಹೊರಟ ಕೂಡಲೇ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ್ನ ಎಷ್ಟೋ ಸಭಾಸದರು, ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳ ಬಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿರುವದರಿಂದ, ಇಂಥಾ ಮಾತುಗಳು ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ತತ್ಕಾಲ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಸ್ಮೀಥ ಸಾಹೇಬರು ಮುತಸ್ತು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ:—ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಹತ್ತು ವರುಷದ ಜಮಾ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ನ ನ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಹದಿನೈದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಮ್ಮ ವಾಟದಲ್ಲಾಗಿ (ಶಿಲಕು) ಕಂಡು ಬರುವದು. ಇನ್ನು ಆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಗ್ರಹ (ಶಿಲಕು) ವನ್ನು ಮತ್ತು ದುಷ್ಕಾಲ ಬರಗೀಡಾದ ನೆವನದಿಂದ "ಫೆಮಿನ್ ಇನ್ಸ್ಯೂರನ್ಸ್ ಫಂಡಿಗೆ" ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಕಳೆಯಲು; ಆ ಬಂಧತ್ತು ಕೋಟಿಗಳ ನಷ್ಟವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುವದು. ಈಗ ನಾವು "ದುಷ್ಕಾಲ ಸಂಬಂಧವಾದ ಫಂಡನ್ನು ಸಹಾ ಕಳೆದರೆ" ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದವು. ಪರಂತು ಪಾಲಿಗೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ, ದುಷ್ಕಾಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದೀತು. ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜಮಾಖರ್ಚು ಬರದೆ ವಿದ್ದಲು, ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಭಯಂಕರ ದುಷ್ಕಾಲವು ಸಂಗತಿಸುವ ಸಂಭವವುಂಟು. ಯಾಕಂದರೆ:—ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳ ನೇಮದಿಂದ ಪ್ರತಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದುಷ್ಕಾಲವು ಬೀಳುವದೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆ ಸನ್ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಈ ಉದ್ದೇಶವಾದದರಿಂದ "ಫೆಮಿನ್ ಫಂಡ" ಸ್ಥಾಪಿಸಲು; ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದೀತು. ಇಂಥಾ ಫಂಡು ಇಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದಿನಂತೆ ಜನರನ್ನು ಸಾಯಗೊಡಲು, ನಾವು ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಬೂಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನೆಂದು ತರ್ಕಮಾಡೋಣ. ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದವರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನ ಸೀಮೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ದಂಡಿನವರ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಆದ ಹೊರದ ಖರ್ಚು ವಿಚ್ಛಿನ್ನವೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವದು. ಸೈನ್ಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲು ೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗ ಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ೨೦ ಕೋಟಿಯಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ತಗಲಿದವು.

ಈ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನಸರಕಾರದವರು "ಫ್ಯಾಮಿನ್‌ಫಂಡ" ನ್ನು ನಿಶ್ಚಯದಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದಂಥ ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನೂ ಉಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಂಥ ಅನ್ಯೋಪಾಯ ವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆರಡು ಉಪಾಯಗಳು ಶಿಷ್ಟಯುಪಾಯಗಳಿಗೆ ಉಪದ್ರವಕರವಾಗಿವೆ. ದುಷ್ಕಾಲ ಸಂಬಂಧದ ಫಂಡನ್ನು ಬದಲಿಯಾಗಿ ನೈವಾಗುವ ಹಣದಲ್ಲೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುವದರಿಂದ ಬರುವ ಸಂಕಟವನ್ನು ಮೇಲೆ ದರ್ಶಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ:—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಡವ ಜನರು ಉಪ್ಪು ತಿನ್ನದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬದುಕು ವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಈ ತೆರಿಗೆಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸಹಾ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ವಿಚಾರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸುವದು ಉಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಬಡಜನರಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಮನೋ ವೇದನೆಯು ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬರುವದು. ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಯೇ ಬಡಜನರ ಕೂಡಾ ಈ ಲಂಚಣೆಯು ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ರಾಜ್ಯ ಕಾರಭಾರವು ಕೆಲವು ಲಂಚಬಂದವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪರದೇಶದಿಂದ ಬರುವ ಮಿತ್ರದ ಮೇಲ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕ್ಕದೇ ಎಂದಿಗೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಿಷ್ಟದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಏನೇನೂ ಉಪದ್ರವವುಂಟಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಮೌಲ್ಯದ ಮೇಲಿಂದಲೇ ೧೦ಂಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಂತೆ ಕರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಈ ವರ್ಷಗೆ ಸರಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಲ್ಲದರೂ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟೊಂದು ಬಹಳ ಗುಟ್ಟುವದರೆಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಈ ಸುಂಕವನ್ನು ತೆಗೆದ ಕ್ಷಣವೇ ಮ್ಯಾಂಚೆಸ್ಟರ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಮುರಿದು ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಧೈರ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಶಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ದುಃಖವಾದೀತೆಂದು ತಿಳಿದು ನಡೆಯುವದು ನಮಗೆ ಸರ್ವಥಾ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾಕಂಧರೆ ನಾವು ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದೂ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಳುತ್ತೇವೆ. ಮ್ಯಾಂಚೆಸ್ಟರ ಹಿತಾಹಿತವನ್ನು ತಿಳಿದು ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯವಾಳುವದು ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಜನರಿಗೂ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯೂ ಅಧಿಕಾರವೂ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನವರಾದರೂ ಅವರೇ ತಾವೆಂದು ತಿಳಿದು ಯೋಗ್ಯಾಯೋಗ್ಯವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಡೆಯಬೇಕು.

ನಾನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನನಗೆ ಕಂಡುಬಂದದ್ದೇನಂದರೆ;—ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಬೇಸತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶವು ದರಿದ್ರವಿದ್ದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಲವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಸತ್ಯವದೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹವೆನ್ನುವದು ಏನೇನೂ ಇರುವದಿಲ್ಲವದರಿಂದ ದುಷ್ಕಾಳಾದಿ ಭಯಂಕರ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಶೋಧಕಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವದೇನಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬನ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನವು ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೀರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಉತ್ಪನ್ನವು ನಮ್ಮ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅತಿಶಯ ದರಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯ ದೇಶಗಳೆಂದೆನಿಸಿದ ಐರ್ಲಂಡ ಮತ್ತು ರಶಿಯಾ ದೇಶದ ಜನರ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಸಾತ್ಕೆಯದನೇ ಅಂಶೆಷ್ಟಿಂತಲೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಹಿಂದೂ ದೇಶವು ಎಷ್ಟು ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಇರುವದೆಂಬುವದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಆಲೋಚಿಸಲಿ.

(ಮುಗಿದ ಸಂಗತಿ.)

ಟೀಕ್ಸಿನ ಕಾಯದೆಯು ಇಲಾಖೆಯು ಮುಂಬಯಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ ಅನ್ಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವನಾದರೂ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಅದರ ಕುರಿತ ವೀಳಿ ಟೀಕ್ಸ ಕಲಕ್ಟರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಒಬ್ಬ ಶಿಪಾಯಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಕಾರಕೂನನೂ ಕೂಡಾ ವಸೂಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರಕೂನರು ನಡೆದ ಪಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳ ಜಿಲ್ಹಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವೆಂದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ—ಈ ಕಾರಕೂನರ ಹತ್ತಿರ "ಹೆಡ್ಡಿಯೇ ಜ್ಯೋತಿ, ತಾವು ಏನು ಇದ್ದ ಇಷ್ಟು ಗದರಿಸ ಇಟ್ಟೀರಿ" ಎಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ, ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಆದ ಆಕರಣಿಯೊಳಗಿನ ಹಣವನ್ನು ಅಪೀಲು ನಮೀಲು ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸಹಾ ಧಕ್ಕೆಬಡೆಂದು ಕೊಟ್ಟುಹೋಗಿ ಹಿಂಬಂದ ತಮ್ಮ ಮರಿಪ್ಪರ ಸಹಿ ನಿಶಾನಿಯನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಇತರೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಬಿತರ ಹಿತಾಹಿತವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಾರದೆ, ಹಾಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವುಂಟು ಯಾರಿಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನೇನೂ ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಪಾಟೀಲ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಕೂತಲ್ಲೇ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಇಂಬಂಧವನಿಗೆ ಇಷ್ಟೆನ್ನುವ ಅಂತ ಆಕರಣಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಅದು ದ್ರವ್ಯವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮರಣಕಾಲದ ಭಾವಿಸಾಕೇಕು. ಅದರೊಳಗೆ ತಪ್ಪ ಏನಾದರೂ ಚಿಕ್ಕ ಸತ್ಯಗಳ ಹೊರಾಡೆ ಇದ್ದ ವರ್ಷ ಉಳಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬರೀ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೇಳುವವರ್ಯಾರು? ಅಪೀಲು ಮಾಡಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಇದರ ನಡತೆಯಿಂದ ಸಾಹೇಬರ ಮರ್ಜಿ ಒಳ್ಳೇದಿದ್ದು ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆ ಹೋಗುವದಾದರೆ, ಪಾಪದವರಾಗಿನ್ನೇನು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಕಷ್ಟ. ಅದರ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಹೀಗೆ ಆಕರಣಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗೇನು ನಮ್ಮ ತ ಬೋಧವಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಂತರ ಮಾಡುವವರು ನೂರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಪರಂತು ಈ ತರಹದಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಅಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೋ ಅದರ ೧೦೦ ಪಟ್ಟು ಅಸ್ಥೆಯು ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತದೆಂದರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂತ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಅಹ್ಮದಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಟೀಕ್ಸು ಕೊಡುವ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನೇ ಮಂಜೂರುಮಾಡಿದನೆಂಬ ಸಬಬಿನಿಂದ ಜಪ್ತಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಇವನು ತನಗೆ ಟೀಕ್ಸಿನ ನೋಟೀಸು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಇಷ್ಟು ಇಲ್ಲ ಎಂತ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಲೇ, ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಆತನ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿ ಆ ಪಡೆಯುವ ಮನುಷ್ಯನೆಯು ಮೇಲಿಂದ, ಈಗ ಆಕರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಕಾರಣ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ಮೇಲೆ ಆತನ ಜವಾಬು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಆಗಲೂ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದನು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆರೋಪ ತಂದು ಮುನಃ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಿಕ್ಕುವರು. ಯಾರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಶಾಸನವಾಗಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆಕರಣೆಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೇನು ಸರಕಾರದವರಿಂದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ; ಇವರಿಗೂ ಸರಕಾರದ ಸಂಬಂಧ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಿದರೇ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ನಷ್ಟ! ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಲಾಭವಾದರೆ ತನ್ನ ನಿಭಾವನ ಮುರಿಸಬಿದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚುವದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಈ ಉಭಯತರ ಸಂಬಂಧದೊಳಗೆ "ತಂಡೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವನವಾಸ" ವೆಂಬಂತೆ ಬಡಪ್ರಜೆಗಳ ಗೋಳು? ಕೇಳುವವರೊಂದು ಬೇಕೋ!

ಮಿ. ಜಮಶೇಟಜಿ ನಸರವಾನಜಿ, ಪೇಟೀಟ್, ಇವರ ಅಕಸ್ಮಿಕ ಮೃತ್ಯು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಿರಣಿಯ ಒಡೆಯರಾದ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾದ ಮಿ. ನಸರವಾನಜಿ ಮಾಣಿಕಜೀ ಪೇಟೀಟ ಇವರ ಏಕಪುತ್ರ ವಿನಯಶಾಲಿ ಹಾಗೂ. ೩೦ ವರುಷ ಪ್ರಾಯದ ಜಮಶೇಟಜೀ ಎನ್ನುವರು ಜ್ವರದಿಂದ ಕಳೆದ ಶೀವಾರದ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ನಿರ್ವಾಣ ಹೊಂದಿದರು. ಇವರು, ಅನರೇಬಲ್ ಸರ್ ದಿನಶಾ ಮಾಣಿಕಜೀ ಪೇಟೀಟ ಇವರ ಅಳಿಯ ಮತ್ತು ತಮ್ಮನ ಮಗನಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಇಂಗ್ರಜೀ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ, ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಫಿನ್‌ಸ್ಟನ್ ಕಾಲೇಜದೊಳಗೂ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಸಿದರು. ನಂತರ ಇವರು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಗಿರಣಿಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರಾಗಿರ ಬೇಕಾದದರಿಂದ ಅದೇ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ವಿದ್ಯಾ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ, ಇವುಗಳ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೇ ಬಡವರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಅಂತ್ಯ ಕಾಲದೊಳಗಿನ ಅಲ್ಪ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೂ, ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೂ, ಕೂಡಿ ಸುಮಾರು ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಬಡ ಜನರಾದ ಪಾರಸೀ ಜನರಿಗೆ ಉಳಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಬಹಳ ಮಾಡಿರಿದ್ದರು. ಇದರಂತೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಮಂಡಳಿಗಳೊಳಗೆ ಸಭಾಸದ ರಾಗೂ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಇದೇ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಖು ಏನೇ ದಿವಸ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯವರ ಸಂಗಡ ಪಾಂಡ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂಗಲೆಯನ್ನ ಕೇಳದು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಬಂಧ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ತಿರುಗಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅದರಿಂದಲೇ ಇವರ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು. ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ದಾಕ್ತರರಿಂದ ಔಷಧೋಪಚಾರ ನಡೆದರೂ, ಇವರಿಗೆ ಸಂತಾಪ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಕಾರಣ ನಡೆದು ವೃದ್ಧ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ದುಃಖ ವಿ ತಿ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಸ್ಮಶಾನಯಾತ್ರೆ ದಿವಸ ಎಷ್ಟೋ ಗಿರಣಿಗಳೂ, ಕಾರಖಾನೆಗಳೂ, ಹಾಗೂ, ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಂಗಡಿಗಳೂ ಕೂಡಾ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಪ್ರೇತ ವಿಧಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ೩ ದಿವಸ ಸಮಾರಂಭ. ೩೦೦ ಪಾರಸೀ ಜನರು ಕೂಡಿದ್ದರು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಜಾತಿಯ ತೈಗಾಗಿ ಪ್ರೇತದ ಸಂಗಡ ೧೦೦೦ ಜನರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ, ಇವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ೫೦,೦೦೦ ರೂ, ಮತ್ತು ಇವರ ತಂದೆಯವರು ೫೦,೦೦೦ ರೂ, ೧೨ ಸಾವಿರ ದಾನಧರ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದರೆ. ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟರ ಧನದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇಂಥವರಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲ.

ಇಂಥಾ ದುಃಖದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಪಾರಸೀ ಜನರು ತಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದು ಹಾಗೂ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಜನರ ಸುಖಾಸುಖದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಕೂಡಾ, ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ ಶಿಕ್ಷಣ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಾರಸೀ ಜನರನ್ನು ಹೊಗಳದಂತಿರುವದು ನಮ್ಮಿಂದಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇವರು ಮೃತರಾದ ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿವಸದ ವಿಧಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತನ ಮನೆಯವರೂ ಹಾಗೂ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರು ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮ ಕೃತ್ಯವು ಸ್ತುತ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಹಾಗೂ ಆ ಶಿಪಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕಾರಕವಾದದ್ದು. ಆ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಇವರ ತಂದೆಯವರು, ಮೃತನ ತಾಯಿಯು ಪ್ರತಿ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಧರ್ಮ ಕೊಟ್ಟರು. ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕ್ರಯದ ಬಾಳುವ ಮನೆಯನ್ನು ೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾಣಿಕೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೩ ಲಕ್ಷದ ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರು. ಮೃತನ ಮಾವ ಸರ್ ದಿನಶಾ ಇವರು ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ಪತ್ನಿಯವರು ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇವರ ತಂಗಿಯು ೧೦ ಸಾವಿರವನ್ನೂ, ತಮ್ಮನ ೩ ಸಾವಿರವನ್ನೂ ತಂಗಿಯ ಮಗಳು ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಅರ್ಪಣಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಇವರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಬೊಮ್ಮನ್‌ಜಿಯವರು ಮಾವನವರು ಕೂಡಿ ೪೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಮರಣ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದೂ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಧರ್ಮವು ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಜನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೂಡಿದ ಹಣದೊಳಗೆ ೩೦೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಾರಸೀ ಜಾತಿಯ ಬಡಜನರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮುಂತರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ಗೃಹಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡುವದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಯ ಸಿಕ್ಷಣಗೆ ಪಾರಸೀಪಂಚರ ಸ್ವಾಧೀನ ಇಟ್ಟು ಆದ

ಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇವಲ ೧೦ ದಿವಸ ಧರ್ಮ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂತಲೂ, ಇದಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನವರೊಳಗಿನ ಪಾರಸೀ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ವೃದ್ಧಶಾಲಾ ಸ್ಥಾಪಿಸ ಬೇಕೆಂತಲೂ, ಪಸ್ಸಾಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಇದೇ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇವರ ಬಂದಿರುವ ಬಡ ಜನರಿಗೆ, ಈ ಪ್ರ ... ಸಭೆಯ ಪೇಟದಲ್ಲಿ ... ಧರ್ಮ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ರಹಿ ... ಪಾಂಗ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಸೀ ಜನರೊಳಗೆ ಒಂದೆ ಬದ್ಧ ರುವರಿಗೆ ದವಾ ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ದವಾಖಾನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದರು.

ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಮಿ. ಜಮಶೇಟಜೀಯವರ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೬೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರಲ್ಲಾ! ಇದೇನು ಸಾಮಾನ್ಯ ತರದ ಔದಾರ್ಯತೆ ಎಂದು ಯಾರಿಂದಲೂ ಕಿರಿದುಗೊಳಿಸಗದು. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಪಾರಸೀ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಜನರ ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ಕಡೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಹಾಗೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಸದ್ವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಸಂಗತಿಗಳು ಕೂಡಾ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವರು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಂತಿದೆ.

ಪ್ರಿಯ ವಾಚಕರೇ! ಈ ಮೇಲಿನ ವಿಷಯವು ಎಷ್ಟು ಸ್ತುತ್ಯಾರ್ಹವಾದದ್ದು ನೋಡಿರಿ? ಈ ಪಾರಸೀ ಜನರು ತಮ್ಮ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದಾನಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಅವರು ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧೀ ಕೃತ್ಯಗಳಾದರೂ ತಮ್ಮವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂತ ಎಷ್ಟು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾರೆ? ಇವರ ಕತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜನರು ಯಾಕೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ? ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರಿಲ್ಲವೋ? ಬಹುಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಉಪಯೋಗವೇನು? ಎಲ್ಲವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವತ್ತಿಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಗಂಟನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಕೂತ್ರವಷ್ಟೇ ಲಿಖಾಯಿ, ನಮ್ಮ ಜಾತಿ. ಬಡ ಬನಿಯಾ ಜಾತಿಗಳೊಳಗೊಳಗೇ ಪರೋಪಕಾರಿಯಾಗಿ, ಯಾವದೊಂದು ಸ್ಥಿರವಾದ ಧರ್ಮ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಾ ನಡೆಸಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ, ಕಿರ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಫಂಡಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕ್ಷಣವೇಳು, ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಲೆಂದು "ಕುಂಚಿ ... ಯಿಂತಲ ಮಾಡಿಕೆಂಬಂತೆ ನನ್ನ ... ಬಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ತರಾತುರ ಮಾಡಿದಂತೆ" ನಮ್ಮವರು ಏನಾದರೂ ಸಾಹಸ ಮಾಡದೆ ಬಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು, ಕಂಡರಿಯಿಸದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಿಯ ಬಾಂಧವರ ಗುರು! ಮಾ ನರಾಧ್ಯರ ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ಮಿ. ನೌರೋಜಿಯವರ ಧರ್ಮ ಕೃತ್ಯಗಳು ಪರೋಪಕಾರ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಬರೋಡ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾಗ ಬಹಳ ಶೀತ ಜಾಡ್ಯಗಳಿಂದ ೩೭ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ... ಸರ್ಕಾರ ... ಬಿದ್ದವರು ಕೆಲವು ಸರಕಾರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಏನು ... ಶೀತ ... ಆದ ಜನರು. ಈ ಜನರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಅನುಸಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಂತ ಜನರ ಕೆಲ ಜಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯ, ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟರಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಫಂಡನ್ನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಕುತ್ತಿಗೆ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಬಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಡೆದ ಸುದ್ದಿಯ ಸೂಚನೆ ಸೂಚಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದೇ ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. "ತುಷ್ಟಿ ತುಷ್ಟಿಗೂ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಬರುವದರೊಳಗೇ ಸೂ ಆಧಾರ."

ಕಳೆದ ದಶಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮುಲಜೀ ಬೆಳಾಸ ಎಂಬವನು, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ, ಬಂದೆರತು ದಿವಸ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ ನಾವಿ ಬಗಲಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದು, ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾವೆ ಯೆಂಬಾಕೆ ಎಂಬ ಪೋಲೀಸನ ಶಿಪಾಯಿಯು ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆ ಮೇಲೆ ಹೋ. ಸುಪರಿ ಟೆಂಡರ ಕಡೆಗೆ ಕ್ಷಮೆ. ಅವರು ವಿಚಾರಿಸಿ ಆವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು.

ಯಿಯು ನಿರ್ದೋಷಿ ಇದ್ದಾನೆಂತ ಆವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಬದ್ಧರು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ದ್ದೇನಂದರೆ—ಈ ಶಿಪಾಯಿಯು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ... ಮಾಡಿದನು. ಇದರಲ್ಲಿ ... ಸಾಗೂ, ... ಪೋಲೀಸ ಶಿಪಾಯಿಗಳು ... ದಕ್ಷತೆ ದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬದ್ಧ ಸಾಹೇಬರ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಪಾಯಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಪಾಠ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈಗ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಾದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ತ್ವಾಗೂ ಶಿಪಾಯಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ನಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಾದರೂ, ಸಾಮಾನು ತಿನಿಸು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವವನು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಿಂಗಳ ಜೇಲುಖಾನೆ ಯಾರೋ ಮರಣಿಸು ವನನ್ನು ವ್ಯವಹಾರದ (ವಸತಿಯನ್ನು ಹೊರಬಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಮಯದ ವಾಡಿಕೆ) ದುಷ್ಟ್ರಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ದಾರಿಯ ಸ್ಥಳ ತೋರಿಸಿ ಕೆಲ ಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತೊಂದರೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಕಾಲ ಬರಲಿಕ್ಕೋ ಏನೋ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸಾಹೇಬರ ವಿಚಾರವು ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿದರೂ, ಅದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಲಾರೆವು.

BOMBAY.

ಮುಂಬಯಿ.

ಹವಾಮಾನ—ಕೆಲ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಹವಾ ... ಚಳಿ ... ಶ್ರಮಿಸ ... ಜನರು ... ನಮ್ಮ ಈ ದಿವಸ ಆಕಾಶ ... ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದೆ. ಗಾಳಿಯು ಸಂಚಾರವೂ ... ಗುರುವಾರ ದಿನ ... ಮಳೆ ... ಅರ್ಧಗಂಟೆ ... ಬೀಸಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ... ಬಿದ್ದು ಬಂದು ಆಕಳಲನ್ನು ಕೆಲವು ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿತು. ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೩೭೭ ಜನರ ಪ್ಲೇಗು ಮರಣ ಆಯಿತು.

ಮೊನ್ನೆ ಭಾನುವಾರ ರಾತ್ರಿ ... ನಾಟಕ ... ಎಂಬ ... ನಾಟಕವು ... ಗಿರಣಿ ಕೆಲವರ, ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿಯ ನಮ್ಮ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳ ಪೈಕಿ ಕೆಲವರು ಕೂಡಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ... ಸವಾದ ನಾಟಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ ಈ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದರು.

ಈ ನಾಟಕದ ... ಶ್ರೀ ಪ್ರ ... ನಾಟಕ ... ಧರ್ಮ ... ಇದ್ದಂತೆ ... ವಿಧವೆ ... ಕಂಡರಿಯ ... ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ... ಹಿಂದ ... ವಿದ್ಯಾ ... ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕಂ ... ಕೆಂತ ... ಇವರ ... ಮಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ನಾಟಕದ ... ಉಪದೇಶ ... ಉಪದೇಶ ... ಧನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ...

SUMMARY OF NEWS
ವರ್ತಮಾನಸಾರ

[illegible]

... on the other hand a ... effect unless and ... unsatisfactory ... system of Bombay ... [illegible]

... these section ... public will cone ... view taken by the H... It is true that though the ... tion ... was successful in t... Court it was not strong enough ... all grounds. There was no ... or vindictiveness on the part of ... accused proved, and it may h... appeared to many that the ... imprisonment of four months ... a heavy sentence on these appe... misguided and overzealous p... sepoy. However we are afraid ...

[illegible]

ಜಾಹೀರಾತು.

ಶಂಕರ ಗಯಿತೊಂಡ್ಕರ.

[illegible]

जाहिरात.

आमची बंदर चिपळूण येथें आइलमील (तेल काढण्याचें यंत्र) आहे. त्याची पेंड सदर ठिकाणीं दर रुपयास मण ३॥ प्रमाणें ज्यास पाहिजे त्यास रोख पैसे पाठविल्यास मिळेल. सदरील मण मुंबईच्या मणाप्रमाणें समजावे. कोणी १५ टनपेक्षा जास्त घेईल तर त्यास जास्त [illegible] करून दिला जाईल. सदर पेंड फार उत्कृष्ट असते, अनुभव घेऊन पाहिल्यावर खात्री होईल.

कृष्णदास टोपण (चिपळूण)

NOTICE.
ವೃತ್ತಾಂತ ಚಿಂತಾಮಣಿ

ಈ ಕನ್ನಡ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಮೈಸೂರ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರವು ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ

ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂಗಡ ರೂ. ೬—೮—೦

ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ. ೩—೮—೦

ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ. ೧—೬—೦

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೂ, ಜನಾನಾ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ, ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ಟರರಿಗೂ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂಗಡ ೩—೮—೦ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಸಹಿತ ... ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಮ್ಯಾನೇಜರ್
ವೃತ್ತಾಂತ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮೈಸೂರು

೧ ಋಗ್ವೇದ ಸಂಹಿತಾ.
೨ ಯಜುರ್ವೇದ ಸಂಹಿತಾ.
(ತೈತ್ತಿರೀಯ.)

ಈ ಮೇಲಿನ ೨ ತರದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ... ಸ್ವರ ಸಹಿತವಾಗಿ ... ಬಾಲಬೋಧ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದೊಳಗೆ ... ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಪತ್ರರೂಪವಾಗಿ ಛಾಪಿಸಿ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿ ... ಟಪ್ಪಾಲ ಹಾಸಿಲು ಸಹಿತ ... ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೂ, ಹಾಗೂ, ಮುಂಬಯಿ ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುವವು.

Tukarama Tatya
RampartRow Bombay

ಶ್ರೀಮನ ಮಹಾ ಭಾರತ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಟೀಕ

ಮುಂಗಡ ... ವರ್ಗಣಿದಾರರಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವವರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಪಾಲಿಗಳು ವ್ಹ್ಯಾಲ್ಯುಪೇಬಲ್ ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾದರೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬೇಕು.

... ಆಫೀಸ ಮುಂಬಯಿ
ದಿನಕರ ಮಹಾದೇವ ಭಾಗವತ,
ವೆಂಕಟನಾರಾಯಣ ಪೇಟೆ.

ಇವರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ತರದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ರಾಮವाडी मुंबई.

ಜನಾರ್ದನ ಮಹಾದೇವ ಗುರ್ಜರ.

(...)
ನಳಚರಿತ್ರ ನಾಟಕವು.

ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ ನಾಟಕವು ... [illegible]

ಹೊಸಬಾಳೇ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ,
ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಳವಳ್ಳಿ, ತಾಲೂಕ ಸಾಗರ
ಜಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ

ಜಾಹೀರಾತು.

ಕಾರ್ತಿ ... ನವ

[illegible]

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಂಜುನಾಥ
... ಕರ್ಕಿ — ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ

ಮುದ್ರಾಂಲಕ್ಷ ಕೊಡಿರಿ.

[illegible]

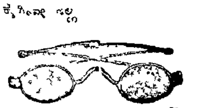

ಸುಧಾರಾಮ ವ ಧರ ಪಿಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ.
ಕಾಳ್ಬಾದೇವಿರೋಡ ಮನೆ ನಂ ೮೯.

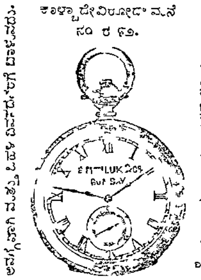

Dr WAMAN GOPALS
SARASAPARALA
ಡಾಕ್ಟರ ವಾಮನ್ ಗೋಪಾಲ
ಇವರ ಸಾರಸಾಪರಿಲಾ

ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ಶೀಸೆ ... ೦-೩-೦ ... ಪ್ರತ್ಯೇಕ ...

[illegible]

ಅತ್ಯಂತ ದಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ, ಕಾಮೋದ್ದೀಪಕ, ರಕ್ತವರ್ಧಕ, ಮಿಶ್ರಪಾಸ್ಸಳದ ಗುಳಿಗೆಗಳು.

[illegible] ... ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧೪ ... ೧ ಅಣೆ

COMMERCIAL NEWS.
ಪೇಟೆ ವೃತ್ತಾಂತ
ನಿನ್ನೆ ಸಾಯಂಕಾಲದ ದರ

ಯಾಕಿ.

ಚಿನ್ನ ...	ಮಣ	...	[illegible]
ಘೂಯಿ ...	„	„	[illegible]
ಉಣ್ಣೆ	„	„	[illegible]
ಅದಿಕೆ.			
ಧರಶಾ	„	„	[illegible]
[illegible]	„	„	[illegible]
ಅಪಿ	„	„	[illegible]
ಮೆಣಸು.			
ಮುಂಬಾರ	„	„	೫೧
[illegible]	„	,	[illegible]
[illegible]	„	„	[illegible]
[illegible]	„	„	[illegible]
[illegible]	„	„	[illegible]
ಕಾಫಿ	„	„	[illegible]
ಶುದ್ಧ ಬೆಳ್ಳಿ			
[illegible]	......	......	[illegible]
ಭಂಗಾರ.			
[illegible]		ತೊಲೆ	[illegible]
ಸಾವರ ೧೦೦ ರ ನೋಟ	„	,	[illegible]
[illegible]	„	,	[illegible]
ಪೌಂಸು	...	...	[illegible]

ಯಾ ... ಫೇರಿಸೆಯು ಮಾಡಿ ಅಕೆ.

Printed and Published by K. V. Shastri at the BHARAT PRESS Thakurdwar Bombay for the Proprietor Havyaka Subodha

Havyaka Subodha.
ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ.

TUESDAY, 12, FEBRUARY 1889.

[illegible]

ಕಳೆದ ವರುಷದ ಫಾರೆಸ್ಟ ಎಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ರಿಪೋರ್ಟು.

[illegible]

ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮೆಂಬರರಾಗಿರುವ ಮಿ. ಕೇನ್ ಸಾಹೇಬರವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ [illegible]

[illegible]

ಪ್ರಥಮ ಬಂದದ್ದು.

[illegible]

ನಡೆಗನ್ನಡಿ.

[illegible]

general [illegible] ...dic, as is [illegible] ...ents they [illegible] ...seats [illegible] ...filled up [illegible] L.L. B. [illegible] ...dlappa. The latter [illegible] the first Canarese [illegible] and though [illegible] known [illegible] ...war and [illegible] ...et and [illegible]. As [illegible] whom we [illegible] notable [illegible] ...hey. By [illegible] sixteen [illegible] taking [illegible] public [illegible] honor to [illegible] ...as to of honor. For about eleven years he has been actively engaged in Municipal matters and is at present the Chairman of the Municipal Corporation. We wish these two gentlemen a good career in the Council and hope to see them discharge faithfully the trust that the public naturally repose in them.

Mr Branson on behalf of Jahagirdar Hanumantrao applied yesterday to the High Court for transfer of the appeal pending in the District Court of Poona against the conviction, to that Court on grounds amongst others, that it would be less expensive and more convenient to parties, that ultimately the accused shall have to come to High Court, if the decision of the Magistrate was not reversed, and that Mr. Candy the Sessions Judge of Poona was biased in the matter; but the High Court held that there was no cause proved or shown for it to adopt the extraordinary motion which Mr. Branson had made. The application for transfer was, therefore, rejected.

,,	ನಾಗಾಭಟ್ಟ ಪೊಮ್ಮನಭಟ್ಟ ಊರಕೇರಿ	,,	೬	೦	೬
,,	ರಾಮಯ್ಯ ವಿಶ್ವಪ್ಪ ಬಿದರಕಾನ	,,	೮	೮	[illegible]
,,	[illegible] ಬಾಳೆಗಾರ	,,	೬	೦	[illegible]
,,	ಸುಬ್ಬಯ್ಯ [illegible] ಗೋಡ	,,	೬	೮	[illegible]
,,	[illegible]	,,	೧೦	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	,,	೧೦	೮	೧
,,	[illegible] ಕೊರ	,,	೮	೮	೦
,,	[illegible] ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	,,	೮	೦	೦
,,	ಶಿವಭಟ್ಟ [illegible] ಅಸವಾತಿ ಮುತ್ತಿಗೆ	,,	೮	೮	೦
,,	ಶಂಭು ಗೋ[illegible] ಹೆಗಡೆ ಸಾ॥ ಉಂಚಳಮನೆ	,,	೬	೦	೦
,,	ವೆಂಕಪ್ಪ ಬಿನ್ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಸಾ॥ ಗುಂಡಗೋಡ	,,	೭	೮	೦
,,	ವೆಂಕಪ್ಪ ಗಿರಿಯಪ್ಪಹೆಗಡೆ ಸಾ॥ ವಾಜಗಾರ	,,	೬	೮	೦
,,	ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಬೇಡಣೆ	,,	೬	೮	೦
,,	ವೆಂಕಪ್ಪ ನೆಗಡೆ ಕಂಟಿ ಮನೆ ಸಂಪಗೋಡು	,,	೮	೮	[illegible]

ಮಾ॥

EDITORIL

ಇದು ವರೆಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಕಾಯಿದೇ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿರ ಬೇಕೆಂಬಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದ ಜನರ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದೇ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ರಾ॥ ಬಿ॥ ಗುರು ಸಿದ್ಧಪ್ಪ [illegible] ಧಾರವಾಡದ ಎಂಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗರು [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆಂದು ಕೇಳುವದ[illegible] ಸಾವು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ [illegible] ಮುಂದೆ [illegible] ಮಾಡಿ [illegible]

[illegible]

ಯು... ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಆಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಪಂಡಿತರಿಗೂ, ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರಿಗೂ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೂ, ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೂ, ವೈದಿಕರಿಗೆ ಸಹ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕ್ರಯವು ೬ ರೂಪಾಯಿ ಟ. ಖ. ೬ ಆಣೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮುಂಬಯಿ ಹ. ಸು. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೂ, ನಗರದ ಸಾ. ನಿಂಬಯ್ಯ ಉರುಪರವರಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಗರದ ಹೊಸಬಾಳೆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುವದು.

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿದೆ!

ತರಂಗಭಾರತವು.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಸುಮಾರು (೫೦೦೦) ಐದುಸಾವಿರ ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ೧೮ ಪರ್ವಗಳ ಸಮಾವೇಶವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಹು ಉತ್ತಮ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಛಾಪಿಸಿ, ದಪ್ಪವಾದ ಹಾಗೂ ಬಹು ದಿನ ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಬರುವಂಥ ವಸ್ತ್ರದ ಬ್ಯಾಂಡಿಂಗನ್ನು ಮಾಡುವೆವು. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ, ಇದರ ಕ್ರಯವನ್ನು ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅಂದರೆ ಬರೇ ೫ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಟಪಾಲ ಖರ್ಚು ೦-೮-೦ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು.

ಈಗ ಇಂಥ ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾದ ಹಾಗೂ, ಉಪಯುಕ್ತವಿರುವ, ಈ "ತರಂಗ ಭಾರತ"ವೆಂಬುದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯಲಪೇಕ್ಷಿಸುವವರೆಲ್ಲರೂ, ಈ ಉತ್ತಮ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಬಿಡಬಾರದಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ

ತಾರೀಕು ೧೫ ನೇ ಆಗೋಸ್ತ ೧೮೮೯.
ಮುಂಬಯಿ.

ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣಶಾಸ್ತ್ರೀ ಸೂರಿ
ಮ್ಯಾ. ಹ. ಸು. ಆಫೀಸ್-ಭಾರತೀ ಪ್ರೆಸ್, ಮುಂಬಯಿ.

ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕ

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಗ್ರಂಥವು, ಕನ್ನಡ "ಭಾಮಿನಿಷಟ್ಪದಿ" ಪದ್ಯ ರೂಪವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೧೫೦೦ ಪದ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ನುಣುಪುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ದಪ್ಪವಾದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿ ಬಟ್ಟೇ ಬಾಯಿಂಡಿಗ್ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಕ್ರಯವು ಬಹು ಅಗ್ಗ ಅಂದರೆ ಬರೇ ೧॥ ರೂಪಾಯಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಟಪ್ಪಾಲ ಹಾಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ೩ ಆಣೆ ಬೀಳುವದು. ಬೇಕಾದವರು ಈ ಕೆಳಗೆ ವಿಳಾಸಕ್ಕಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ "ಮುಂಬಯಿ ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ" ಮ್ಯಾನೇಜರರಿಗಾಗಲೀ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಶೀಘ್ರವೇ ಪುಸ್ತಕ ರವಾನಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಕಾನ್ಲೇ ಕುಮಟ್ಯಪ್ಪ.
ತಾಲೂಕ ಸಾಗರ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಎಪ್ರಿಲ್ ೫.

ಉತ್ತರಕನ್ನಡ

ಶಂಕರಸಂಹಿತಾಖ್ಯಾನ.

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಕನ್ನಡ (ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ) ಪದ್ಯ ರೂಪವಾಗಿದ್ದು ೪೯ ಸಂಧಿಗಳುಳ್ಳವಂಥಾದ್ದು. ಒಟ್ಟು ಪದ್ಯದ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೫೮೫ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಇದು ಬಹು ಉತ್ತಮ ತರದ ಕಾವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಕ್ರಯವು ೨ ರೂಪಾಯಿ. ಟಪಾಲ ಖರ್ಚು ೪ ಆಣೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನಮ್ಮ ಏಜಂಟರ ಕಡೆಗೆಲ್ಲ ದೊರೆಯುವದು.

☞ ಸೂಚನೆ—ಛಾಪಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೬ ಆಣೆ ಎಂತ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ೪ ಆಣೆ ಎಂತ ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮ್ಯಾ. ಹ. ಸು.
ಮುಂಬಯಿ

ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಟ್ಯಕಥಾರ್ಣವ.

೧ ನೇ ಭಾಗ.

ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಳ್ಳ ನಾಟ್ಯಕಥಾರ್ಣವವೆಂಬ ಪುಸ್ತಕವು ರಾ. ರಾ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿ ಬಹು ನೂತನವಾಗಿಯೂ ಮಾಧುರ್ಯವಾಗಿಯೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇದನ್ನು ನಾವು ಛಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಪುರಾತನ ಮಹಾ ಕವಿಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಥಾಭಾಗಗಳು ಇರುವವು. ಈ ಮೊದಲನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸ ಕೃತ ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ, ಶೂದ್ರಕ ಕೃತ ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ, ಶ್ರೀಹರ್ಷ ಕೃತ ರತ್ನಾವಲೀ, ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿಕಾ, ಈ ನಾಟಕಗಳ ಸಮಾವೇಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಭಾಷೆಯು ಅಂದ, ಹಾಗೂ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕದ ಮಹತ್ವವು ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಇದರ ಕ್ರಯ ೮ ಆಣೆ. ಟ. ಖ. ೬ ಪೈ.

ಷೋಡಶ ಸೋಮವಾರ ವ್ರತಕಥೆಯು.

ಈ ಕಥೆಯು ಭಾವಿಕ ಜನರ ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪಾಗಿರುವದು. ಕೃ. ಬಿ. ಭಾಗವತ ಇವರು ಕಡಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇದನ್ನು ನಾವು ಮುದ್ರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಕ್ರಯವು ಅಂಚೇ ವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ ಬರೇ ಎರಡಾಣೆ.

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕಾ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಸಹಿತ...
...ಕ್ರಮ ಭಗವದ್ಗೀತಾ.

ಇದು ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರರೂಪದಿಂದ ಇದ್ದು, ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿತವರಿಗೆ ಸುಗಮವಾದದ್ದು. ಕ್ರಯ ೩ ಆಣೆ. ಟ. ಖ. ೬ ಪೈ.

☞ ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ "ಹವ್ಯಕ ಸುಬೋಧ" ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಮಾರ್ಕೆಟಿನ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಶಂಭುಂಗಾರ ರಾಮ್ಜಿ ಸೇಟಿ,
ಠಾಕೂರದ್ವಾರ ರೋಡ ಮನೆ ನಂಬರ ೧೪
ಮುಂಬಯಿ.

...ನೇ ಬಣ್ಣದ ರಂಧ್ರ... ...ತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದ... ...ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂ... ...ಗಳು... ...ತ್ತೇವೆ. ...

...ದ್ದಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಘಡಿಯಾರ... ...ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಮ್ಯೂಜಿಯಮ... ...ನ್ನು ಮೊದಲು ಕಂಡವರು... ...ಂದ ಬೇಡಿದರೂ ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ.

...) ಪಲಸ್ಟೈಲಿಯ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಘಡಿಯಾರ.
ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಿರುವಂಥಾದ್ದು.

...) ಪಲಕೇಲಿಯ ಲಿವರ ಘಡಿಯಾರ.
ಈ ಘಡಿಯಾರಗಳು ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಪ್ರಿಯಕರವಾದದ್ದು. ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಘಡಿಯಾರಗಳು ವರ್ಷನೆ... ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪೈಕಿ ಇವುಗಳು ಉತ್ತಮವಿರುತ್ತವೆ.

...(ರಂಗು) ಪಲಕೇಲಿಯದು,

...ದ್ದಾಗಿ ಬೆಳ್ಳೀಧಾತುವಿನಿಂದ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ದೇಶ್ಟದು ಕೆಲಸದ... ...ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳ, ಘಡಿಯಾರವು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದೂ ... ...ನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿದವರ ಕಡೆಗೆ ಬರೆದು ಬೇಕು.

C. DROZ, AGENT.
The West End Watch Manufacturing Company,
Bombay Office 45 Hornby Row.

SUBSCRIPTION RATES.

For three months

Single Copy

Strictly in advance.

Postage will be charged on Subscr

HAVYAKA

BOMBAY

REGISTERED No. M. 179.